

การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

สายสวาท สุขวิชัย

คู่มือนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

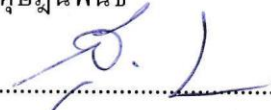
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม 2561

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ สายสวาท สุขวิชัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์ิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่่น)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่่น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรชิตี มาพุทธ)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับคุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปรัชญาคุณิพนธ์ิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่.....12.....เดือน.....พฤษภาคม.....พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้งสองท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก และ ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น อาจารย์ที่ปรึกษาคุษฎีนิพนธ์ ทั้งสองท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจ ในการทำงานเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ทุกท่านที่ให้ความเมตตา และเสียสละเวลามาเป็นกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์ พร้อมให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข วิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีรองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี ประธานสอบคุษฎีนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ชติ มาพุทธ และ ดร.สมพงษ์ ปั้นหุ่น รวมไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยทุกท่าน อันได้แก่ ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ดร.คณาพร คมสัน ดร.ฉันทภรณ์ นิลอรุณ นายอัมพร สุวรรณจันทร์ และนายวรพจน์ สิงหาราช ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ในงานวิจัย พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่เสียสละเวลามาให้ข้อมูลเก็บรวบรวมงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินงานวิจัยให้มีความสมบูรณ์มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทุกท่าน คุณพ่อ คุณแม่ สามี และบุตรสาว คณะครูโรงเรียนบางฝ้ายทุกท่าน ที่คอยห่วงใยและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณพี่ เพื่อน และน้อง ๆ ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ช่วยเป็นแรงใจและช่วยเหลืองานวิจัยด้วยดีเสมอมา

สายสวาท สุขวิชัย

56810067: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม/ ค่านิยม 12 ประการ/ ความต้องการจำเป็น

สายสาธา สุธวิชัย: การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ
โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

(DEVELOPMENT OF A MODEL APPLYING STRATEGIES TO PROMOTE 12 VALUES PRIMARY
SCHOOL UNDER SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE).

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สุเมธ งามกนก, กศ.ด., สมพงษ์ ปั้นหุ่น, ค.ด. 228 หน้า. พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ
การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับ
มอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 348 คน และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้
คือ แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ และแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2) เพื่อสร้าง
และตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน
เป็นผู้ประเมินคุณภาพรูปแบบ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนวัดบางฝ้าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม
12 ประการ และแบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา
(Research and development) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (Standard deviation) และ ค่า PNI แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้แก่ มี
การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนให้พร้อม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ ($PNI_{modified} = 0.29$)
และองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ บทนำ รูปแบบการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม
12 ประการสู่การปฏิบัติ องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และ
การนำรูปแบบไปใช้

2. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับ
เหมาะสมมาก รายการประเมินที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด 4 รายการ คือ ขอบเขตของรูปแบบ แนวคิด
รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ความรู้เกี่ยวกับ
ค่านิยม 12 ประการ

3. ผลการใช้รูปแบบ พบว่า 1) โรงเรียนมีคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ หลังการทดลองสูงกว่า
ก่อนการทดลอง 2) ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน หลังการทดลอง
สูงกว่าก่อนการทดลอง และ 3) นักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ หลังการทดลองสูงกว่าก่อน
การทดลอง

56810067: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; Ph.D. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: STRATEGIES/ 12 VALUES/ NEED ASSESSMENT

SAISAWAT SUKWICHAJ: DEVELOPMENT OF A MODEL APPLYING STRATEGIES TO PROMOTE 12 VALUES PRIMARY SCHOOL UNDER SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE. ADVISORY COMMITTEE: SUMET NGAMKANOK, Ed.D., SOMPONG PANHOON, Ph.D. 228 P. 2018.

The objectives of study were; 1) to study needs and define the elements of the strategic model to promote 12 values practice of primary school under the Samutprakarn Primary Educational Service Area Office. The sample groups were directors of school, general teacher and the teachers who were assigned to promote 12 values, the total of 348 people and 8 the experts. The research instrument were need assessment form to and in-depth interview form for expert. 2) To create and examine the created model to promote the 12 values 5 experts who assessed the quality of the model, 3) To study the results of using the developed model. The sample was students at Watbangfai school under the Office of Samutprakarn Primary Education Service Area. The research instruments were, a strategy implementation questionnaire, the ability assessment form, and the 12 values of behavior assessment form. This study research was a research and developmental (R & D). The data were analyzed with mean, standard deviation and $PNI_{modified}$. The results of the study were as follows;

1. The need for the development of a strategies model to promote 12 values in primary school was at highest level was review of the suitability of the plan be ready before during and after implementation ($PNI_{modified} = 0.29$) and the elements of the model consisted of four parts elements; the introduction, the model, the body of knowledge of the model and the implementation of the model.

2. The developed model was considered highly appropriate. The four most appropriate elements were: the scope of model, the concept of model, the system of model and the body of knowledge in promoting the 12 values.

3. The results of the model application were that; (1) after using the model, had the schools had a higher quality in promoting before using the model. (2) The teachers had the ability to promote 12 values, after the model implementation higher than before the model implementation. (3) The behavior of students on 12 values after applying the model were higher than before applying the model.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
การบริหารเชิงกลยุทธ์.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.....	31
แนวคิดการนำค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ.....	52
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ.....	96
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ.....	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ชั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ.....	110
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	117
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.....	118
ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.....	141
ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ.....	152
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	167
สรุป.....	168
อภิปรายผล.....	170
ข้อเสนอแนะ.....	173
บรรณานุกรม.....	175
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก.....	184
ภาคผนวก ข.....	187
ภาคผนวก ค.....	189
ภาคผนวก ง.....	194
ภาคผนวก จ.....	196
ภาคผนวก ฉ.....	216
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	228

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.....	47
2 แนวทางการประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ.....	59
3 นิยามและกรอบแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือ.....	60
4 แบบบันทึกการสังเกต.....	62
5 แบบตรวจสอบรายการ.....	63
6 แบบมาตราประมาณค่า.....	64
7 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ.....	98
8 การวิเคราะห์การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ.....	107
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและอายุ.....	118
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด.....	119
11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและบทบาทในการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ.....	120
12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและผู้ที่มีความสำคัญและส่งผลต่อ ความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด.....	121
13 ระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา.....	122
14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.....	126
15 ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมด้านเนื้อหา องค์ประกอบและ ความเชื่อมโยงองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.....	151
16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.....	153

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้กับนักเรียนของตนเอง.....	155
18	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการของนักเรียน.....	157

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 13
2	ขั้นตอนหรือกระบวนการในการบริหารกลยุทธ์..... 28
3	ขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ..... 36
4	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินกลยุทธ์..... 41
5	กระบวนการประเมินผลและควบคุม..... 45
6	ขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน..... 58
7	รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ของ Brown and Moberg..... 71
8	ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา..... 74
9	ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ..... 96
10	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย..... 116
11	รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับ ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ..... 149

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเน้นทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม การเห็นผิดเป็นชอบ ความเสื่อมทางด้านศีลธรรม จึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย และนับวันปัญหาดังกล่าวยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นเราควรคิดที่จะสร้างเกราะป้องกันในรูปของการปกป้อง การแสวงหาและการกำหนดค่านิยมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย รวมทั้งสกัดกั้นและแก้ไขค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดน้อยลงหรือหมดไป โดยการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานที่ควรยึดถือปฏิบัติในสังคมไทย เพื่อให้เยาวชนได้รู้จักและสืบทอด ค่านิยมเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของบุคคล ความเจริญก้าวหน้าหรือความเสื่อมถอยของสังคมชาติใด ประกอบด้วยประชาชนที่เพียบพร้อมไปด้วยค่านิยมที่พึงประสงค์ ก็จะนำมาซึ่งความสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่บ้านเมือง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555, หน้า 7-8) หลายฝ่ายต่างเร่งแก้ไขเพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข เป็นสังคมที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต รักความสามัคคี มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และมีระบบคุ้มครองทางสังคมที่ดี

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ต้องการให้คนไทยปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ต้องยึดคนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาแบบองค์รวม ประกอบกับวิสัยทัศน์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องการให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ที่ผ่านมาเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้ให้แนวทางการพัฒนาประเทศโดยการน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมาปฏิบัติ ยุทธศาสตร์หลักที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติในปัจจุบัน มีทั้งหมด 9 ยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งมีการกำหนดค่านิยมหลักของคนไทย จำนวน 12 ประการ เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้นำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน (สำนักโฆษกรัฐบาล, 2557) ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย
จำหน่าย และขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อม มีภูมิคุ้มกันที่ดี

11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส

มีความละเอียดรอบคอบ ตามหลักของศาสนา

12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามแนวทางของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ
มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย อันได้แก่
เด็ก เยาวชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคลากรด้านการศึกษาและประชาชน เพื่อให้ได้รับการปลูกฝัง
หรือปลูกจิตสำนึกค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการนำไปปฏิบัติในวิถีชีวิต ให้สถานศึกษาและ
หน่วยงานทางการศึกษานำไปปฏิบัติในวิถีชีวิตของ
องค์กร โดยสถานศึกษา หน่วยงานทางการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมสร้าง
ค่านิยมในชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สำคัญคือ มีแนวทางขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ
สู่การดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2558,
หน้า 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม
และค่านิยมที่พึงประสงค์ของคนไทย ซึ่งได้กำหนดไว้ในมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนมาตรฐานที่ 1
ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ พร้อมทั้งมีการประเมินคุณภาพการศึกษา
ทั้งภายในและภายนอก เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาด้านการศึกษาให้กับคนไทย
การประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ได้กำหนดมาตรฐานข้อคุณธรรมจริยธรรมและ

ค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ 1) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ 2) ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความกตัญญูกตเวทิตา 4) ผู้เรียนมีเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และไม่เห็นแก่ตัว 5) ผู้เรียนมีความประหยัด และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า 6) ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (นันทพร เชื้อคำ, 2555, หน้า 88) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการวิเคราะห์ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พบว่าสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ข้อ ประกอบด้วย มีความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ โดยทั้งหมดได้บรรจุไว้ในโครงสร้างหลักสูตรอยู่แล้ว จึงเป็นเรื่องที่สามารถหลอมรวมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปปรับใช้ร่วมกับค่านิยมหลักของคนไทยได้ (เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 17 ก.ค. พ.ศ. 2557)

การเปลี่ยนแปลงการทำงานของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic plan) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยแผนกลยุทธ์จะช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบ มีระเบียบ แบบแผน ช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การดำเนินการให้แผนกลยุทธ์เป็นแผนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพได้อย่างแท้จริงนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ และมีความสามารถในการบริหารจัดการสมัยใหม่ คือ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ดังนั้น การวางแผนกลยุทธ์เพื่อจัดการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่โรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องจัดทำ ทั้งนี้การบริหารจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้นำองค์กรและบุคลากรจะต้องร่วมมือกัน เตรียมตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดเป็นแผนงานในการพัฒนาองค์กรต่อไป (ชงทอง จันทรางศุ, 2553) แผนกลยุทธ์เป็นแผนงานหลักที่แสดงถึงภาระงานแนวโน้มนำความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษาของตนเอง และเปรียบเสมือนเครื่องมือที่ช่วยในการดำเนินการต่าง ๆ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จึงได้กำหนดให้โรงเรียนทุกระดับจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดแนวทางการวางแผนกลยุทธ์ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาสถานภาพ

ของสถานศึกษา 2) ด้านการกำหนดทิศทางสถานศึกษา และ 3) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, หน้า 36) ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนจึงต้องนำระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเป็นเครื่องมือดำเนินการจัดการศึกษาตามภารกิจหลักในการบริหารงานในโรงเรียน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยมีขอบข่ายการบริหารงาน 4 งาน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ถ้าโรงเรียนมีระบบการวางแผนกลยุทธ์ที่ดี มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้ ก็จะช่วยให้การบริหารงานโรงเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลที่ดีต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมีศักยภาพในการแข่งขันกับประชาคมโลกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ได้นั้น สถานศึกษาหรือโรงเรียนจะต้องไม่ปล่อยให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่จะต้องพัฒนากลยุทธ์เพื่อควบคุมการเปลี่ยนแปลง มีการวางแผนเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นไปอย่างเป็นระบบ อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในการบริหารงาน (ปกรณั ปรียากร, 2553, หน้า 2)

การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นจุดบรรจบของความรู้สาขาต่าง ๆ ในวิชาการบริหารกับพลังแห่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนดขึ้นเป็นนโยบายที่หนักแน่นแม่นยำ เป็นระบบการบริหารที่มีวิวัฒนาการมาจากระบบธุรกิจ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก รัฐหรือเอกชน และเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบรรลุผลสำเร็จขององค์กร ดังนั้น การบริหารที่ต้องการประสบความสำเร็จในอนาคต จะต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษากิจการเชิงกลยุทธ์ เพราะโลกแห่งการบริหารมีความสลับซับซ้อน และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการบริหารจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ถ้าการบริหารขาดความชำนาญในการกำหนดกลยุทธ์และการปฏิบัติตามกลยุทธ์ก็จะทำให้ไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารในระดับองค์กรต่าง ๆ จึงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการกำหนดกลยุทธ์ และกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่มีรูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาเรื่องของการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้วย (ชัตติยา ด้วงสำราญ, 2552, หน้า 4-5) การบริหารเชิงกลยุทธ์มุ่งหวังเพื่อให้สิ่งต่าง ๆ ที่บกพร่องได้รับการแก้ไขให้ดีขึ้น สิ่งที่ดีได้รับการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีกว่า และสิ่งที่ดีกว่าได้รับการพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศในที่สุด การบริหารเชิงกลยุทธ์ จึงจำเป็นต้องอาศัยความสุขุมรอบคอบ ความคิดสร้างสรรค์ การมองการณ์ไกล และการคาดการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้องค์กรอยู่ในตำแหน่งที่ดีกว่าอยู่เสมอ (ประยงค์ มีใจซื่อ, 2542, หน้า 3)

Fullan (2006) ได้ตีพิมพ์บทความเรื่อง ทฤษฎีที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน และกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรมทั้งหมด 7 ข้อ ได้แก่ 1) การเน้นเรื่องการจูงใจหรือแรงจูงใจ 2) การสร้าง

ความสามารถโดยเน้นไปที่ผลลัพธ์ สิ่งสำคัญของการเน้นผลลัพธ์ ก็คือนวัตกรรมการกดดันเชิงบวก

3) การเรียนรู้รอบด้าน กลยุทธ์ในการปฏิรูปต้องสร้างโอกาสให้มากมายหลากหลายเพื่อการเรียนรู้

4) การเปลี่ยนแปลงบริบท ต้องมีความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงบริบทให้มากขึ้นกว่าเดิม 5) อดทนในการปฏิบัติหรือการกระทำที่สะท้อนกลับ การเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการกระทำ การสะท้อนกลับ การสอบถาม การพิสูจน์ การลงมือทำมาก ๆ 6) การเกี่ยวข้อง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับ โรงเรียน ชุมชน และระดับที่สูงกว่า คือ ระดับเขต อำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ และ 7) ลักษณะของความยาวนาน ต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการคงสภาพ การเปลี่ยนแปลง เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่จะทำสิ่งใหม่ และการมีปฏิสัมพันธ์ก็เป็นเรื่องพื้นฐานในการเรียนรู้สังคม ตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าการเปลี่ยนแปลง จะสำเร็จหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความยาวนานต่อเนื่องและความยืดหยุ่นนั่นเอง

Fullan (2007) ได้ทำวิจัยเรื่อง การปฏิวัติทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง การศึกษา โดยใช้การศึกษาวิจัยที่หลากหลายและความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาในทวีปอเมริกาเหนือและในที่อื่น ๆ รวมทั้งในสหราชอาณาจักร ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลง การศึกษาขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูคิดสรรและปฏิบัติ ประเด็นสำคัญของการเปลี่ยนแปลง คือ แต่ละคน จะเข้าใจความจริงได้อย่างไร เพราะการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดเกี่ยวข้องกับการสูญเสีย การวิตกกังวล และการดิ้นรนต่อสู้ ประสบการณ์ใหม่ ๆ จะถูกตอบกลับตั้งแต่แรก ๆ เสมอ การเปลี่ยนแปลง ที่แท้จริงเกี่ยวข้องกับความไม่ชัดเจน ความสับสน และการเผชิญกับข้อมูลมากมายเกินกว่าที่จะรับมือได้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงที่แท้จริง ไม่ว่าจะต้องการหรือไม่ก็ตาม จะเป็นตัวแทนของ ประสบการณ์ส่วนตัว หรือมวลประสบการณ์ที่ถูกแสดงออกมา โดยความสับสนไม่ชัดเจน และถ้าการเปลี่ยนแปลงได้ผลก็จะให้เกิดความชำนาญ ความสำเร็จ และความองกามส่วนบุคคล

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาการบริหารในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการทำงานเหมือนงานประจำมากกว่าการทำงานที่มีเป้าหมาย และยุทธวิธีที่วางไว้ล่วงหน้า การทำงานที่ขาดการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นจากบุคคลหลายฝ่าย และการบริหารงานส่วนใหญ่ตัดสินใจโดยผู้บริหารเพียงคนเดียว ส่วนงานวิจัยของพสุ เดชะรินทร์ (2551) ได้ศึกษาปัญหาของการขับเคลื่อนกลยุทธ์ พบว่า 1) วิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น ขาดการสื่อสารและถ่ายทอดไปยังผู้บริหารระดับต่าง ๆ และพนักงาน 2) ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และบุคลากรยังขาดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามกลยุทธ์ 3) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร มักไม่ค่อยให้ความสำคัญหรือสนใจกับการวางแผนกลยุทธ์มากนัก ทำให้แผนกลยุทธ์ไม่ได้นำไปปฏิบัติ อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม แม้ว่าองค์กรจะมีแผนกลยุทธ์ที่ดี แต่หากไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ก็ไม่สามารถทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรได้เช่นกัน และในทางปฏิบัติแผนกลยุทธ์ส่วนใหญ่ มักจะไม่ถูกนำไปใช้อย่างจริงจัง ซึ่งการวางแผนกลยุทธ์ที่ดีและนำไปปฏิบัติได้อย่าง

เหมาะสม มีการติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงอย่างเป็นรูปธรรม จึงจะเป็นหลักประกันความสำเร็จให้กับองค์กรได้ ทุกคนในโรงเรียนจะต้องเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกัน รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนก็จำเป็นต้องมีการทบทวนแนวคิด และทิศทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนและคุณภาพของผู้เรียนในอนาคต จากรายงานและข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การจัดการศึกษาที่ยังขาดประสิทธิภาพ อันมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ ประเด็นสำคัญประการหนึ่ง คือ การวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีผลการดำเนินงานบรรลุตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ, 2558) จะเห็นได้ว่าการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นงานหลักของผู้บริหารที่จะพาองค์กร ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และเป็นเครื่องชี้ถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานเชิงบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kaplan and Norton (2006) ที่กล่าวว่า สาเหตุของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติไม่มีประสิทธิภาพมาจากรูปแบบการบริหารงานแบบแยกส่วน (Fragmentation) ขึ้นตอนการทำงานที่ต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างรายงานตรงต่อผู้บังคับบัญชา ตามสายงานบังคับบัญชาของตัวเอง แสดงให้เห็นถึงปัญหาการแปลงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในองค์กรที่ขาดความเชื่อมโยงซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ

ข้อมูลของสำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ (2560) ได้ให้ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดสมุทรปราการไว้ว่า เป็นเมืองที่มีความสำคัญ เนื่องจากที่ตั้งเป็นเขตยุทธศาสตร์ทางน้ำ คำว่า “สมุทรปราการ” มาจากคำว่า “สมุทร” ซึ่งแปลว่าทะเล และ”ปราการ” ที่แปลว่า กำแพง จึงมีความหมายโดยรวมว่า “กำแพงริมน้ำ” จังหวัดสมุทรปราการแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์และอำเภอบางเสาธง มีจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรมากเป็นอันดับ 14 ของประเทศ และเป็นอันดับ 2 ของภาคกลาง รองจากกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการถือเป็นเมืองอุตสาหกรรมหลักของประเทศ ซึ่งมีความต้องการใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรมจำนวนมาก มีการเคลื่อนย้ายอพยพของแรงงานตลอดเวลา เมื่อปี พ.ศ. 2554 ได้เกิดมหาอุทกภัยกับกรุงเทพมหานครและจังหวัดทั่วประเทศ แต่จังหวัดสมุทรปราการไม่ได้รับผลกระทบดังกล่าว จึงส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชนที่อยู่อาศัยหนาแน่นขึ้น เกิดการเคลื่อนย้ายอพยพของแรงงานทบทวี ส่งผลต่อจำนวนประชากรวัยเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นตามมาด้วย ปัจจุบันจังหวัดสมุทรปราการได้แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการออกเป็น 2 เขตพื้นที่

การศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำเภอเมืองสมุทรปราการจำนวน โรงเรียนทั้งสิ้น 28 โรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 726 คน อำเภอพระประแดง มีจำนวน โรงเรียนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 620 คน และ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีจำนวน โรงเรียนทั้งสิ้น 15 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 518 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบางบ่อ มีโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 35 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 511 คน อำเภอบางพลีมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 35 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 492 คนและอำเภอบางเสาธง มีจำนวน โรงเรียนทั้งสิ้น 12 โรงเรียน มีผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 376 คน รวมทั้งสองเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) มีโรงเรียนรวมทั้งสิ้น 142 โรงเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนรวมทั้งสิ้น 3,243 คน ซึ่งสำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ ได้ศึกษาสภาพปัญหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ประชากรวัยเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บางส่วนยังไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อยส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่ค่อยบรรลุเป้าหมาย ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้สภาพครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำงานหนักไม่มีเวลาดูแลลูกเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหานักเรียนขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ อันได้แก่ จริยธรรมด้านระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน อดทน ส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูบบุหรี่ การมั่วสุมตามที่สาธารณะอื่น ๆ การทะเลาะวิวาท และ ดิถยาเสพติด (สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ, 2560) จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า สังคมไทยในขณะนี้กำลังตื่นตัวกับเรื่องค่านิยมหลัก 12 ประการ และได้นำแนวคิดและกลยุทธ์มาใช้ในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ และมีคุณลักษณะหรือค่านิยมเพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ยังไม่มีการพัฒนาแนวทางหรือรูปแบบการนำกลยุทธ์มาใช้ในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ อาจเนื่องมาจากการดำเนินการวิจัยและพัฒนารูปแบบ โดยการนำแผนกลยุทธ์มาปรับใช้นั้น มีขั้นตอนการดำเนินการที่ยุ่งยากและซับซ้อนหลายประการ ประกอบกับ ยังไม่มีการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ทำงานบริหารงานด้านการศึกษา และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ เห็นว่าในปัจจุบันการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

สู่การปฏิบัติของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ บางแห่งก็ประสบความสำเร็จ แต่บางแห่งก็ยังไม่ประสบความสำเร็จยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ทางรัฐบาลตั้งไว้ ซึ่งทางรัฐบาลและหลายหน่วยงานได้จัดทำแนวทางการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับผู้เรียนไว้บ้างแล้ว แต่ส่วนใหญ่เป็นแนวทางที่กำหนดไว้กว้าง ๆ ยังไม่มีแนวทางที่กำหนดไว้เฉพาะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ทำให้ผู้ที่นำไปใช้ยังไม่เข้าใจถึงกระบวนการ การนำแนวคิดการส่งเสริมค่านิยมไปปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดแนวทางการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ชัดเจน เข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเห็นว่าแนวความคิดพัฒนารูปแบบโดยการบริหารการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นสิ่งที่พึงกระทำ เพื่อประโยชน์ในทางวิชาการและทางสังคม และเป็นไปเพื่อพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทยตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรนำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์มาปรับใช้กับสถานศึกษาของตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาสามารถบริหารงานและส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน ตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ แล้วนำรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับสถานศึกษา ครู และนักเรียน ไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยจะนำผลที่ได้จากการทดลองมาประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการอย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามในการวิจัย

1. ความต้องการจำเป็นของการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เป็นอย่างไร

2. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

3. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงเพียงใด

4. ผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ครู และนักเรียนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและพัฒนาารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการและการนำไปปฏิบัติ (อุไร จักร์ตรีมงคล (2558); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) รวมทั้งศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดตัวแปรที่สอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้มาจากสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาความต้องการจำเป็น ในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้สังเคราะห์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ นักวิจัย ประกอบด้วย ชูใจ เอื้ออักษร (2540, หน้า 8-12) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment analysis) การกำหนด

กลยุทธ์ (Strategy formulation) การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการ (Strategy implementation) และการประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and control) การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นการวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสที่เผชิญต่อผู้บริหารระดับสูงขององค์กร สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 14-15) ได้สรุปหลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร และการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร ขั้นที่ 2 คือ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างที่ต้องการ และขั้นที่ 3 คือ การควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์ แนวคิดของ Fullan (2006) กลยุทธ์ทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรม 7 ข้อ ได้แก่ 1) การเน้นเรื่องการจูงใจหรือแรงจูงใจ 2) การสร้างความสามารถโดยเน้นไปที่ผลลัพธ์ 3) การเรียนรู้รอบด้าน 4) การเปลี่ยนแปลงบริบท 5) ทัศนคติในการปฏิบัติหรือการกระทำที่สะท้อนกลับ 6) การเกี่ยวข้อง 3 ระดับ ซึ่งสำคัญมากสำหรับการปฏิรูประบบ ได้แก่ ระดับโรงเรียน ชุมชน และระดับที่สูงกว่า 7) ลักษณะของความยาวนานต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการคงสภาพ การเปลี่ยนแปลง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ (Pressman & Wildavsky, 1973, p. 19) ได้นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินการให้เสร็จลุล่วง ให้ประสบความสำเร็จ ให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิต ให้สมบูรณ์ และสุพานี สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การบริหารกลยุทธ์จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ ต้องมีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ นอกจากนั้น สุวัฒน์ ศิรินิรันดร์ (2549, หน้า 60) กล่าวไว้ว่า การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นทางการ อาจเป็นลักษณะของกิจกรรม/แผนปฏิบัติการส่วนกลางที่ต้องมีการประกาศแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจให้เป็นผู้ขับเคลื่อน ผลักดันจนประสบความสำเร็จ รวมถึงกิจกรรม/แผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานที่มีความสำคัญตามกระบวนการห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ซึ่งจะถูกขับเคลื่อนโดยผู้บริหารและบุคลากรของหน่วยงานนั้น ๆ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จเป้าหมายที่ต้องการและเงื่อนไขของระยะเวลา และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้กล่าวถึงการบริหารกลยุทธ์ไว้ว่า การปฏิบัติตามแผนนี้จัดเป็นขั้นสำคัญที่สุดของการวางแผนเพราะว่าแผนเป็นเพียงข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสาร ถ้าไม่มีการปฏิบัติก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไร ในการปฏิบัติตามแผนจะเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การดำเนินการตามโครงการที่มีในแผนปฏิบัติการประจำปีตามลำดับของโครงการก่อนหลัง

3. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ได้สังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธวัช กงเต็ม (2554) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์

แบบบูรณาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีความเหมาะสม และผลการประเมินรูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ ส่วน จิตรภรณ์ ไยศิลป์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และพบว่า รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ถูกต้อง ครบคลุม อยู่ในระดับมาก และโรงเรียนสามารถปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรม ผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความพึงพอใจ และซัดติยา ต้วงสำราญ (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียน ขนาดเล็ก ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วางแผนกลยุทธ์ 2) ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน 3) กำหนดทิศทางของโรงเรียน 4) กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 5) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของ โรงเรียน และ 6) ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน

4. ความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้มาจากการศึกษาความต้องการจำเป็น จากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน คณะกรรมการโรงเรียน และครู จำนวน 348 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน

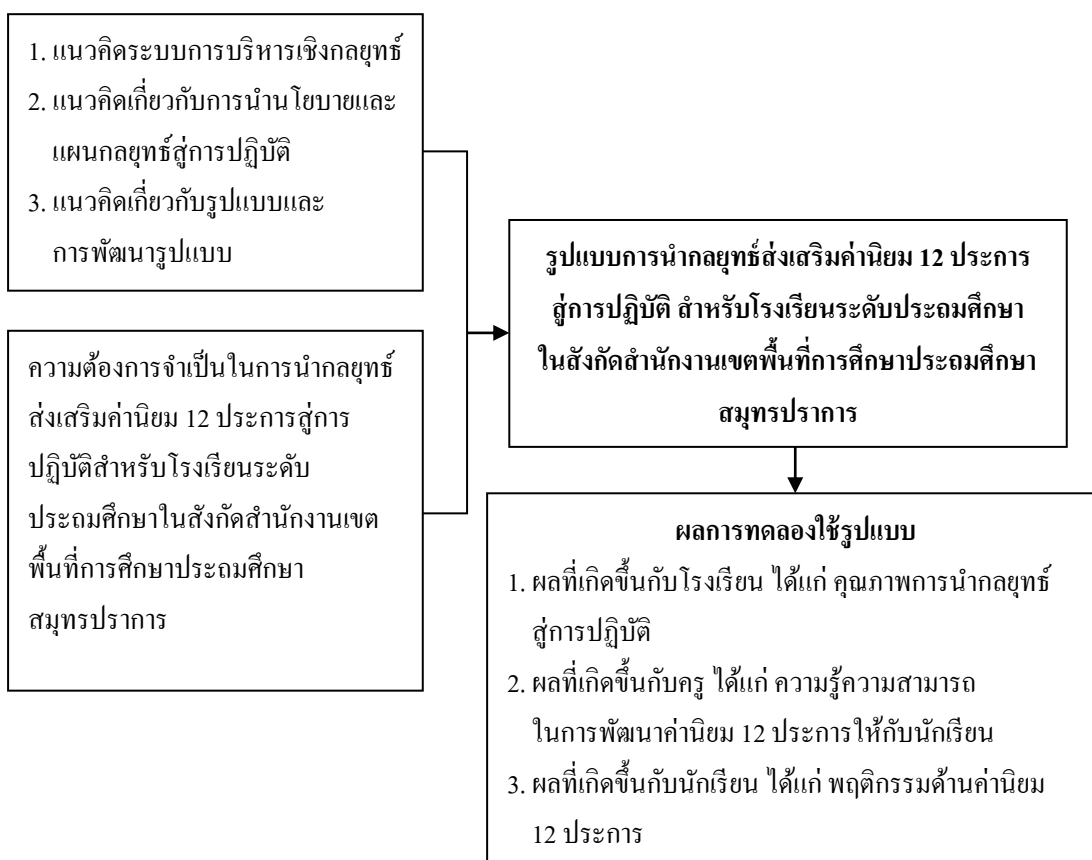
ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการทดลองใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เนื่องจากรูปแบบที่ใช้ทดลองได้มาจากหลักการบริหารกลยุทธ์ หลักพัฒนาด่านิยม 12 ประการ และแนวคิดของค่านิยม 12 ประการ ดังนั้นในการวัดและประเมินผล จึงได้กำหนด ผลการทดลองในครั้งนี้ออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน ประกอบด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับ โรงเรียน ผลที่เกิดขึ้น กับครู และผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ได้แก่ คุณภาพการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กล่าวถึงการวัดและ การตรวจสอบกลยุทธ์ ได้แก่ การวัดปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) ที่เกิดขึ้นในช่วงการดำเนินงานตามแผน โครงการ การติดตาม สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ 1) การติดตามผลการปฏิบัติงาน 2) การติดตามประสิทธิภาพของโครงการ และ 3) การติดตามประเมินผลของโครงการ และ ยุทธนา พรหมณี (2555) กล่าวว่า กระบวนการที่ทำให้ มั่นใจว่าการปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้ จะต้องอาศัยการควบคุมแผนหรือ การบังคับให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

2. ผลที่เกิดขึ้นกับครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน ได้ศึกษาจากแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 9) ได้กำหนดแนวทางการนำค่านิยมหลักของคนไทยไปปฏิบัติ เพื่อให้โรงเรียนและครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกันในการพัฒนาของผู้เรียน ได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติครูผู้สอนต้องปฏิบัติตามด้วยกัน 8 ขั้นตอน และผู้วิจัยได้นำหลักการปฏิบัติดังกล่าวมาปรับใช้เป็นการให้มีความเหมาะสม

3. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2558, หน้า 21) ได้จัดทำแนวทางการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษาตามค่านิยมของคนไทย 12 ประการ ไว้ดังนี้ 1) แบบบันทึกการสังเกต 2) แบบตรวจสอบรายการ 3) แบบมาตราประมาณค่า และอาจใช้วิธีการประเมินโดยใช้วิธีสังเกต พฤติกรรมหลาย ๆ ครั้ง จำแนกเป็นรายข้อหรือรวมหลาย ๆ ข้อ หรือทั้งหมดในคราวเดียวกันแล้วเทียบกับเกณฑ์ตัดสินก็ได้

ผู้วิจัยได้สรุปสาระสำคัญ และหลักการของแนวคิดระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ รวมทั้ง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แล้วนำมาสร้างเป็นรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยโรงเรียนในสังกัดสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการสามารถนำรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มากำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ สามารถนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติที่สร้างขึ้น มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาของตนเองได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยการใช้กลยุทธ์ในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เกิดประสิทธิผล และมุ่งเน้นการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับผู้เรียนในโรงเรียน

1. ประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัดทำและการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 3,243 คน (ข้อมูลจำนวนบุคลากรจากโรงเรียนประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 72 โรงเรียน และ เขต 2 จำนวน 70 โรงเรียน รวม 142 โรงเรียน)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัดทำและการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 348 คน

3. ตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ตัวแปรตาม คือ ผลจากการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยมีผลที่เกิดขึ้นกับ โรงเรียน ครู และนักเรียน ดังนี้

1. โรงเรียน ได้แก่ คุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ
2. ครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน
3. นักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ค่านิยม 12 ประการ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีดังนี้

- 4.1 ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน
- 4.2 ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
- 4.3 ความกตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
- 4.4 ความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม

- 4.5 การรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
- 4.6 ความมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแผ่และแบ่งปัน
- 4.7 ความเข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
ที่ถูกต้อง
- 4.8 ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
- 4.9 ความมีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว
- 4.10 การรู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่าย
จำหน่าย และขยายกิจการ เมื่อมีความพร้อม โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี
- 4.11 ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส
มีความละเอียดรอบคอบ ตามหลักของศาสนา
- 4.12 การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์
ของตนเอง

5. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยรวมทั้งสิ้น 18 เดือน โดยมีรายละเอียดแต่ละช่วงเวลาดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำ
กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล
รวม 9 เดือน

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่
การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ ใช้เวลาในสร้างและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม รวม 5 เดือน

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
ใช้เวลาในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผล สรุปผลการวิจัย และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์
รวม 4 เดือน

นียมศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ หมายถึง ระบบหรือชุดขององค์ประกอบของวิธีการสำหรับนำวิธีการที่ได้จากกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปปฏิบัติในองค์กร เพื่อเสริมสร้างและพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนากระบวนการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ทำให้โรงเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการส่งเสริมค่านิยมหลักคนไทยของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร ทั้ง 3 ส่วน คือ โรงเรียน ครู และนักเรียน ดังนี้

1.1 โรงเรียน มีคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ได้แก่ วางแผนและจัดสรรทรัพยากร การนำไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล เพื่อให้การทำงาน สามารถพัฒนาครูและสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวัดจากแบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

1.2 ครู มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในการพัฒนาและส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้กับนักเรียนของตนเอง โดยวัดจากแบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ

1.3 นักเรียน มีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สามารถปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการให้ชัดเจนมากขึ้น ได้แก่ ความเชื่อ ความศรัทธาที่นักเรียนยึดถือ เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ และมีอิทธิพลต่อนักเรียนจนกลายเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของนักเรียน โดยวัดจากแบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ

2. ค่านิยม 12 ประการ หมายถึง แนวคิดหลักของคนไทยที่กำหนดขึ้นมา เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ประกอบด้วย

2.1 ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน หมายถึง ความรู้สึกรักและศรัทธา ปกป้องและยกย่องความเป็นชาติไทย เห็นว่าการมีศาสนาจะเป็นแนวทาง ใ้บุคคลมีความสุขในการดำเนินชีวิตรู้สึกเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2.2 ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม หมายถึง ความไม่ต้องการของที่ไม่ใช่ของของตนและไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนยอมเสียสละสิ่งของตนโดยไม่เสียดายแม้จะเป็นสิทธิที่ตนพึงได้การควบคุมและสำรวมตน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก

2.3 ความกตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ หมายถึง การดูแลเอาใจใส่ตอบแทนความรักของพ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยเหลืองานพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ตามกำลังความสามารถเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่และครูบาอาจารย์

2.4 การใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม หมายถึง ความมุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ และตั้งใจเรียนค้นคว้าเรื่องที่เรียนและเรื่องที่สนใจจากแหล่งความรู้อื่น

2.5 รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม หมายถึง การเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม

2.6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน หมายถึง การประพฤติตามหลักธรรม มีความเมตตาและหวังดีต่อผู้อื่นรักษาคำสัตย์ ยึดมั่นสัญญาการแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

2.7 เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หมายถึง การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ปฏิบัติตนตามสิทธิ และใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน โดยใช้เหตุผลในการโต้แย้งและตัดสินใจ

2.8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง การปฏิบัติตามข้อตกลงและกฎระเบียบของโรงเรียน และสัจจกฏกาลเทศะและมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

2.9 มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง การพูดแต่เรื่องที่มีประโยชน์และได้สาระเลือกกระทำในสิ่งที่มีประโยชน์และถูกต้องรักษาตนให้อยู่ในความไม่ประมาท ระมัดระวังตนเองในการใช้ชีวิต

2.10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การวางแผนค่าใช้จ่ายของตนเองได้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มมูลค่า

2.11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หมายถึง การไม่หลงผิดมัวเมาในสิ่งเสพติดและอบายมุขมีจิตใจเข้มแข็ง ปฏิเสธสิ่งชั่วร้ายและเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว

2.12 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง หมายถึง ดูแลและรักษา ร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติทั้งของ โรงเรียนและชุมชน

3. ความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ หมายถึง ระดับที่ปริมาณความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์กร เสริมสร้างและพัฒนาคน พัฒนาคน และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนและการจัดสรรทรัพยากร 3) ด้านการนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามผล 4) ด้านพฤติกรรมค่านิยม 12 ประการของนักเรียน โดยศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องประเมินโรงเรียนของตนเองในแบบประเมินความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบประเมินเป็นระดับความคิดเห็น 5 ระดับ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารเชิงกลยุทธ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ
3. แนวคิดการนำค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
4. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นสาขาหนึ่งที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างผันผวนในปัจจุบัน การบริหารเชิงกลยุทธ์จะศึกษาองค์การโดยส่วนรวมและพยายามอธิบายว่าทำไมบางกิจการจึงก้าวหน้าและรุ่งเรืองได้ ในขณะที่กิจการอื่น ๆ อยู่กับที่ หรือประสบความล้มเหลว การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นในการวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสที่เผชิญต่อผู้บริหารระดับสูงขององค์การ และต้องมีการตัดสินใจที่เฉียบแหลมซึ่งไม่เหมือนกับการตัดสินใจอื่น ๆ ที่กระทำในระดับล่างขององค์การ ปัจจุบันสถาบันการศึกษาทางด้านการบริหารธุรกิจ โดยส่วนใหญ่จะมีการเรียนการสอนวิชาการบริหารกลยุทธ์หรือวิชานโยบายธุรกิจเป็นหลักสูตร โดยรวบรวมเอาความรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้แต่อย่างไรก็ตาม 2 วิชานี้มีหลักการพื้นฐานที่ต่างกันอยู่บ้าง

วิวัฒนาการของการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์ได้เริ่มต้นขึ้น โดยการสนับสนุนของมูลนิธิ Ford และ Carnegie Corporation ในช่วงปี ค.ศ. 1950-1959 ในช่วงเวลาดังกล่าว วิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) ได้รับการผลักดันให้บรรจุไว้ในหลักสูตรของสถาบันที่มีการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจ แต่มีชื่อเรียกว่าวิชานโยบายธุรกิจ (Business policy) ขอบเขตของวิชานโยบายธุรกิจในช่วงเริ่มต้นเป็นเรื่องที่รวมเอาวิชาต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เช่น วิชาการตลาด การเงิน พฤติกรรม

องค์การ การผลิต และอื่น ๆ ที่องค์การดำเนินงานภายในช่วงเวลานั้น และได้รับความนิยมนมากขึ้นเรื่อยมาในช่วงปี ค.ศ. 1970-1979 และ 1980-1989 ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถอธิบายเชิงเหตุผลในองค์การได้และยังชี้ให้เห็นในเรื่องความรับผิดชอบ ต่อสังคมและจริยธรรมของผู้ประกอบการ กฎหมาย การเมือง และสภาพเศรษฐกิจโดยรวมที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การ นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาวิจัยอีกมากมายในเรื่องกลยุทธ์เชิงการแข่งขัน ผลการศึกษาหลายฉบับได้พยายามที่จะอธิบาย และกำหนดวิธีการต่าง ๆ ในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม วิธีการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายทางธุรกิจ จนกระทั่งปลายทศวรรษ 1980 ก็ได้มีการเปลี่ยนชื่อจากวิชานโยบายธุรกิจ (Business policy) มาเป็นวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) อย่างเช่นที่นิยมเรียกกันอยู่ในปัจจุบัน (ประยงค์ มีใจชื้อ, 2542, หน้า 3-4) แต่ก็ยังมีข้อโต้แย้งว่าจริง ๆ แล้วกลยุทธ์อาจมีมาก่อนหน้านั้น ตามที่ปรากฏในเอกสารชื่อ “Reorganization of general motors” ในปี ค.ศ. 1921 ที่แต่งโดย Alfred Sloan

กลยุทธ์จะเริ่มในปี ค.ศ. 1921 หรือปี ค.ศ. 1946 หรือหลังจากนั้นก็ตาม แต่กลยุทธ์ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในช่วงปี ค.ศ. 1960-1970 ในช่วง 5 ปีแรกจะเห็นถึงการศึกษามุมมองใหม่ของกลยุทธ์ในด้านทฤษฎี โดยในปี ค.ศ. 1960 นั้น Theodore Levitt ได้ตีพิมพ์บทความชื่อ “Marketing myopia” ใน Harvard business review ซึ่งเป็นหนึ่งในความพยายามที่จะมองกลยุทธ์องค์การในมุมมองที่แตกต่างและกว้างขึ้น โดยหนังสือนี้ขายได้มากกว่า 500,000 เล่ม ในปี ค.ศ. 1965 Ansoff ได้เสนอคำจำกัดความในการวางแผนกลยุทธ์โดยเน้นในแนวคิดการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งครอบคลุมรายละเอียดของการวางแผนการกำหนดวัตถุประสงค์ แผนการขยายกิจการ การวางตำแหน่งของผลิตภัณฑ์ในตลาด และการจัดสรรทรัพยากร ภายหลังจากนั้นพัฒนาการทางปัญญาก็ยังดำเนินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของหนังสือที่ถือว่าสำคัญมากในยุค ค.ศ. 1970 นั่นก็คือ หนังสือเรื่อง “The nature of management” (1973) โดย Henry Mintzberg และหนังสือ “Strategic management” (1979) ของ Ansoff และในยุค ค.ศ. 1980 ได้เกิดนักกลยุทธ์อีก 2 ท่าน ที่ถือได้ว่ามีอิทธิพลในเรื่องของกลยุทธ์เป็นอย่างยิ่งนั่นก็คือ Michael Porter และ Kenichi Ohmae โดย Porter ซึ่งเป็นศาสตราจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้เขียนหนังสือชื่อ “Competitive advantage” ซึ่งเสนอเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์อุตสาหกรรมและคู่แข่ง โดย Porter ได้เสนอว่า ผลกำไรของกิจการไม่เพียงแต่ถูกกำหนดจากตำแหน่งในการแข่งขันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับลักษณะของอุตสาหกรรมด้วย (สุพานี สฤษฏ์วานิช, 2553, หน้า 4)

ซูโจ เอียวอักษร (2540, หน้า 7-8) ได้สรุปวิวัฒนาการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ในองค์กร มีลำดับการพัฒนา ดังนี้

ยุคที่ 1 เป็นยุคที่มีการวางแผนทางการเงิน แต่ยังคงเป็นแบบพื้นฐาน

- มีการจัดทำงบประมาณประจำปี
- เน้นการดำเนินงานในหน้าที่ทางธุรกิจ
- เน้นการควบคุมการปฏิบัติงาน

ยุคที่ 2 เริ่มมีการวางแผนในเชิงของการคาดการณ์

- เริ่มมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก
- มีการวางแผนโดยพยากรณ์แบบล่วงหน้า
- เป็นการตั้งสมมติฐานในการวางแผนไป 3-5 ปี
- การวางแผนในรูปแบบนี้จะใช้ได้ก็ต่อเมื่อสินค้ามีไม่มากนัก การแข่งขันไม่รุนแรง

รวมทั้งสามารถพยากรณ์แนวโน้มได้อย่างถูกต้องพอสมควร

ยุคที่ 3 จะเป็นขั้นที่มีการวางแผนโดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมากขึ้น

- เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
- ทำให้ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์เพื่อตอบสนองต่อตลาดลูกค้า

เป้าหมายและการแข่งขันมากขึ้น

- มีการประเมินทางเลือกกลยุทธ์ต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งกลยุทธ์ในระดับองค์กร และกลยุทธ์

ในระดับหน่วยธุรกิจ

- มีการจัดสรรทรัพยากรในลักษณะของการยืดหยุ่นมากขึ้น
- อาจกล่าวได้ว่าในยุคที่ 3 นี้ให้ความสำคัญกับการวางแผนเชิงกลยุทธ์มากขึ้น

ยุคที่ 4 เป็นยุคที่มีการบริหารกลยุทธ์เต็มรูปแบบ คือ

- ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง การดำเนินงาน และเป้าหมายในระยะยาวที่ต้องการ
- มีการตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร
- มีการประสานทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันให้กับ

องค์กร

- มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่เป็นระบบและยืดหยุ่น
- เน้นการสร้างค่านิยม และบรรยากาศในการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ตลอดจนมี

การควบคุมและประเมินผลการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้วย

ยุคที่ 5 เป็นยุคที่มีการใช้แนวคิดและเครื่องมือมากขึ้นในการบริหารเชิงกลยุทธ์ทำให้มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ในเชิงลึกมากขึ้น เช่น แนวคิดในเรื่อง เจตนจำนงเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์ความสามารถหลักขององค์กร (Core competency) การสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ และการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรอย่างสมดุล (Balanced scorecard) เป็นต้น

สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 4) ได้สรุปการเปลี่ยนแปลงในการคิดทางกลยุทธ์ที่สำคัญใน 8 ช่วงเวลา ไว้ดังนี้

ระยะที่ 1 ตอนปลาย ค.ศ. 1950s และ 1960s มุ่งไปยังวิธีที่ดีที่สุดในการวางแผนของบริษัทที่มีขนาดใหญ่และมีหลายผลิตภัณฑ์ เป็นการวางแผนกลยุทธ์แบบดั้งเดิม (Class strategic Planning) ที่เริ่มจากส่วนกลาง/ ศูนย์กลางแล้วกระจายไปยังแผนกหรือส่วนงานที่ส่วนใหญ่เป็นอิสระจากกัน และมีการขยายการลงทุนด้วยการไปครอบครองในกิจการต่าง ๆ ที่น่าดึงดูด แต่พบว่ามักไม่สัมพันธ์กับธุรกิจเดิม

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ยุค ค.ศ. 1965 ถึง ค.ศ. 1975 มีพัฒนาการในเครื่องมือสำคัญที่ใช้ช่วยวางแผนกลยุทธ์ คือ BCG matrix ซึ่งเป็นแนวคิดในการบริหารกลุ่มกิจการ (Portfolio management) โดย BCG นั้นเป็นเครื่องมือที่ให้องค์การดำเนินการ ดังนี้

- มุ่งเน้นการทำธุรกิจที่กิจการเป็นผู้นำตลาด
- เสนอให้ถอนการลงทุนในธุรกิจที่ไม่ได้สร้างประโยชน์แก่องค์กรหรือธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจหลักขององค์กร

- มุ่งเน้นไปที่เงินสดที่จะได้รับมากกว่าการมุ่งไปที่กำไร
- เน้นเป้าหมายในเรื่องของความสามารถเปรียบทางด้านต้นทุน (Cost competitive advantage)
- พยายามจัดการกับคู่แข่งเพื่อให้คู่แข่งออกจากตลาดที่สร้างผลกำไรของกิจการ
- ใช้กลยุทธ์การก่อกวนเพื่อสร้างการเติบโตให้กิจการเป็นผู้นำตลาด
- พยายามไม่ให้มีหน่วยธุรกิจ (Business units) ที่หลากหลายมากเกินไป
- ใช้กระแสเงินสดส่วนเกินเพื่อกระจายการลงทุนไปในธุรกิจต่าง ๆ โดยนำแนวคิด

ของการบริหารกลุ่มกิจการไปใช้ให้เหมาะสม

ระยะที่ 3 ช่วงกลางถึงปลายยุค 1970 มีการใช้เทคนิคเศรษฐศาสตร์จุลภาค (Micro economics) ในการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) ในกลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ (Business unit strategy) และกลยุทธ์ในระดับองค์กร (Corporate strategy) แต่การวางแผนจากส่วนกลางและการขยายธุรกิจออกไปให้หลากหลายนั้นลดบทบาทลง ยกตัวอย่างเช่น องค์กรอย่าง GE และ Siemens ที่วางแผนกลยุทธ์ที่ส่วนกลางกับพบกับความล้มเหลวจากปัญหา Bureaucracy และเครื่องมือพวก BCG matrix และ Growth/ Share matrix เริ่มไม่เป็นที่นิยมและถูกละเลยไป

ระยะที่ 4 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1973 จนถึงปี ค.ศ. 1980 เริ่มปรากฏให้เห็นแนวความคิดด้านกลยุทธ์ที่แปลกแตกต่างไปจากแนวทางปฏิบัติที่เคยเป็นมามากขึ้น จุดเริ่มต้นของแนวคิดนี้มาจาก Boston school ซึ่งได้เสนอว่า กลยุทธ์ต่าง ๆ นั้น ไม่จำเป็นจะต้องมีรูปแบบที่เป็นวิทยาศาสตร์ แต่อาจจะเกิด

จากการใช้สัญชาตญาณการปรับตัวและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มาก ในปี ค.ศ. 1973 Henry Mintzberg ทำทฤษฎีความคิด The nature of managerial work โดยเสนอว่าผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากการใช้สัญชาตญาณมากกว่าแผนงานที่เตรียมไว้ นักบริหารเหล่านี้ชื่นชอบข้อมูลเล็ก ๆ มากกว่าข้อมูลหลัก ๆ นอกจากนี้ยังใช้การสื่อสารแบบอ่านและเขียนน้อยมาก แต่ชอบการสื่อสารแบบเผชิญหน้า รวมไปถึงทักษะด้านการตัดสินใจ ซึ่ง Minizberg ได้พัฒนาแนวคิด Crafting idea โดยสนับสนุนให้คนเราใช้ความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น หันมาใช้สมองซีกขวาเพื่อทักษะการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์แทนการใช้สมองซีกซ้ายที่เป็นการคิดด้านตรรกะ

ระยะที่ 5 อยู่ในยุคปี ค.ศ. 1980 โดย Michael Porter ได้เสนอแนวคิดของ Five forces model เพื่อวิเคราะห์สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม อันประกอบด้วย อุปสรรคในการเข้ามาของผู้เล่นรายใหม่ อำนาจในการต่อรองของผู้ขาย อำนาจในการต่อรองของผู้ซื้อ ความสามารถในการทดแทนของสินค้าทดแทน และสภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรม โดย Porter ได้กล่าวว่า นอกจากการทำarviวิเคราะห์สภาพอุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว บริษัทควรจะหากลยุทธ์เพื่อสร้างความแตกต่างให้แก่ตัวเอง เช่น Cost leadership หรือ Product/ Service differentiation เป็นต้น

ระยะที่ 6 ในยุคนี้ น่าจะเริ่มในช่วงปี ค.ศ. 1990 ทิศทางการมุ่งเน้นจะไปสู่เรื่องทักษะขององค์กรและความสามารถจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่หรือใช้ความสามารถหลัก (Core competencies) และแนวคิดในเรื่อง Strategic แนวคิดเรื่อง Vision และ Mission กลยุทธ์ในระดับองค์กรจะเน้นมากขึ้นในเรื่องการกำหนด การสร้างและกระตุ้นการใช้ทักษะและความสามารถไปประยุกต์ใช้กับหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ขององค์กร นักเขียนแนวคิดกลยุทธ์ในยุคนี้ที่มีชื่อ ได้แก่ Gary Hamel และ Prahalad, John Kay, Marcus Alexander, Andrew Campbell และ Michael Goold แนวความคิดต่อมาจะพยายามผสมผสานกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อมุ่งลดต้นทุนที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำ Reengineering การมุ่งเน้นคุณภาพ มุ่งตอบสนองลูกค้า มุ่งแข่งขันในเชิงเวลา และพยายาม Outsourcing เพื่อลดต้นทุน

ระยะที่ 7 แนวคิดที่สำคัญในช่วงปี ค.ศ. 1993 บริษัท ซีร็อกซ์ ได้เสนอแนวคิดเรื่องการเปรียบเทียบแบบ Benchmarking ที่เสนอให้ผู้บริหารต้องเปรียบเทียบของกิจการในด้านต่าง ๆ กับผู้ที่ปฏิบัติได้ดีที่สุด ซึ่งอาจจะไม่ใช่คู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกันก็ได้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงแบบก้าวกระโดดแก่องค์กรได้

ระยะที่ 8 ในปัจจุบันแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมากคือ แนวคิดของ Chan Kim และ Rane Mabe ในปี พ.ศ. 2005 ได้เสนอแนวคิดเรื่องการสร้างกลยุทธ์น่านน้ำสีคราม ซึ่งหมายถึง การใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างตลาดใหม่ แทนที่จะมุ่งการแข่งขันในตลาดเดิม ๆ ที่ใช้กลยุทธ์แบบเดิม ๆ ซึ่งเป็นการแข่งขันในน่านน้ำสีแดง น่านน้ำสีครามจะก่อให้เกิดโอกาส

ใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีใครครอบครอง ไม่มีคู่แข่งด้วย ความคิดใหม่ ๆ ในการแข่งขันจึงเป็นโอกาสที่น่าดึงดูดและมีโอกาสแห่งความสำเร็จรออยู่

จากแนวคิดของนักวิชาการที่ผ่านมาแบ่งออกเป็นสองกลุ่มหลัก ๆ ด้วยกันคือ กลุ่มแรกได้ลำดับวิวัฒนาการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเนื้อหา หลักการบริหารเป็นหลัก สามารถแบ่งออกเป็นยุคต่าง ๆ ได้ 5 ยุคด้วยกัน ส่วนนักวิชาการอีกกลุ่มได้ลำดับวิวัฒนาการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามการเปลี่ยนแปลงของเวลา ซึ่งจัดได้เป็น 8 ช่วงเวลาด้วยได้ โดยแต่ละช่วงเวลาที่เปลี่ยนไปก็มีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่แตกต่างกันออกไปตามแต่ละยุคสมัย

คำนิยามของการบริหารเชิงกลยุทธ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2558 ให้คำจำกัดความว่า “กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง การรบที่มีเล่ห์เหลี่ยมหรือวิธีการต่อสู้ที่ต้องใช้อุบายต่าง ๆ ซึ่งเป็นความหมายที่เกี่ยวข้องกับการสงครามหรือการต่อสู้ที่ต้องใช้ความคิดและชั้นเชิง” เนื่องจากศัพท์คำนี้เริ่มต้นและถูกนำไปใช้ในทางทหาร โดยคำว่า Strategy มาจากรากศัพท์ภาษากรีกว่า Strategia ซึ่งมีความหมายว่าศาสตร์และศิลป์ในการบังคับบัญชากองทัพหรือความเป็นแม่ทัพ (Generalship) ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจไม่ได้ต่างจากการสงครามที่ผู้บริหารระดับสูงเปรียบเสมือนแม่ทัพที่ต้องเข้าใจสถานการณ์สงครามและข้อมูลต่าง ๆ ของศัตรู และสามารถวางแผนและนำกองทัพเพื่อให้ได้ชัยชนะในการรบแต่ละครั้งทำให้เราสามารถกำหนดความหมายของกลยุทธ์ในเชิงของธุรกิจได้เช่นกัน ภาคเอกชนนิยมใช้คำว่า “กลยุทธ์” ขณะที่ภาคราชการนิยมใช้คำว่า “ยุทธศาสตร์” ซึ่งปรมาจารย์ทางด้านการบริหารกลยุทธ์ได้ให้คำนิยามไว้หลากหลาย ดังนี้

Chandler (1962) ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์เป็นการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในระยะยาวขององค์กรและการเลือกแนวทางปฏิบัติ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้สามารถดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

Glueck (1977) ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ เป็นแผนหลักขององค์กรที่ได้วางไว้เพื่อให้แน่ใจว่าจะเป็นแนวทางทำให้องค์การบรรลุถึงเป้าหมายหลักที่ต้องการได้

Quinn (1996) ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ คือ รูปแบบหรือแผนที่รวมเอาเป้าหมายหลัก นโยบายหลัก และลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานของทั้งองค์กรเข้าไว้ด้วยกัน Quinn ได้แนะนำเพิ่มเติมว่า กลยุทธ์ จะช่วยให้องค์การเรื่อง การจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม การตัดสินใจในการลงทุนเพื่อให้สอดคล้องกับข้อดี และข้อเสียขององค์กร การรุกเพื่อสร้างโครงการใหม่ที่เหมาะสม การเตรียมพร้อมเพื่อตั้งรับการรุกรานของกลุ่มแข่งขัน

ประยงค์ มีใจเชื้อ (2542, หน้า 6) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) คือ กระบวนการบริหารที่มีความต่อเนื่อง มีการกระทำซ้ำบ่อย ๆ มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานในองค์กร มุ่งหวังเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในขณะนั้น ๆ

ชูใจ เอี้ยวอักษร (2540, หน้า 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) หมายถึง กระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและข้อมูลสำคัญของธุรกิจที่ใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจ การวางแผน แนวทางการดำเนินงาน และการควบคุมปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจว่าองค์กรสามารถที่จะดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมีพัฒนาการและสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่การบริหารเชิงกลยุทธ์มีเป้าหมายสำคัญ 2 ประการคือ

1. สร้างและดำรงรักษาความสามารถในการแข่งขัน (Competitive capacity) เราจะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวอยู่เสมอ การกำหนดและการดำเนินกลยุทธ์ ช่วยให้ธุรกิจมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพในการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง

2. สร้างคุณค่า (Create value) การบริหารเชิงกลยุทธ์ช่วยสร้างคุณค่า (Value) แก่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (Shareholder) ตลอดจนสร้างความพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ของธุรกิจ เช่น พนักงาน ผู้ขายวัตถุดิบ และลูกค้า เป็นต้น

สุพานิ สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 9) ได้กล่าวถึงการบริหารกลยุทธ์ว่าเป็นกระบวนการของการบริหารองค์กรโดยรวม เน้นการสร้างอนาคตขององค์กรในระยะยาว เน้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกจะเป็นตัวผลักดันที่สำคัญที่ไม่อาจละเลยได้ รวมทั้งยังเป็นการบริหารที่เน้นการสร้างกลยุทธ์องค์กร และกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ในระยะยาวและยั่งยืน

การบริหารเชิงกลยุทธ์สามารถนิยามได้ว่าเป็นศาสตร์และศิลป์ของการสร้างกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติและการประเมินกลยุทธ์การตัดสินใจแบบข้ามหน้าที่ ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ได้ตามค่านิยมนี้ การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นถึงการบริหารเชิงบูรณาการ ซึ่งประสานการตลาด การเงิน การบัญชี การผลิต การปฏิบัติ การวิจัยและพัฒนา และระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะบรรลุความสำเร็จขององค์กร ในแวดวงการศึกษา นิยมใช้คำว่า “การบริหารเชิงกลยุทธ์” เพื่ออ้างอิงถึงการสร้าง การนำไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์ ส่วนในโลกธุรกิจ นิยมใช้คำว่า “การวางแผนกลยุทธ์” จะอ้างอิงถึงการสร้างกลยุทธ์ วัตถุประสงค์

ของการบริหารเชิงกลยุทธ์นี้คือ เพื่อที่จะเกาะกุมโอกาสและสร้างโอกาสใหม่สำหรับวันพรุ่งนี้ ในทางตรงข้ามการวางแผนระยะยาวหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ พยายามที่จะใช้แนวโน้มปัจจุบัน เพื่อประโยชน์สูงสุดในวันพรุ่งนี้

สรุป การบริหารเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การบริหารหรือกระทำทุกสิ่งทุกอย่างที่องค์กร หรือธุรกิจจะกระทำได้ เพื่อการได้มาซึ่งความได้เปรียบเชิงการแข่งขันหรือได้เปรียบเทียบกับคู่แข่ง ประกอบด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงาน และการควบคุมปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้งานในปัจจุบันประสบความสำเร็จและพัฒนางานในอนาคตให้เป็นไปเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของการบริหารเชิงกลยุทธ์

คำว่า กลยุทธ์ (Strategy) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) เป็นแนวคิด ที่มีวิวัฒนาการมาเป็นเวลายาวนาน ผู้รู้หรือปราชญ์หลายท่าน (Scholars) ได้พยายามคิดค้นและสร้าง แนวคิดขึ้นมาเพื่อให้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการนำไปปฏิบัติ ผู้บริหาร ขององค์กรอาจดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ (Surrounding environment) เพื่อความอยู่รอดและความเจริญเติบโตของกิจการ

ซูโจ เอียวอักษร (2540, หน้า 8-12) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มีขั้นตอน ที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment analysis) ประกอบขึ้นด้วยการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อการพิจารณาถึงโอกาสและอุปสรรคของบริษัท และการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อการพิจารณาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคต เราเรียกการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเหล่านี้ว่า การวิเคราะห์สวอต (SWOT analysis) ได้แก่ จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats)

2. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 กำหนดภารกิจ คือ จุดประสงค์ที่บอกถึงเหตุผลว่าธุรกิจถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อ มีภาระใด อาทิ เพื่อปรับปรุงคุณภาพของบ้านอยู่อาศัย โดยการออกแบบ จัดสร้างการให้บริการ ทางการตลาดและการให้บริการที่ดีที่สุดในโลก

- 2.2 กำหนดวัตถุประสงค์ คือ ผลลัพธ์ในบั้นปลายที่ได้มาจากการดำเนินกิจกรรม ต่าง ๆ ตามแผนที่ได้กำหนดไว้

- 2.3 กำหนดกลยุทธ์ คือ แผนงานหลักที่ประมวลวิธีการ หนทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และภารกิจของธุรกิจ

2.4 กำหนดนโยบาย เป็นแนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการตัดสินใจ ซึ่งเชื่อมต่อยู่ระหว่างการกำหนดกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์ไปใช้ ธุรกิจชั้นนโยบายเป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่า พนักงานของตนเมื่อจะตัดสินใจ หรือดำเนินการใด ๆ จะต้องอยู่ภายใต้กรอบที่กำหนดขึ้น ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้ภารกิจขององค์กร วัตถุประสงค์และกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นสามารถดำเนินการไปได้ในทิศทางที่พึงประสงค์ได้

3. การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการ (Strategy implementation) เป็นกระบวนการที่นำเอากลยุทธ์ต่าง ๆ และนโยบายธุรกิจที่กำหนดไว้มาดำเนินการ โดยผ่านทางโครงการต่าง ๆ (Programs) งบประมาณ (Budgets) และกรรมวิธี (Procedures) การนำกลยุทธ์ไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ควรดำเนินการให้มีความสอดคล้องระหว่างกลยุทธ์ โครงสร้าง และวัฒนธรรม โดยยึดหลักของบริษัท McKensy โดยให้มีความสอดคล้องของปัจจัยการบริหาร 7 อย่างภายในองค์กร คือ กลยุทธ์ โครงสร้าง ค่านิยมร่วม ระบบ คน สเปคัล และทักษะ

4. การประเมินผลและการควบคุม (Evaluation and control) คือ กระบวนการประเมินผล การปฏิบัติงานของกิจกรรมและการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อที่จะตรวจจับว่า การปฏิบัติงานจริง แตกต่างกับสิ่งที่ธุรกิจต้องการหรือตั้งเอาไว้หรือไม่ เพื่อให้การประเมินผลและการควบคุม มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะใช้เครื่องมือชี้วัดผลการดำเนินงานที่สำคัญเป็นระยะ เช่น อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน กำไรสุทธิ กำไรต่อหุ้น และยอดขายสุทธิ เป็นต้น

การบริหารเชิงกลยุทธ์จะเน้นในการวิเคราะห์ปัญหา และโอกาสที่เผชิญต่อผู้บริหารระดับสูงขององค์กร และต้องมีการตัดสินใจที่เฉียบแหลม ซึ่งไม่เหมือนกับการตัดสินใจอื่น ๆ ที่กระทำในระดับล่างขององค์กร การตัดสินใจในเชิงกลยุทธ์จะเกี่ยวข้องกับอนาคตในระยะยาวขององค์กร โดยส่วนรวม ซึ่งการตัดสินใจประเภทนี้จะมีคุณลักษณะที่สำคัญ 5 ข้อ คือ

1. การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ไม่ใช่การตัดสินใจในงานประจำวัน แต่เป็นการตัดสินใจเพื่ออนาคตขององค์กรในระยะยาว
2. การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ เป็นการตัดสินใจในการเลือกและกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายหลักขององค์กรโดยรวม
3. การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ เป็นการตัดสินใจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และกลยุทธ์การแข่งขันขององค์กร
4. การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์จะเป็นการตัดสินใจในแนวทางหลักที่เกี่ยวข้อง ผูกพันกับการใช้ทรัพยากรหลักขององค์กรอย่างเกี่ยวพันกันเป็นหนึ่งเดียวและต่อเนื่องไปในทิศทางของกลยุทธ์ที่กำหนดไว้

สุพานี สฤณภูวนิช (2553, หน้า 14-15) ได้สรุปหลักการของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไว้ ดังนี้ การบริหารกลยุทธ์นั้นเป็นกระบวนการบริหารองค์การที่เน้นการมององค์การเป็นภาพรวม และมองอย่างเป็นระบบ คือ มองผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งจากสภาพแวดล้อมภายนอกและจากสภาพแวดล้อมภายใน ที่จะส่งผลต่อองค์การ โดยส่วนรวมอย่างไร ตลอดจนมององค์การอย่างกว้างไกล คือ ต้องคำนึงถึงว่าองค์การจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในระยะยาวอย่างไร กำหนดทิศทางอย่างไร เพื่อให้้องค์การสามารถอยู่รอดและได้รับประโยชน์สูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ การบริหารกลยุทธ์จะประกอบด้วยงาน 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์การ การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ และการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ

ขั้นที่ 2 คือ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างที่ต้องการ และ

ขั้นที่ 3 คือ การควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์

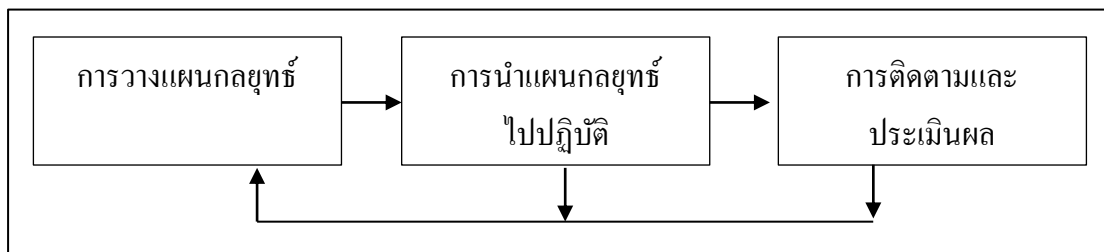
งานบริหารกลยุทธ์นั้นดูเหมือนง่าย เพราะเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน แต่ว่าแต่ละขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก หัวใจสำคัญของการบริหารกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะอยู่ที่การให้ความสำคัญ และการทุ่มเทความพยายามในกระบวนการบริหาร กลยุทธ์ทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ อันประกอบด้วย

1. การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning) เป็นขั้นตอนของการวางแผนสำคัญที่จะเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ที่จะบอกทิศทางขององค์การ และภารกิจเพื่อบอกขอบเขตกิจกรรมที่จะทำ และวัตถุประสงค์หลักซึ่งเป็นการกำหนดในสิ่งที่องค์การต้องการหลังจากนั้นจึงกำหนดกลยุทธ์หลัก และกลยุทธ์ที่จะใช้ในการแข่งขัน

2. การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy implementation) ขั้นตอนนี้จะเน้นการวางแผนดำเนินงานและการนำแผนงานต่าง ๆ นั้นไปปฏิบัติ แต่การดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ให้บรรลุผลก็จะต้องเตรียมความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ คือ ปัจจัยด้านบุคลากร โครงสร้างขององค์การระบบงานต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกให้การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัตินั้นบังเกิดผล

3. การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategy evaluation and control) เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน ตามที่ระบุไว้ในแผนกลยุทธ์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่ เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสม

งานทั้ง 3 ขั้นตอน จะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันไปและมีความสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนหรือกระบวนการในการบริหารกลยุทธ์ (สุพานี สฤกษ์วานิช, 2553, หน้า 9)

ภาพที่ 2 จะแสดงขั้นตอนของการบริหารกลยุทธ์ที่เกิดขึ้น งานในแต่ละขั้นตอน มีความสัมพันธ์กันมีผลกระทบต่อกัน เพราะโดยทั่วไปแล้วองค์กรที่มีการบริหารกลยุทธ์ได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการวางแผนกลยุทธ์ที่ดีเพียงอย่างเดียว แต่ในขั้นของการพัฒนาหรือสร้างแผนกลยุทธ์จะต้องนำขั้นตอนของการปฏิบัติมาพิจารณาไปด้วย เช่น ปัญหาในเรื่องความพร้อมของบุคลากร โครงสร้างขององค์กร วัฒนธรรมขององค์กรนั้น ๆ เพื่อให้ว่าผู้บริหารได้ป้องกันหรือลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตลงได้ ทำให้ปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ลดน้อยลงในเวลาที่ได้มีการนำแผนกลยุทธ์นั้นไปปฏิบัติ และมีระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้สามารถปรับเปลี่ยนแผนกลยุทธ์ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น

ความสำคัญหรือสั้มเหลวของการบริหารกลยุทธ์ขึ้นกับหลายสาเหตุ ประเด็นทั่วไปที่ควรพิจารณา คือ องค์ประกอบของกระบวนการบริหารกลยุทธ์นั้นได้กระทำอย่างเหมาะสมครบถ้วนหรือไม่ เช่น

1. ในขั้นการวางแผนกลยุทธ์ ได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมอย่างเพียงพอหรือไม่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่
2. ในขั้นตอนของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้มีการคำนึงถึงความสอดคล้องของกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อการจูงใจผู้ปฏิบัติหรือไม่ ถ้าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีความสอดคล้องเข้ากันได้การทำแผนกลยุทธ์มาปฏิบัติจะเกิดปัญหาได้
3. มีการควบคุมและติดตามผลหรือไม่ และได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์ แผนงาน วิธีการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างไรหรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ดังนั้น การบริหารกลยุทธ์จะประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงไร จึงขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถของผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ ต้องมีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic thinking) ที่เหมาะสม เข้าใจในแนวความคิด หลักการเชิงกลยุทธ์ เข้าใจในสถานการณ์และสามารถประเมินสถานการณ์

เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและพยายามผลักดันให้ผู้บริหารทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารระดับล่าง ขององค์กรเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อให้เกิดทั้ง Commit และ Comment จากผู้บริหารเหล่านั้น

สุทธิเกียรติ ภูมิพัชฌนสุข (2553, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ การวางแผนทิศทางขององค์กร โดยมีการประเมินโอกาสและภัยอันตรายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง ของสภาพแวดล้อมและจุดอ่อน จุดแข็ง ขององค์กร ทั้งนี้ การกำหนดหรือการวางแผนการบริหาร เชิงกลยุทธ์จะต้องคำนึงถึงระดับที่แตกต่างกัน 3 ระดับ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ระดับองค์กร 2) กลยุทธ์ ระดับธุรกิจ และ 3) กลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ อาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับนี้เป็นองค์ประกอบ ส่วนหนึ่งในการบริหารเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้สาระสำคัญอยู่ที่การกำหนดทิศทางของธุรกิจ หรือ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ขององค์กร โดยจะต้องมีการวางแผนเพื่อให้ได้แนวทางที่สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโดยต้องวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร และทรัพยากร ที่มีอยู่ควบคุมกันไปด้วย นอกจากนี้ การบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก อันหมายถึง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อุตสาหกรรม คู่แข่ง เทคโนโลยี เป็นต้น และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กร อัน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคลและความสัมพันธ์ของคนในองค์กร โครงสร้างขององค์กร การบริหาร งานในองค์กร เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อโดยตรงและทางอ้อมต่อการบริหาร และการขับเคลื่อนองค์กรทั้งสิ้น

สุพานิ สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 10-14) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วการบริหารกลยุทธ์นั้น จะมีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างมากต่อองค์กรในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้บริหารที่ตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เห็น โอกาสใหม่ ๆ เห็นข้อจำกัดที่ อาจเกิดขึ้น ทำให้องค์กรสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ดีกว่า คู่แข่ง สามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสต่าง ๆ ที่เปิดให้ และใช้จุดแข็งขององค์กรให้เกิดประโยชน์ สูงสุด นั่นคือ องค์กรสามารถสร้าง “Strategic fit” ระหว่างสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อม ภายในองค์กร ได้ ทำให้องค์กรสามารถอยู่รอดและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงตลอดจนปรับตัว ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

2. ช่วยให้องค์กรโดยส่วนรวมมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน เห็นถึงแนวทาง ที่สำคัญที่องค์กรจะต้องปฏิบัติ ทำให้องค์กรแข็งแกร่ง ประสบความสำเร็จและเติบโตต่อไปได้

3. ทำให้องค์กรสามารถสร้างผลตอบแทน (Returns) ที่เหนือกว่าคู่แข่งขึ้นได้ด้วยการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive advantage) และสามารถรักษาข้อได้เปรียบนี้ไว้ได้

4. ช่วยให้ผู้บริหารสามารถยกระดับผลการปฏิบัติงานขึ้นมาได้ คือ องค์กรจะสามารถบรรลุทั้งประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การมีต้นทุนในการดำเนินงานที่ต่ำกว่า และมีประสิทธิผล (Effectiveness) คือ บริหารงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ถ้าได้มีการบริหารกลยุทธ์ ที่ถูกต้องเหมาะสมทั้งในช่วงของการกำหนดกลยุทธ์ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุม ติดตามผล

5. ช่วยทำให้ผู้บริหารมีการทำงานในลักษณะ Proactive คือ คาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดหรือเป็นฝ่ายรุกมากกว่าที่จะเป็นฝ่ายตั้งรับและป้องกันตัว (Reactive and defensive) ทำให้ องค์กรสามารถปรับตัวได้ดีกว่า และ/ หรือฉกฉวยโอกาสได้ดีกว่าหรือได้ก่อนคู่แข่ง

จากแนวทางลักษณะของการบริหารเชิงกลยุทธ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าแนวทางการจัดทำ แผนกลยุทธ์ มี 3 แนวทางใหญ่ ๆ ดังนี้

1. วิธีการวางแผนจากบนลงล่าง (Top-down strategic planning) จะเริ่มจากทีมผู้บริหาร ระดับสูงจะกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์หลักขององค์กร แล้วจึงมอบให้ ผู้บริหารระดับรอง ๆ ลงไป กำหนดกลยุทธ์ในระดับหน้าที่งาน และแผนงานในการนำแผนกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ

2. วิธีการวางแผนจากล่างขึ้นบน (Bottom-up strategic-planning) วิธีการนี้การวางแผน จะเริ่มจากการรวบรวมแผนงานในระดับหน้าที่งาน (Functions) จากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อนำไปเป็นฐาน ในการกำหนดกลยุทธ์ในระดับหน่วยธุรกิจ (Strategic business unit) และในระดับองค์กร (Corporation) เป็นภาพรวมต่อไป วิธีการเช่นนี้จะพบมากในองค์กรที่มีหน่วยธุรกิจที่เป็นอิสระ ในการดำเนินงาน (Autonomous division) หรือเป็นศูนย์กำไร (Profit centers) ที่ชัดเจน

4. วิธีปฏิสัมพันธ์ (Interactive approach) วิธีนี้จะเป็นวิธีผสมระหว่างวิธีที่ 1 และ 2 คือ จะเป็นการวางแผนร่วมกัน โดยมีการริเริ่มจากผู้บริหารระดับสูง เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมาย หลักขององค์กรก่อนแต่ก็กระตุ้นให้ผู้บริหารระดับล่างเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนด้วย เพื่อให้ ได้ข้อมูลความเข้าใจ และการยอมรับในแผนงานมากขึ้นด้วย วิธีนี้จึงเป็นวิธีที่น่าจะเหมาะสมที่สุด ความสำคัญหรือล้มเหลวของการบริหารกลยุทธ์ขึ้นกับหลายสาเหตุ ประเด็นทั่วไปที่ควร พิจารณา คือ องค์กรประกอบของกระบวนการบริหารกลยุทธ์นั้น ได้กระทำอย่างเหมาะสมครบถ้วน หรือไม่ เช่น

1. ในขั้นการวางแผนกลยุทธ์ ได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมอย่างเพียงพอหรือไม่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่

2. ในขั้นตอนของการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ได้มีการคำนึงถึงความสอดคล้องของ กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร และผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อการจูงใจ

ผู้ปฏิบัติงานหรือไม่ ถ้าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มีความสอดคล้องเข้ากันได้ การนำแผนกลยุทธ์มาปฏิบัติจะเกิดปัญหาได้

3. มีการควบคุมและติดตามผลหรือไม่ และได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์แผนงานวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างไรหรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

การบริหารกลยุทธ์จะประสบผลสำเร็จได้หรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ ต้องมีแนวคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic thinking) ที่เหมาะสม เข้าใจในแนวความคิด หลักการเชิงกลยุทธ์ เข้าใจในสถานการณ์และสามารถประเมินสถานการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและพยายามผลักดันให้ผู้บริหารทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารระดับล่างขององค์กรเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อให้เกิดทั้ง Commit และ Comment จากผู้บริหารเหล่านี้

จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ได้ว่าการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นการบริหารองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อมองหาลู่ทางจุดอ่อนและจุดแข็งขององค์กร และนำมาพัฒนาปรับปรุงองค์กรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่การวางแผนกลยุทธ์จะประกอบด้วยงานอย่างน้อย 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กร การตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร และการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร

ขั้นที่ 2 คือ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างที่ต้องการ

ขั้นที่ 3 คือ การควบคุมและประเมินผลเชิงกลยุทธ์

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการหนึ่งของการศึกษา นโยบายสาธารณะเกิดในสหรัฐอเมริกาในทศวรรษ 1970 เริ่มจากผลงานของ Pressman and Wildavsky (1973, p. 3) ที่ศึกษาความล้มเหลวของโครงการสร้างงานของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาในการสร้างงานให้แก่คนผิวดำที่เมืองโอ๊คแลนด์ มลรัฐแคลิฟอร์เนียในปี ค.ศ. 1973 ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่จะดำเนินการภายหลังจากที่นโยบายได้รับการอนุมัติและได้รับความชอบธรรมในเชิงกฎหมาย กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเกี่ยวข้องกับการนำเอาตัวนโยบายที่ได้กำหนดเรียบร้อยแล้ว แต่ยังมีความเป็นนามธรรม ไปแปลงเป็นกิจกรรม แนวทาง มาตรการต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมการศึกษาการนำนโยบายไป

ปฏิบัติ (Policy implementation) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา รัฐประศาสนศาสตร์ (Public administration) และนโยบายสาธารณะ (Public policy) ทั้งนี้เพราะนโยบายที่ถูกนำไปปฏิบัติ จะส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เกี่ยวข้อง ด้านนโยบายไม่มีความเหมาะสมจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนตามที่คาดหวังไว้ ไม่ว่าจะนโยบายนั้นจะถูกนำไปปฏิบัติให้ได้อย่างไรก็ตาม นโยบายดี แต่ถ้าการนำไปปฏิบัติไม่ดี นโยบายก็อาจจะล้มเหลวได้ เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสลับซับซ้อนมาก

แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการหลายท่านทั้งไทยและต่างประเทศได้นิยามคำว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ไว้หลากหลายความหมายแตกต่างกัน ดังนี้

William (1971, p. 144) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ความสามารถขององค์กรในการรวบรวมทรัพยากรทางการบริหารและกระตุ้นบุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

Meter and Horn (1975, p. 202) ได้ให้นิยาม การนำนโยบายไปปฏิบัติว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว

Pressman and Wildavsky (1973, p. 19) ได้นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามความหมายจากพจนานุกรมของ Webster และ Roget ว่า หมายถึง การดำเนินการให้เสร็จลุล่วง ให้ประสบความสำเร็จ ให้ครบถ้วน ให้เกิดผลผลิตให้สมบูรณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่กระทำอยู่ และเป็นลักษณะธรรมชาติของนโยบาย นอกจากนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจได้รับการมองว่า เป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล คือ สามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่เกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงเหตุและผล เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา

Mazmanain and Subatier (1989, pp. 20-21) ได้ให้คำจำกัดความ “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” หมายถึง การนำการตัดสินใจนโยบายพื้นฐานในรูปของกฎหมาย คำสั่งฝ่ายบริหาร หรือคำพิพากษาของศาลไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ อาจเกิดผลกระทบที่ไม่ตั้งใจ สุดท้ายอาจมีการแก้ไขกฎหมายนั้น

Grindle (1980, p. 6) นิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของนโยบายกับผลลัพธ์ของกิจกรรมของรัฐ

Gerston (1983, p. 95) ได้อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการแปลงแผนงานหรือโครงการของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ โดยผู้กำหนดนโยบายไม่สามารถควบคุมการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ทั้งหมด เนื่องจากมีช่องว่างของกฎหมาย

Fullan (2006) เสนอแนวคิดกลยุทธ์ทางการศึกษาที่เป็นรูปธรรม 7 ข้อ ได้แก่ การเน้นเรื่องการจูงใจหรือแรงจูงใจ การสร้างความสามารถโดยเน้นไปที่ผลลัพธ์การเรียนรู้รอบด้าน การเปลี่ยนแปลงบริบท อคติในการปฏิบัติหรือการกระทำที่สะท้อนกลับ การเกี่ยวข้อง 3 ระดับ ซึ่งสำคัญมากสำหรับการปฏิรูประบบ ได้แก่ ระดับโรงเรียน ชุมชน และระดับที่สูงกว่า ลักษณะของความยาวนานต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการคงสภาพการเปลี่ยนแปลง

วเรช จันทรศร (2554, หน้า 25) ได้อธิบายการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า เป็นเรื่องการศึกษาว่าองค์กรที่รับผิดชอบสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

มยุรี อนุমানราชชน (2553, หน้า 218) ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งให้เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการหาทรัพยากรเพื่อดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกิจกรรมของรัฐบาลที่อยู่ในรูปของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง บางครั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย เนื่องจากมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ผลประโยชน์ จำนวนหน่วยงาน ทรัพยากร การสนับสนุนจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กร นโยบายอาจล้มเหลวตั้งแต่เริ่มก่อรูปนโยบายก็ได้

สุกัญญา ยาวะประภาส (2550, หน้า 90) ได้สรุปความเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ในหนังสือนโยบายสาธารณะ ในประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น คือ

1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วครั้งชั่วคราว แล้วเลือนหายไปไม่ใช่กิจกรรมที่ชั่กช่ยอน แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา

2. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของนโยบาย

ตามความหมายของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคล หน่วยงานหรือองค์กร โดยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น คน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย หรือเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

แนวทางการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

การพัฒนาองค์การให้มีขีดสมรรถนะสูงและสามารถบังเกิดผลได้นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญสามประการ ได้แก่ การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic formulation) การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ (Strategic implementation) และการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic evaluation) โดยการที่จะเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงนั้น ไม่ใช่เพียงแค่ความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ให้ชัดเจนเท่านั้น แต่จะต้องครอบคลุมไปถึงความสามารถในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งต้องมีกระบวนการในการวัดและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ภายใต้องค์ประกอบแต่ละส่วนนั้นยังมีแนวทางในการปฏิบัติอีกหลายประการ ซึ่งการปฏิบัติตามแนวทางต่าง ๆ นั้นจะต้องอาศัยเครื่องมือในการบริหารจัดการ (Management tools) เข้ามาช่วย โดยเครื่องมือในการบริหารเหล่านี้เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการพัฒนาและขับเคลื่อนองค์การตนเองสู่ความเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553)

การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ คือ การถ่ายทอดนโยบายแนวทางการดำเนินงาน เป้าหมาย และแผนการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ที่องค์กรกำหนดขึ้นไปสู่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ใหม่ ๆ ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรจึงควรมีการเตรียมการให้พร้อมในด้านต่าง ๆ การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อาจเป็นลักษณะของกิจกรรม/ แผนปฏิบัติการส่วนกลางที่ต้องมีการประกาศแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจให้เป็นผู้ขับเคลื่อน ผลักดันจนประสบความสำเร็จ รวมถึงกิจกรรม/ แผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานที่มีความสำคัญตามกระบวนการห่วงโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) ซึ่งจะถูกรับขับเคลื่อนโดยผู้บริหาร และบุคลากรของหน่วยงานนั้น ๆ โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จเป้าหมายที่ต้องการและเงื่อนไขของระยะเวลา (สุวัฒน์ ศิริรินทร์, 2549, หน้า 60)

การปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์

เมื่อได้จัดทำแผน โครงการและได้ตรวจสอบความเป็นไปได้จนแน่ใจแล้ว จึงนำเสนอผู้มีอำนาจตามลำดับเพื่อขออนุมัติงบประมาณดำเนินการตามแผนและเมื่อได้รับอนุมัติแล้ว

ก็จะนำไปปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผนนี้จัดเป็นขั้นสำคัญที่สุดของการวางแผนเพราะว่าแผนเป็นเพียงข้อมูลที่มีอยู่ในเอกสาร ถ้าไม่มีการปฏิบัติก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไร ในการปฏิบัติตามแผนจะเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีการดำเนินการตามโครงการที่มีในแผนปฏิบัติการประจำปีตามลำดับของโครงการก่อนหลัง (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553)

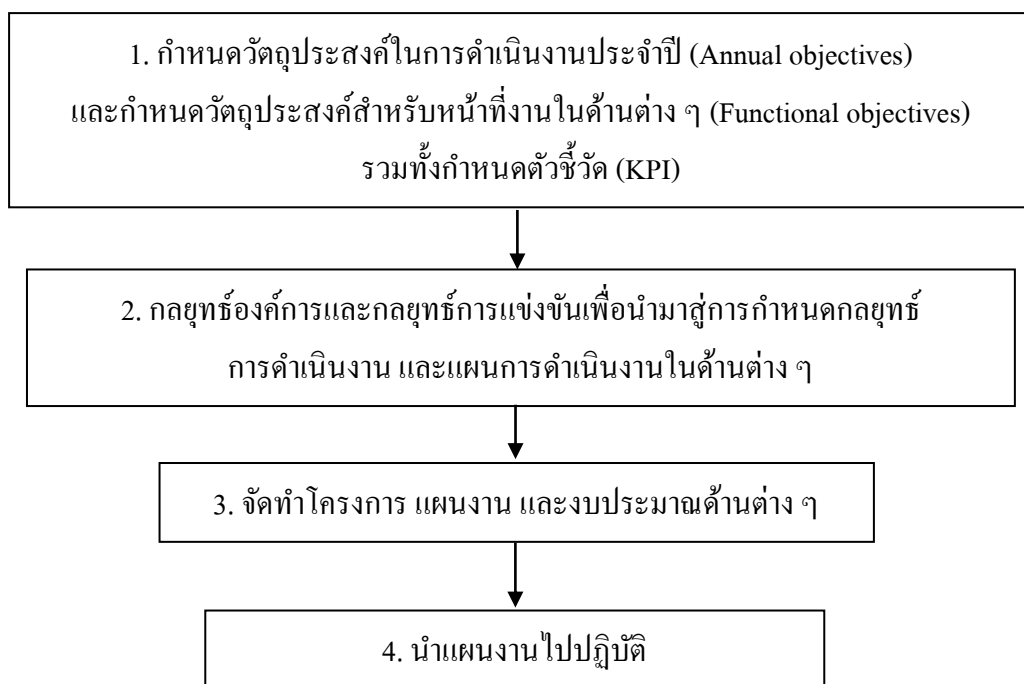
การกำหนดระยะเวลาของการปฏิบัติงานตามแผน เมื่อได้ศึกษางานและคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานแล้วผู้วางแผนงานจะสามารถคาดคะเนได้ว่างานชิ้นหนึ่ง ๆ ควรใช้กาลังคนปฏิบัติงานกี่คนและแผนงานดังกล่าวจะใช้เวลาเท่าใดในแต่ละแผน และควรใช้เวลาเท่าใดตลอดแผนงาน เพื่อให้การอ่านแผนงานง่ายยิ่งขึ้นควรจัดทำเป็นตารางแสดงเวลาที่ใช้ปฏิบัติงานแต่ละอย่างตลอดเวลา การนำไปปฏิบัติเป็นการบ่งบอกถึงการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติตามแผนและวัตถุประสงค์การดำเนินงาน จะต้องคำนึงถึงการประหยัดและให้ผลประโยชน์ที่เหมาะสมโดยใช้ทรัพยากร คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับจัดสรรเพื่อการดำเนินงานอย่างแท้จริง

การปฏิบัติตามแผนจะเป็นการลงมือปฏิบัติตามโครงการที่มีการมอบหมายงาน การจัดสรรทรัพยากร การประสานงาน การควบคุม การปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย การลงมือปฏิบัติตามแผนมีขั้นตอนการปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้ปฏิบัติตามแผนรับแผนที่ได้อนุมัติแล้วเพื่อการดำเนินการ
2. ผู้ปฏิบัติตามแผนจะต้องทำความเข้าใจส่วนประกอบต่างๆ ทางเทคนิคของแผน
3. การทำความเข้าใจส่วนต่าง ๆ ของแผน โดยเน้นถึงปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ เฉพาะด้านหรือเทคนิค แต่มุ่งเน้นไปทางด้านมนุษยสัมพันธ์และปฏิกิริยาของผู้ปฏิบัติที่มีต่อแผน
4. การกำหนดบทบาทของผู้ดำเนินการตามแผน
5. การจัดเตรียมบุคคลผู้ปฏิบัติตามแผนและการกำหนดมอบหมายความรับผิดชอบ
6. การเตรียมแผนดำเนินการหรือแผนปฏิบัติงาน
7. การดำเนินการตามแผน ตามกระบวนการทุกขั้นตอนที่กล่าวมาจะเป็นการเตรียมงานล่วงหน้าเพื่อดำเนินการตามแผนจึงมีลักษณะงานของการวางแผนปะปนอยู่ด้วย
8. การแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานทราบถึงโครงการ
9. การแปลความหมายของแผนให้ผู้ได้บังคับบัญชาทราบ
10. การชี้แจงให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงความรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมงาน
11. การรวบรวมข้อมูลและตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าของแผน
12. การตรวจสอบและประเมินข้อมูลและตัวเลข
13. การปรับปรุงแผนให้เหมาะสม
14. การรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนตั้งแต่ต้นจนถึงการสิ้นสุดของแผน

สุพานี สฤณภูวานิช (2553, หน้า 260) กล่าวถึงขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติว่า เริ่มต้นจากการศึกษาแผนกลยุทธ์ขององค์กร เพื่อนำมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. เริ่มจากการศึกษาวัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์เพื่อนำมาเป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานประจำปี (Annual objectives) และกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับหน้าที่งานในด้านต่าง ๆ (Functional objectives) รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัด (KPI) ประกอบด้วย
2. วิเคราะห์กลยุทธ์องค์กรและกลยุทธ์การแข่งขันเพื่อนำมาสู่การกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน และแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ รวมทั้งนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กรและกลยุทธ์การแข่งขัน
3. จัดทำโครงการ แผนงาน และงบประมาณด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งควรจะได้มีการพิจารณาถึงสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปเพื่อสร้างเป็นแผนสำรองหรือแผนฉุกเฉิน (Contingency plans)
4. การนำไปปฏิบัติ (Take actions) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนงานต่าง ๆ ที่ได้วางไว้ เช่น ฝ่ายการตลาดก็ปฏิบัติงานไปตามแผนการตลาด ฝ่ายผลิตก็ปฏิบัติงานไปตามแผนการผลิต เป็นต้น

ภาพที่ 3 ขั้นตอนของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (สุพานี สฤณภูวานิช, 2553, หน้า 264)

การพัฒนาองค์กรเพื่อนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน มักต้องมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันสำคัญขององค์กรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดโครงสร้างขององค์กร ได้แก่ การเพิ่ม หรือลดหน่วยงานเพื่อนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติหรือการมอบหมายงานใหม่ที่เกิดขึ้นจากแผนกลยุทธ์
 2. การปรับเปลี่ยนระบบ ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับกลยุทธ์การดำเนินงานใหม่
 3. การจัดการอัตรากำลังและบรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากรใหม่ เพื่อให้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามกลยุทธ์ใหม่
 4. การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติของบุคลากรในส่วนงานต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจถึงกลยุทธ์ใหม่ และสามารถปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ใหม่ได้
 5. การเสริมสร้างหรือปรับแต่งวัฒนธรรมในการทำงานของคนในองค์กรใหม่ ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์
 6. การสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่พนักงานทุกระดับถึงกลยุทธ์ใหม่ และเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเลือกใช้กลยุทธ์นั้น ๆ โดยมุ่งให้ทุกคนได้มีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared vision) คือให้ทุกคนมองเห็นภาพขององค์กรในสภาพที่พึงปรารถนา เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้
 7. การจัดหาและจัดสรรงบประมาณและวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- โดยส่วนใหญ่แล้ว ประเด็นในการพัฒนาองค์กรเหล่านี้มักจะมีระบุไว้ตั้งแต่การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กรอยู่แล้ว แต่ในการลงมือพัฒนาองค์กรนั้น มีควรทำการแก้ไขปัญหาเป็นจุด ๆ เป็นครั้งคราวเท่านั้น เพราะวิธีการดังกล่าวจะไม่ทำให้องค์กรสามารถพัฒนาตัวเองไปได้ อย่างยั่งยืน เพราะมักจะต้องหยุดชะงักเพื่อจะคอยมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ

การพัฒนาองค์กร จึงควรเป็นกระบวนการที่สอดคล้องแทรกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ เพื่อให้้องค์กรสามารถยกระดับขีดความสามารถของตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ให้เปรียบเสมือนว่าองค์กรนั้นเป็นมนุษย์ที่มีความสามารถที่จะเรียนรู้สถานการณ์และปรับปรุงตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้เสมอ ซึ่งการจัดการเชิงกลยุทธ์นี้ ถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาองค์กร

ปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนกลยุทธ์

การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์และการแปลงกลยุทธ์ไปปฏิบัติในกระบวนการต่าง ๆ นั้น มีความจำเป็นจะต้องประสานหรือมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลในฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานประสบกับปัญหา อุปสรรคจนอาจส่งผลให้แผนกลยุทธ์สามารถดำเนินได้สำเร็จลุล่วงไปได้ นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวถึงปัญหาในการวางแผนไว้ ดังนี้

Camillus (2008, pp. 100-101) จำแนกปัญหาการวางแผนกลยุทธ์ออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1. ปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลาย โดยบุคคลและกลุ่มหลากหลายนั้นต่างก็มีค่านิยมและความต้องการเร่งด่วนต่างกัน
2. เป็นประเด็นปัญหาที่มีรากเหง้าและความต้องการเร่งด่วนต่างกัน
3. เป็นปัญหาที่ยากต่อการเข้าไปจับต้อง และยากต่อการที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลง
4. เป็นปัญหาที่ทำนายก็จริงอยู่ แต่องค์กรไม่สามารถระบุนอกมาให้ชัดเจนได้ว่าอะไรสำคัญกว่าอะไร

5. ปัญหาที่ไม่สามารถชี้ชัดออกมาได้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้อง

กล้า ทองขาว (2552, หน้า 298-299) กล่าวว่า ในขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติ อาจพบปัญหาหลายประการที่เป็นต้นเหตุทำให้กลยุทธ์ทางการศึกษาประสบความสำเร็จล้มเหลว ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจไม่ชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์กร อาจส่งผลให้กลยุทธ์องค์กรมีความขัดหรือแย้งกัน
2. ผู้บริหารองค์กรทางการศึกษา ขาดภาวะผู้นำ และขาดความเข้าใจทิศทางที่ชัดเจน
3. องค์กรไม่มีแผนฉุกเฉินรองรับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องมาจากองค์กรไม่สามารถควบคุมสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกิดขึ้น
4. หน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กรขาดการประสานงานที่ดี
5. มีระบบสารสนเทศที่ไม่เอื้อต่อการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน
6. การพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากรไม่เพียงพอ ไม่มีแผนกำลังคนไว้

รองรับกลยุทธ์องค์กร

7. ไม่สามารถจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนได้เหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการวางแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สรุปได้ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบปัญหาการวางแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 - 1.1 บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน
 - 1.2 ขาดข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบและทันสมัย
 - 1.3 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล
 - 1.4 วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน
 - 1.5 นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย
 - 1.6 วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
 - 1.7 การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสำนักงาน
2. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด พบปัญหาการวางแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้
 - 2.1 ขาดบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการวางแผน
 - 2.2 ผู้บริหารเปลี่ยนบ่อย
 - 2.3 ขาดการนิเทศและติดตามผล
 - 2.4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 - 2.5 ความรู้ความสามารถของบุคลากร
 - 2.6 ข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบและเป็นปัจจุบัน
 - 2.7 นโยบายการบริหารไม่ชัดเจนและเปลี่ยนบ่อย
3. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบปัญหาการวางแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้
 - 3.1 ความชัดเจนของนโยบาย
 - 3.2 บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
 - 3.3 การส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
 - 3.4 การติดตามและประเมินผล
 - 3.5 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
 - 3.6 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 3.7 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกฝ่าย

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

พัคตร์ผจง วัฒนสิน และพสุ เดชะรินทร์ (2542, หน้า 26-29) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำกลยุทธ์ว่า ในการจัดทำกลยุทธ์นั้น มีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดทำกลยุทธ์

ซึ่งแต่ละองค์การมีปัจจัยที่แตกต่างกัน ไม่มากนักน้อย เพราะฉะนั้น ผู้บริหารของแต่ละองค์การจึงจำเป็นต้องตรวจสอบและวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งเกิดขึ้นทั้งภายนอก และภายในองค์การ ก่อนลงมือจัดทำกลยุทธ์ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่

1. ปัจจัยด้านสังคม การเมือง กฎหมาย และชุมชน
2. ความน่าสนใจของอุตสาหกรรมและสภาพการแข่งขัน
3. โอกาสและข้อจำกัดสำหรับองค์การ
4. จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถทางการแข่งขัน
5. ค่านิยม ความทะเยอทะยาน หลักในการดำเนินการธุรกิจ และความเชื่อในเรื่อง

จริยธรรมของผู้บริหาร

6. อิทธิพลของค่านิยมและวัฒนธรรมขององค์การต่อกลยุทธ์

ณัฐพันธ์ เจริญนนท์ (2552, หน้า 197-198) กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อกลยุทธ์ไว้

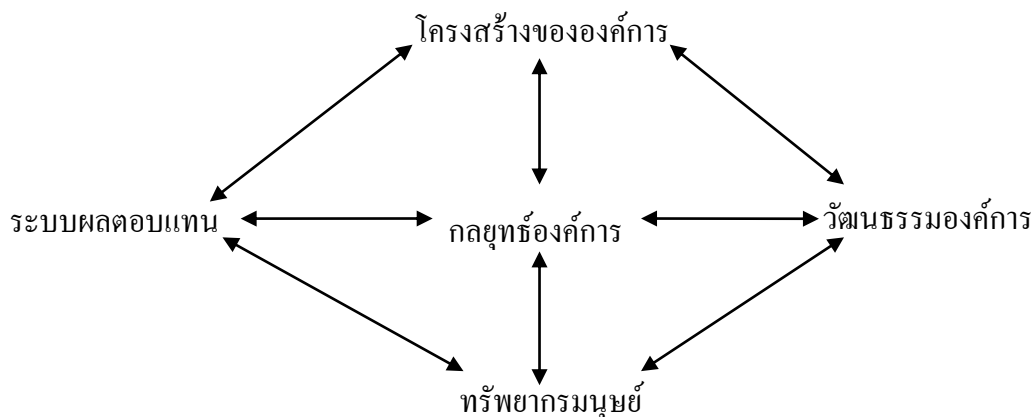
3 ลักษณะ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่วไป เป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั่วไป เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์การทั้งทางตรง และทางอ้อม

2. สภาพแวดล้อมในการแข่งขัน เป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำรงอยู่ขององค์การ เช่น คู่แข่งขัน ผู้ซื้อ และผู้ขายวัตถุดิบ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในการแข่งขันส่งผลต่อการทำงานขององค์การได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจทำให้องค์การเพ็ญพลัง หรือได้เปรียบ หรือทำให้องค์การสูญเสียส่วนแบ่งตลาดหรือผู้นำตลาดที่เข้มแข็ง

3. ปัจจัยภายในองค์การ ได้แก่ ส่วนผสมของทรัพยากรภายในองค์การ เงินทุน เทคโนโลยี เทคนิคการดำเนินงาน ทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจน โครงสร้างและวัฒนธรรมขององค์การ โดยผู้บริหารจะต้องพิจารณาปัจจัยรอบข้างประกอบการกำหนดกลยุทธ์ สร้างความสมดุล และสอดคล้องระหว่างองค์การและสภาพแวดล้อม สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและพัฒนาองค์การให้สามารถเจริญเติบโตได้อย่างมั่นคงในอนาคต และต้องให้ความสนใจศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบคอบ เตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553, หน้า 267) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ซึ่งองค์การจะต้องให้ความสำคัญในการศึกษาและตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความพร้อมประกอบด้วย 1) โครงสร้างขององค์การ (Organization structure) 2) ระบบผลตอบแทนต่าง ๆ (Organization rewards) 3) ทรัพยากรมนุษย์ (Human resource) และ 4) วัฒนธรรมขององค์การ (Organization culture) แสดงดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินกลยุทธ์ (สุพานี สฤณภู่วานิช, 2553, หน้า 267)

องค์ประกอบเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กันและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน องค์ประกอบเหล่านี้จะต้องประสานกันหรือสอดคล้องกัน (Synchronization) หรือ Fit กับกลยุทธ์ขององค์กร จึงจะทำให้การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติสัมฤทธิ์ผลลงได้ ถ้าหากว่าองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งหรือหลาย ๆ ตัวนั้น ไม่สอดคล้องกันหรือขัดแย้งกัน การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติมักจะมีปัญหา เช่น ถ้าโครงสร้างขององค์กรไม่สอดคล้องกับกลยุทธ์และระบบผลตอบแทนแล้ว ก็จะไม่มีการรับผิดชอบตามกลยุทธ์นั้น รวมทั้งไม่มีสิ่งกระตุ้นที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ขององค์กรที่กำหนดไว้

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติขององค์กร พบว่า นอกจากการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติจะอาศัยกระบวนการที่เหมาะสมแล้ว ยังต้องมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษารครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และเลือกปัจจัยที่มีผลต่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ อันประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารแผน 2) การมีส่วนร่วมของบุคลากร 3) การสื่อสารและการถ่ายทอดแผน 4) แรงจูงใจในการปฏิบัติตามแผน 5) ความรู้ความสามารถของบุคลากร 6) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 7) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในสถานศึกษาในบริบทของโรงเรียน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้บริหาร โรงเรียนในการร่วมมือกับคณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

2) การมีส่วนร่วมของบุคลากร หมายถึง การที่บุคลากรในโรงเรียนเข้ามามีบทบาทและความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

3) การสื่อสารและถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ หมายถึง การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้าง การรับรู้ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน

4) แรงจูงใจในการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้ผู้บริหารและบุคลากร มีความต้องการ หรือมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

5) ความรู้ ความสามารถของผู้รับผิดชอบแผนกลยุทธ์ หมายถึง ระดับความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถเกี่ยวกับเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผน กลยุทธ์ไปปฏิบัติ

6) ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง โรงเรียนมีอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ มีระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นต้น เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการวางแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

7) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองของนักเรียนเข้ามามีบทบาท ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมการ จนถึงการรายงานผล การดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

การควบคุม ติดตาม และประเมินผลกลยุทธ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวถึงการนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติว่า จะต้องมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจน กระบวนการของการวัดหรือการตรวจสอบที่ทำเป็นประจำเป็นช่วง ๆ การวัดและการตรวจสอบ ดังกล่าว ได้แก่ การวัดปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) ที่เกิดขึ้น ในช่วงการดำเนินงานตามแผน โดยทั่วไปมักติดตามในด้านการจัดการเคลื่อนย้าย และการนำ ทรัพยากรของโครงการมาใช้ว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนและกำหนดการหรือไม่ วัดดูประสิทธิ ของการติดตามก็คือ ต้องการชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ของโครงการให้เร็วที่สุดที่เท่าที่จะเร็วได้ ในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ หรือผลผลิตของโครงการเพื่อจะได้ จัดการแก้ไขปรับปรุงสถานการณ์ต่าง ๆ ของโครงการที่เป็นไปทันท่วงที ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การติดตามก็คือ เครื่องมือพื้นฐานเบื้องต้นสำหรับการปรับปรุงการบริหาร โครงการ การติดตาม แบ่งได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การติดตามผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การติดตามดูว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้น ได้ผลงานก้าวหน้าไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติงานตลอดจนงบประมาณ ที่กำหนดไว้ หรือไม่

2. การติดตามประสิทธิภาพของโครงการ ได้แก่ การศึกษาติดตามดูว่าเมื่อมีการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลผลิตของโครงการออกมานั้น ได้ใช้กรรมวิธีการผลิต หรือวิธีดำเนินงานที่ประหยัดที่สุด หรือไม่ โดยอาจจะมีการเทียบเคียงให้เห็นสัดส่วนของผลผลิตกับปัจจัยนำเข้าของโครงการ

3. การติดตามประเมินผลของโครงการ ได้แก่ การศึกษาติดตามว่าการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นได้ก่อให้เกิดผลผลิตตามที่กำหนดไว้หรือไม่ และผลผลิตที่เกิดขึ้นดังกล่าวสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากน้อยเพียงใด

ยูทชนา พรหมณี (2555, หน้า 15) กล่าวว่า กระบวนการที่ทำให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้ จะต้องอาศัยการควบคุมแผน หรือการบังคับให้กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อมีการศึกษาผลการปฏิบัติงานตามแผนปรากฏว่าไม่เป็นไปตามทิศทาง กรอบ หรือข้อกำหนดที่วางไว้ ผู้ควบคุมหรือผู้บริหารจะต้องดำเนินการอย่างอย่างหนึ่งจะแก้ไขปรับปรุงให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนดังกล่าว มิฉะนั้นแล้วแผนก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การควบคุมอาจแบ่งตามลักษณะของสิ่งที่ถูกควบคุมออกเป็น 5 ประเภทด้วยกัน คือ

1. การควบคุมผลการปฏิบัติงาน (Product control) เป็นการควบคุมผลผลิตของโครงการ เพื่อจัดการให้โครงการผลิตได้ปริมาณตามที่กำหนดไว้ในแผน เรียกว่า การควบคุมปริมาณ (Quantity control) และควบคุมให้ผลผลิตที่ได้มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้เรียกว่า การควบคุมคุณภาพ (Quality control) การควบคุมในข้อนี้รวมถึงการควบคุมเวลาของโครงการด้วย คือ การควบคุมให้โครงการสามารถผลิตผลงานได้ปริมาณและคุณภาพตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้

2. การควบคุมบุคลากร (Personnel or Staff control) เป็นการควบคุมพฤติกรรม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการ โดยควบคุมให้ปฏิบัติงานตามวิธีที่กำหนดไว้ และให้เป็นไปตามกำหนดการโครงการ ควบคุมและบำรุงขวัญพนักงาน ความประพฤติ ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนควบคุมด้านความปลอดภัยของพนักงานด้วย

3. การควบคุมด้านการเงิน (Financial control) ได้แก่ การควบคุมค่าใช้จ่าย (Cost control) การควบคุมทางด้านงบประมาณ (Budget control) ตลอดจนการควบคุมทางด้านบัญชีต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด และมีเหตุผลเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

4. การควบคุมทรัพยากรทางกายภาพ (Control of physical resources) ได้แก่ การควบคุมการใช้จ่ายทรัพยากรประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารและที่ดิน ตลอดจนแรงงาน ในการเป็นปัจจัยนำเข้าของโครงการ เพื่อให้เกิดการประหยัดในการใช้ทรัพยากรดังกล่าว

5. การควบคุมเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน (Control of techniques or Procedure) ได้แก่ การควบคุมกำกับดูแลเทคนิคและวิธีการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามหลักวิชาที่กำหนดไว้ สำหรับการปฏิบัติงานประเภทนั้น ๆ โดยจะต้องควบคุมทั้งเทคนิควิธีที่มองเห็นและเข้าใจง่าย เช่น โครงการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง และเทคนิคที่ค่อนข้างละเอียดอ่อนและเป็นนามธรรม เช่น โครงการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือโครงการพัฒนาชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 15) กล่าวว่า ขั้นตอนสุดท้ายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การติดตามและประเมินผลกลยุทธ์ ซึ่งหมายถึง การที่ผู้บริหารคอยติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งประกอบขึ้นเป็นกลยุทธ์ของสถานศึกษา วิธีการในการติดตามประเมินผลนั้นก็คือ การคอยติดตามข้อมูลข่าวสารสารสนเทศโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และคอยแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนถึงการคอยติดตามให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามประเมินผลนอกจากจะช่วยให้ทราบถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าของงานแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานรับเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติด้วยความมั่นใจนอกจากนี้การได้เรียนรู้ถึงผลสำเร็จหรือล้มเหลวตลอดจนข้อผิดพลาดต่าง ๆ ก็ยังเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การปรับตัวได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและประเมินผลความสำเร็จของงานจะนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารจึงต้องมีการติดตามและประเมินผลเพื่อให้ทราบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพียงใด การติดตาม และประเมินผลมักใช้ควบคู่กัน ดังนั้น การติดตามเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ส่วนการประเมินผลอาจจะประเมินได้ในทุกช่วงของแผนงาน/โครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจทำแผนงาน/โครงการ ขณะดำเนินงานในจุดต่าง ๆ และเมื่อสิ้นสุดแผน สิ้นปีงบประมาณ หรือแผนงาน/โครงการแล้วเสร็จ

ปັນรศ มาลากุล ณ อยุธยา (2551, หน้า 14) กล่าวว่า การติดตามและประเมินผล คือ การติดตามข้อมูล ข่าวสาร โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับตัวชี้วัดความสำเร็จต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ และคอยแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ตลอดจนการคอยติดตาม ให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติงานในส่วนงานต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้าน ให้สามารถปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ การติดตามประเมินผล นอกจากจะช่วยให้ทราบถึงความก้าวหน้าของงานแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานให้รับเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติด้วย นอกจากนี้ การได้เรียนรู้ถึงผลสำเร็จหรือความล้มเหลว ตลอดจนข้อผิดพลาดต่าง ๆ ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ขององค์กร ซึ่งองค์กรที่มีความสามารถในการเรียนรู้สูง ย่อมได้เปรียบในยามสถานการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปเพราะจะสามารถปรับตัวเองได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

ขจรวุฒิ นำศิริกุล (2553, หน้า 62-63) ได้กล่าวถึงการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ (Strategy evaluation and control) ไว้ว่า เมื่อองค์กรได้นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์แล้ว ขั้นตอนสุดท้าย คือ ต้องการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ เพื่อให้เป็นที่มั่นใจว่ากลยุทธ์ที่ใช้สามารถนำองค์กรไปบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

Wheelen and Hunger (2012, p. 199) ได้เสนอรูปแบบในการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ออกเป็น 5 ขั้นตอน (Five-step feedback model) ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กระบวนการประเมินผลและควบคุม (Wheelen & Hunger, 2012, p. 199)

1. การกำหนดสิ่งที่ต้องการวัด (Determine what to measure) หลังจากผู้บริหารและผู้จัดการในแต่ละระดับขององค์กรจะต้องมีการกำหนดในแต่ละกลยุทธ์ว่าจะมีการวัดผลการดำเนินการกันอย่างไร และร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดในการวัดซึ่งมีการเห็นชอบร่วมกัน
2. การกำหนดเป้าหมายล่วงหน้า (Establish predetermined standards) หลังจากผู้บริหารและผู้จัดการในแต่ละองค์กรได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ต่อมาก็ต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานหรือเกณฑ์มาตรฐานในการดำเนินงานของแต่ละกลยุทธ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกลยุทธ์
3. การวัดผลการดำเนินงาน (Measure actual performance) เมื่อมีการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายแล้ว ต่อมาก็ต้องมีวัดผลดำเนินงานที่ทำได้จริงในเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้า
4. การวัดผลการดำเนินงานจริงเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Compare actual performance with the standard) ในขั้นตอนนี้ ถ้าหากผลการดำเนินงานจริงตรงกับเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ขั้นตอนในการวัดเพื่อประเมินและควบคุมก็สิ้นสุดลง
5. การลงมือแก้ไขให้ถูกต้อง (Take corrective action) แต่ถ้าหากผลการดำเนินงานจริงไม่ตรงกับเป้าหมายหรือเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ จะต้องมีการลงมือแก้ไขการดำเนินงานให้ถูกต้องโดยเร็ว ซึ่งหลังจากที่มีการแก้ไขการดำเนินงานใหม่แล้ว จะต้องมีการดำเนินตามขั้นตอนที่ 3 ใหม่อีก

ในปัจจุบัน ได้มีการใช้แนวคิดทางด้านการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) ซึ่งเสนอโดย Robert Kaplan และ David Norton ในปี ค.ศ. 1996 เข้ามาช่วยในการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขั้นตอนนี้ได้อย่างดี

สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เป็นการปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการเพื่อให้งานที่กำหนดไว้ในแผนบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารควรมีกลวิธีในขั้นการนำไปปฏิบัติ การพัฒนาองค์การเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาโครงสร้างหน่วยงาน รวมถึงสาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ได้ รวมทั้ง การเตรียมบุคคล งบประมาณ วิธีการ วัสดุอุปกรณ์ ก่อนดำเนินการ ชี้แจงให้ผู้รับผิดชอบและผู้ปฏิบัติงาน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือ ติดตาม และตรวจสอบความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นกับการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ซึ่งให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงตามแผนที่วางไว้

การสังเคราะห์ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ถึงขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการจาก การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยของนักวิจัย นักวิชาการต่าง ๆ ประกอบด้วย Wheelen and Hunger (2012) Dess and Miller 1, Thompson and Strickland Fred, Sally (2012), ธวัช กงเดิม (2554), สุพานี สฤษฏ์วานิช (2553), ปันรศ มาลากุล ณ อยุธยา (2551), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558), จิตรภรณ์ ไชศิลป์ (2550), ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกลยุทธ์ ทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมากำหนดเป็นขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ครอบคลุมเนื้อหาขั้นตอนการวางแผนกลยุทธ์และการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีด้วยกัน 12 ขั้นตอน ประกอบด้วย (รายละเอียดดังตารางที่ 1)

- 1) การเตรียมการวางแผนกลยุทธ์
- 2) การวิเคราะห์ภารกิจของโรงเรียน
- 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน
- 4) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียน
- 5) การกำหนดกลยุทธ์
- 6) การจัดทำแผนปฏิบัติการจากกลยุทธ์
- 7) การตรวจสอบและทบทวนแผนกลยุทธ์
- 8) การเผยแพร่แผนกลยุทธ์ต่อสาธารณชน
- 9) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ
- 10) การควบคุม กำกับ และติดตาม
- 11) การประเมินและแก้ไขกลยุทธ์ และ
- 12) การรายงานผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

แนวความคิด	ได้ปฏิบัติครบถ้วนเพียงใดตามแนวคิด	วิเคราะห์บริบทเฉพาะ	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร	กำหนดรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับ	จัดตั้งหน่วยงาน	จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ	ผนวกรวมหน่วยงานเฉพาะกิจ	ปฏิบัติกับหน่วยงาน	ติดตามและปรับปรุง	รายงานผลการดำเนินงาน	คะแนน
Wheelen and Hunger (2008)			✓		✓			✓	✓	✓	5
Robbins and Coulter (2007)			✓	✓	✓			✓	✓		5
Dess and Miller1 (1993)			✓	✓	✓			✓	✓		5
Thompson and Strickland (1995)			✓	✓	✓			✓	✓		6
Fred (1988)			✓	✓	✓			✓	✓		6
Sally (2012)	✓	✓	✓				✓				4
Rima (2012)	✓			✓	✓			✓	✓		5
Lucie (2013)		✓	✓		✓	✓					5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แนวความคิด	ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ	วิสัยทัศน์หรือพันธกิจ	วัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์	การวัดผลสัมฤทธิ์	การติดตามและประเมินผล	การสื่อสาร	การมีส่วนร่วม	การประเมินผล	การปรับปรุง	การรายงาน	คะแนน
ธวัช กงเต็ม (2554)	✓		✓	✓	✓			✓	✓		7
สุพานี สฤษดิ์วานิช (2553)			✓	✓	✓			✓	✓		6
เสกสรร หมูวิเศษ (2552)		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	8
ปิ่นรส มาลากุล ณ อยุธยา (2551)		✓	✓	✓	✓	✓			✓		7
วิไลนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2551)			✓	✓	✓			✓	✓		5
สุมน คณานิตย์ (2551)	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		9
ภาวดี อนันต์นาวี (2551)		✓	✓	✓	✓	✓	✓				7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แนวความคิด	เตรียมการวางแผนกลยุทธ์ผู้ปฏิบัติการปฏิบัติ											
	วิเคราะห์ภารกิจหน่วยงาน	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	กำหนดกลยุทธ์	จัดทำแผนปฏิบัติการ	ตรวจสอบและทบทวนแผนกลยุทธ์	ผนวกรวมและสอดคล้องแผนแม่บท	การนำปฏิบัติ	ควบคุมและติดตาม	ปรับปรุงแก้ไขและรู้ปรากฏ	รายงานผลการดำเนินงาน	รวม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	✓	✓	✓		✓			✓	✓		✓	7
ภาณุ ลิ้มมานนท์ (2550)	✓	✓	✓	✓	✓			✓				7
อัจฉรา จันทร์ฉาย (2550)								✓	✓	✓		4
จิตรกรรณ์ ไยศิลป์ (2550)	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	10
เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2550)			✓	✓	✓			✓	✓			5
อุทุมพร พ็ชรรัตน์ (2547)		✓	✓	✓				✓	✓			5
ชัยสิทธิ์ เถลิงมีประเสริฐ (2546)					✓			✓	✓	✓		4

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แนวความคิด	เตรียมการวางแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ											
	วิเคราะห์ภารกิจหน่วยงาน	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร	กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	กำหนดกลยุทธ์	จัดทำแผนปฏิบัติการ	ตรวจสอบและทบทวนแผนกลยุทธ์	เผยแพร่แผนกลยุทธ์ต่อสาธารณชน	การนำแผนกลยุทธ์ปฏิบัติ	ควบคุม กำกับ และติดตาม	ปรับปรุงและแก้ไขกลยุทธ์	รายงานผลการดำเนินงาน	รวม
เสาวนิต ชัยมุสิก (2545)		✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓	7
รังสรรค์ มณีเล็ก (2545)	✓	✓	✓	✓								4
ชัยโรจน์ มีแดง (2543)			✓		✓							4
รวม	5	8	19	20	17	13	1	2	19	17	13	4

ทั้งนี้ ผลการศึกษากรอบความคิดของขั้นตอนการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ขั้นตอนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างและพัฒนางาน พัฒนาคคน และพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ช่วยให้โรงเรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ดังนั้น หากต้องการพัฒนาส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการของไทยตามนโยบายของรัฐบาล จึงเห็นควรนำเอาหลักการของแผนการบริหารกลยุทธ์มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งขั้นตอนของการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่สำคัญ สรุปได้ 12 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน เพื่อการรวบรวมข้อมูล จัดเตรียมข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ

2. การวิเคราะห์ภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การวิเคราะห์หน้าที่ของโรงเรียน หน้าที่หลัก หน้าที่รอง หรือหน้าที่ในการสนับสนุนว่ามีขอบข่ายเป็นอย่างไร ซึ่งจะมีส่วนในการกำหนดทิศทางของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ และช่วยให้การกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมายความถูกต้องมากขึ้น

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของโรงเรียน แล้วนำจับคู่กันในรูปของตารางวิเคราะห์องค์กร (TOWS matrix)

4. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ หมายถึง การกำหนดภาพความสำเร็จให้เกิดขึ้นในอนาคต กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกันของโรงเรียน

5. การกำหนดกลยุทธ์ หมายถึง การกำหนดประเด็นหลักเพื่อให้เกิดภาพความสำเร็จในอนาคตของโรงเรียน

6. การจัดทำแผนปฏิบัติการจากประเด็นกลยุทธ์ หมายถึง การดำเนินการแปลงกลยุทธ์ไปสู่แผนการปฏิบัติ โดยกำหนดมาตรการหรือจัดทำเป็นโครงการ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบดำเนินการ ปฏิทินการดำเนินงาน มาตรฐานและตัวชี้วัด และงบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยบูรณาการวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) และการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) โดยมีมุมมองใน 4 มิติ คือ 1) มิติด้านผู้เรียน 2) มิติด้านกระบวนการภายใน 3) มิติด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และ 4) มิติด้านงบประมาณและทรัพยากร

7. การตรวจสอบและทบทวนแผนกลยุทธ์ หมายถึง การวิเคราะห์ความถูกต้อง และความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ และความเป็นไปได้ในการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ

8. การเผยแพร่แผนกลยุทธ์ต่อสาธารณชน หมายถึง การทำให้แผนกลยุทธ์ปรากฏต่อสาธารณชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการประกาศ การบรรยาย หรือวิธีการอื่นใด ซึ่งทำให้ปรากฏต่อสาธารณชนในลักษณะที่บุคคลสามารถเข้าถึงรายละเอียดของแผนกลยุทธ์ได้

9. การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ภายใต้แผนกลยุทธ์ของโรงเรียน

10. การควบคุม กำกับ และติดตาม หมายถึง การดำเนินการติดตามผลการดำเนินการกำกับ และควบคุมการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้

11. การประเมินและแก้ไขกลยุทธ์ หมายถึง การวิเคราะห์ความก้าวหน้า และความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ซึ่งหากพบปัญหา อุปสรรคในระหว่างการทำงาน ก็ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขปัญหา รวมทั้งให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขภายหลังการดำเนินแผนกลยุทธ์แล้วเสร็จ

12. การรายงานผลการดำเนินงาน หมายถึง การดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เรียบเรียง และนำเสนอผลการดำเนินงาน โดยจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์

การนำค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ค่านิยมของบุคคลมีรากฐานมาจากประสบการณ์ โดยเริ่มพัฒนามาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงวัยรุ่นและผู้ใหญ่ โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดู และจากประสบการณ์การเรียนรู้ทางสังคมเป็นแกนสำคัญทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าบุคคลได้รับการอบรมหรือการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ มาตั้งแต่เด็ก โดยเด็กจะรับเอาค่านิยมต่าง ๆ จากพ่อแม่มาเป็นค่านิยมของตน เมื่อเด็กเติบโตและมีประสบการณ์ทางสังคมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางการศึกษา กิจกรรมทางศาสนา เพื่อน อาชีพหรือการทำงาน และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เขาก็จะพบว่าค่านิยมหลายอย่างที่แตกต่างไปจากค่านิยมที่ตนมี ระหว่างนั้นเขาอาจจะหาค่านิยมบางอย่างที่เคยมีมา แล้วรับเอาค่านิยมที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจ ความนิยมชมชอบ หรือบุคลิกภาพที่แท้จริงของเขา ซึ่งค่านิยมนั้นอยู่ใต้บรรทัดฐานของสังคมจนเขาสามารถยึดเป็นเป้าหมายหรือมาตรฐานในการดำรงชีวิตของตนได้ต่อไป (อุไร จักษ์ตรีมงคล, 2558, หน้า 11)

ความหมายของค่านิยม

คำว่า ค่านิยมหรือคุณค่า (Value) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายอย่าง ดังนี้

Rokeach (1968) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะค่อนข้างถาวร และเชื่อว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติอื่นหรือเป้าหมายอย่างอื่น

Dubrin (2001, p. 30) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นการที่บุคคลให้ความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงความเชื่อส่วนตัวของตนเอง และยึดว่าสิ่งนั้นดีสำหรับตนเอง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

เพ็ญแข ประจันปัจฉินีก และอ้อมเดือน สดมณี (2529) ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นความรู้สึกรวมที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การที่บุคคลมีค่านิยมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้นแสดงถึงความรู้สึก ความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการที่บุคคลมีต่อเรื่องนั้น และความพร้อมที่จะแสดงออกเพื่อสนองค่านิยมนั้น บุคคลจะขัดขวางและต่อต้านการกระทำที่ขัดต่อค่านิยมที่เขาถืออยู่ ค่านิยมจัดได้ว่าเป็นแหล่งที่มาของพฤติกรรมของบุคคลทั้งด้านลบและด้านบวก

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2534, หน้า 325) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง กระบวนการทางความคิดของบุคคลที่เป็นตัวกำหนด ตัวตัดสินใจ ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ กล่าวโดยรวมว่า ค่านิยมเปรียบเสมือนหางเสือที่จะนำเรือไปในทิศทางต่าง ๆ และมีความสำคัญต่อการปฏิบัติของบุคคลเป็นอย่างมาก

บุญมี แทนแก้ว (2539, หน้า 169) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นสภาพหรือการกระทำบางประการที่เราเชื่อ ยึดมั่น ถือมั่นว่าจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายของสังคมหรือของเราเอง

ยุพา นันทะไชย (2540, หน้า 155) อธิบายว่า ค่านิยมนั้นเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับและยึดถือปฏิบัติอยู่ในระยะหนึ่ง ทั้งนี้โดยผ่านการประเมินคุณค่าและเลือกตัดสินใจแล้ว ค่านิยมของแต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัยได้

กฤษณา วงษาสันต์ (2542, หน้า 91-92) กล่าวว่า “ค่านิยม” ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Value คำนี้แต่เดิมใช้คำว่า “คุณค่า” ซึ่งหมายถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมในทางที่ดีและไม่ดี ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมที่ดีมักได้รับการยกย่องว่ามีค่านิยม ค่านิยมจึงเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินค่าพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งอาจเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือสังคมก็ได้ เป็นการตีค่าตัดสินคุณค่าของบุคคล (Value torment) หากเป็นค่านิยมทางสังคมเรียกว่า Social value สิ่งใดที่สังคมสร้างขึ้นเป็นแนวทางและได้รับการประเมินค่าว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สิ่งนั้นก็เป็นที่ปรารถนาของคนในสังคมว่าอยากเดินทางให้ไปถึงจุดนั้น อยากให้มี อยากให้เกิดกับตนเองและครอบครัว

พวงพกา ประเสริฐศิลป์ (2543, หน้า 81) อธิบายว่า ค่านิยมเป็นแนวความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์เป็นความต้องการของกลุ่มคนในสังคม ซึ่งยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าควรแก่การนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นกรอบของการดำเนินชีวิตเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม

ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของตัวเอง เพราะจะมีค่านิยมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ควบคู่กันไปตามความต้องการของแต่ละสังคม เพราะค่านิยมของแต่ละสังคมย่อมไม่เหมือนกัน เนื่องจากค่านิยมเป็นตัวกำหนดผลักดันให้เกิดพฤติกรรมโน้มน้าวเชิงไปทางใดทางหนึ่ง ค่านิยมจึงเป็นพลังที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใต้พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ของมนุษย์ และค่านิยมยังเป็นมรดกทางความคิดของคนไทยและเป็นพื้นฐานของการเกิดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอีกด้วย

ลักษณะ สรีวิวัฒน์ (2544, หน้า 66) กล่าวว่า ค่านิยม หมายถึง ความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นผลให้บุคคลใช้เป็นเกณฑ์หรือมาตรฐานที่นำมาประเมินหรือตัดสินใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 269) ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่าเป็นความสำคัญที่บุคคลให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและว่าสิ่งนั้นมีคุณค่า พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามความเชื่อที่ค่านิยมของแต่ละคนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละคนได้รับ ประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ค่านิยมที่ยึดถือก็แตกต่างกันไปแม้จะอยู่ในสังคมเดียวกัน

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2558, หน้า 10-11) ได้สรุปความหมายของค่านิยม ไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความต้องการ ความพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งใด ซึ่งจะมีพฤติกรรมหรือแนวทางการปฏิบัติตนทั้งด้านลบและด้านบวก อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา ค่านิยมจึงมีความสำคัญต่อการกำหนดบุคลิกภาพหรือแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนของบุคคลในสังคม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสังคมของบุคคลเป็นสมาชิกอยู่

สรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง ทศณะของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสังคมนั้น ๆ ตัวอย่าง ค่านิยมของคนไทยที่ถือว่าความสงบสุขทางจิตใจและการทำบุญให้ทานเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา การเคารพ เชื่อฟังบิดามารดาและการกตัญญูรู้คุณเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง

กระบวนการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเยาวชนของชาติมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพื่อป้องกันการทุจริตให้แก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สพฐ. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข ทุกหน่วยงานรับผิดชอบ ตอบสนองการป้องกันทุจริต” กำหนดพันธกิจแบบบูรณาการ ดังนี้ “พัฒนา สพฐ. ให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งระบบ ปลอดอบายมุข ร่วมป้องกันทุจริต ปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัด สพฐ. มีความรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่าง

พอเพียงมีจิตสาธารณะ และยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาอย่างบูรณาการ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องมีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม โปร่งใส เสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการปฏิบัติการพัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริตอย่างมีจรรยาบรรณที่ต่อเนื่องและยั่งยืน” โดยกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงาน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1) สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงปลูกจิตสำนึกทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียนสังกัด สพฐ. ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2) สพฐ. ร่วมพลังร่วมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบและวิถีพอเพียง สุจริต รับผิดชอบ ปลอดภัย และป้องกันการทุจริต และยุทธศาสตร์ที่ 3) สร้างครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษามีอาชีพ เพื่อเป็นรากฐานในการป้องกันการทุจริตอย่างมีจิตสำนึก และเปี่ยมด้วยคุณภาพในปัจจุบัน มีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบภายใต้โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาป้องกันการทุจริต “โรงเรียนสุจริต” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 5-6)

ที่ผ่านมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้หนังสือ ที่ ศษ 04010/ ว1329 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2557 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงให้มีการดำเนินการ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาผนวกค่านิยม 12 ประการ ในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการประกวดเล่าเรื่อง อ่านทำนองเสนาะ ท่องบทอาขยาน คัดลายมือ แต่งเพลง กาพย์ กลอน ฯลฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามแหล่งประวัติศาสตร์ ทำโครงการ/ โครงการตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีการประกวดวาดภาพ ร้องเพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย เป็นต้น

2. ให้สถานศึกษาปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืน ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาและประเมินอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

- 2.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านการรักษา ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ข้อ 1) ความกตัญญู (ข้อ 3) และการมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย (ข้อ 8)

2.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านข้อสัจจะ เสียสละ อุดทน (ข้อ 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ข้อ 4) และมีความเข้มแข็งทั้งกายใจ (ข้อ 11)

2.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย (ข้อ 5) เข้าใจ เรียนรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง (ข้อ 7) และปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ข้อ 9)

2.4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านศีลธรรม รักษาความสัตย์ (ข้อ 6) ดำรงตน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อ 10) และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ข้อ 12)

3. ให้สถานศึกษากำหนดวิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการให้เหมาะสมกับวัย และศักยภาพผู้เรียน เช่น

3.1 ระดับประถมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านบทเพลง นิทาน เหตุการณ์ หรือการศึกษาจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อาทิ สถานที่จริงทางประวัติศาสตร์ หน่วยงานตามโครงการพระราชดำริ พิพิธภัณฑสถานฯ ฯลฯ

3.2 ระดับมัธยมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านการศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ บุคคลที่ทำความดีประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือเหตุการณ์สำคัญในอดีตและ ปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์

4. ให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงานเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการให้บรรลุวัตถุประสงค์

5. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตาม นิเทศ และประเมินสถานศึกษาที่ดำเนินการ เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 9) ได้กำหนดแนวทางการนำ ค่านิยมหลักของคนไทยไปปฏิบัติ เพื่อให้สถานศึกษาและผู้สอนมีความเข้าใจตรงกันในการพัฒนา ของผู้สำเร็จการศึกษาตามระดับคุณวุฒิอาชีวศึกษา ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยกระบวนการ เรียนการสอนให้ใช้ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน สถานศึกษาและครูผู้สอนควรศึกษาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ พร้อมทั้งพฤติกรรมบ่งชี้ตามบริบทของกิจกรรมและงานนั้น ๆ ซึ่งสามารถสังเกตและประเมิน พฤติกรรมของผู้เรียนได้ขณะที่ทำการสอนหรือปฏิบัติงานมอบหมาย และผลงานของผู้เรียน รวมทั้ง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนการนำค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ รวมทั้งนิยามและพฤติกรรมบ่งชี้ เพื่อพิจารณาว่ารายการใดครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมหรืองาน ที่มอบหมายแก่ ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรม
ด้านจิตพิสัยของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาแนวปฏิบัติและวิธีการพัฒนาตัวชี้วัดของแต่ละพฤติกรรมอันเป็น
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนก่อนการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 กำหนดสัดส่วนการให้คะแนน วิธีการประเมินและเกณฑ์การประเมิน
พฤติกรรมของผู้เรียนในแต่ละรายการสอน หน่วยการเรียนรู้ หรือกิจกรรมที่จะดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 6 เลือกรูปแบบ หรือสร้างเครื่องมือประเมินพฤติกรรมตามความเหมาะสม
สอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมหรืองาน

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางที่กำหนดไว้และประเมินผลเป็น
ระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 8 สรุปผลการพัฒนาพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของผู้เรียน

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาและส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนระดับ
ประถมศึกษา เป็นการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนทั้งหน่วยงานภาครัฐ
ภาคเอกชน สถานศึกษา โดยมีขั้นตอนหลักที่สำคัญ จำนวน 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาเอกสาร
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ 2) การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ไปปฏิบัติ
3) การติดตามและตรวจสอบผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และ 4) การประเมินผลการส่งเสริม
ค่านิยม 12 ประการ

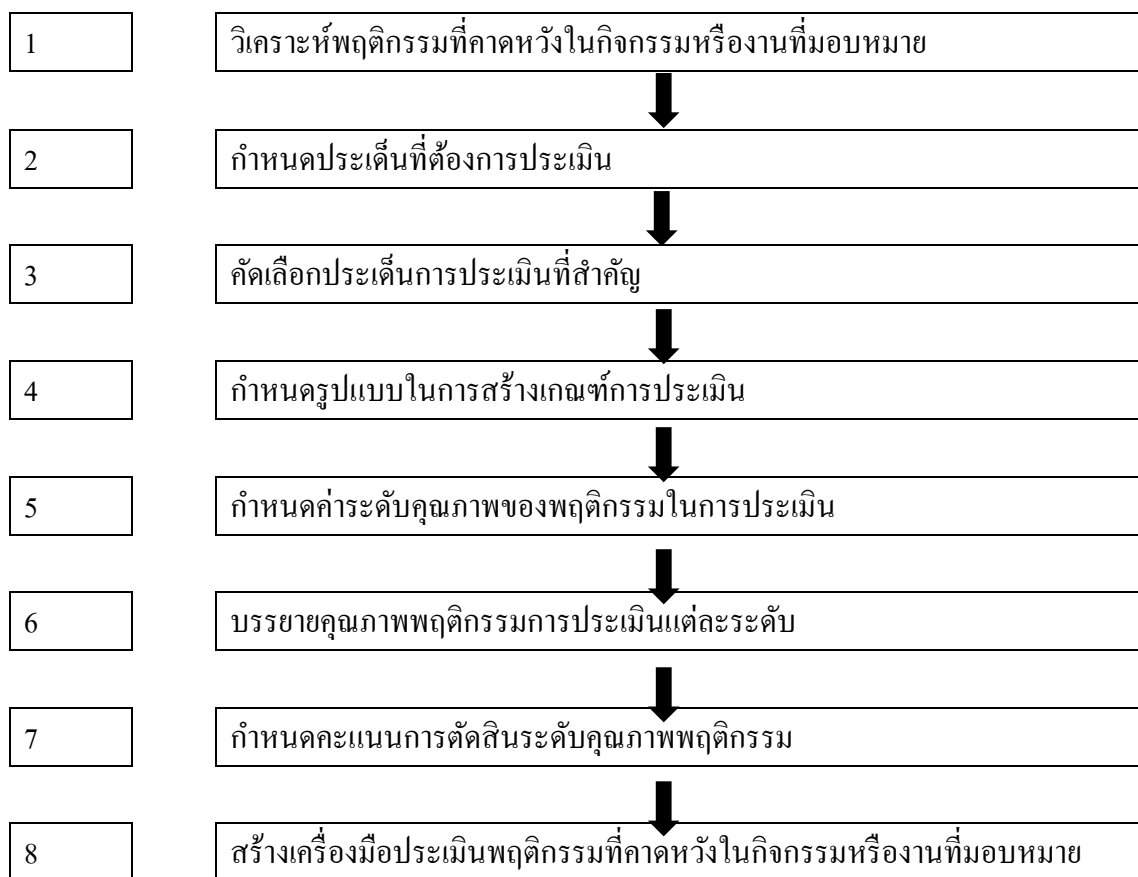
การวัดและการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินค่านิยม

Reich and Adcock (1976) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นนามธรรมมีสภาวะที่ซับซ้อน เข้าใจยาก
และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ไม่สามารถสังเกตค่านิยมได้โดยตรง ดังนั้น
จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการวิเคราะห์ค่านิยมที่รัดกุม จึงจะสามารถบอกได้ว่า ค่านิยมของบุคคล
ผู้เป็นเจ้าของนั้นคืออะไรแน่ ทั้งนี้หากค่านิยมทั้งหมดสามารถถูกนำออกมาวัด และจัดทำอย่างมี
ระบบแล้ว จะเป็นพื้นฐานที่สามารถนำมาเปรียบเทียบพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ของมนุษย์ได้ใน
หลายกรณี ซึ่งเป็นจุดสนใจของนักวิชาการ โดยเฉพาะทางสังคมศาสตร์ ความแตกต่าง
ทางวัฒนธรรม ความเชื่อศาสนา วิชาชีพ ชนชั้นในสังคม หรือแนวโน้มทางการเมือง สามารถ
จะนำมาเป็นคำถามหรือข้อความมุ่งชี้ถึงความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกันภายในจิตใจของคนแต่ละกลุ่ม
เช่น ความแตกต่างระหว่างคนหนุ่มคนสาว คนมีและคนจน ผู้มีการศึกษาและผู้ไม่มีการศึกษา
ทั้งหมดนี้สามารถนำมาวิเคราะห์ในแง่ของความแตกต่างในรูปของค่านิยมได้

ชัยวัฒน์ วัชรมัธยม (2534, หน้า 16) กล่าวว่า ค่านิยมของคนเรานั้นสามารถวัดได้จาก พฤติกรรม เจตคติ หรือความคิดเห็นของคนเรา ทั้งนี้เนื่องจากค่านิยมเป็นการแสดงความนิยม ชมชอบต่อบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยการประมาณค่าหรือตีค่าภายใต้บรรทัดฐานของ สังคม

สรุปได้ว่า ค่านิยมของคนเรานั้นสามารถวัดได้พฤติกรรม การเลือกกระทำในชีวิตประจำวัน เช่น การคบเพื่อน การทำงานอดิเรก เป็นต้น หรือวัดได้จากความสนใจของบุคคล เจตคติ หรือความคิดเห็นที่แสดงออกของบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน และแนวทางการประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำรายการประเมิน พฤติกรรมบ่งชี้ และเกณฑ์การให้คะแนนไปใช้ในการสร้างเครื่องประเมินพฤติกรรมให้เป็นไปตาม ความเหมาะสม สอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมหรืองานในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรม อื่น ๆ ดังภาพที่ 6 ดังนี้

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, หน้า 9)

ตารางที่ 2 แนวทางการประเมินค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ (อุไร จักร์ตรีมงคล, 2558, หน้า 11)

รายการประเมิน	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์การให้คะแนน
1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการเป็นพลเมืองที่ดีด้วยความสำนึก ความภาคภูมิใจในเอกราช และความเสียสละของบรรพบุรุษไทย ปฏิบัติตามหลักศาสนา ที่ตนนับถือ และจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	1.1 ร่วมกิจกรรม	☐ 1 = เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งและต้องร้องขอ
	เข้าร่วม	☐ 2 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งและต้องร้องขอ
	เคารพธงชาติ	☐ 3 = เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
	ร้องเพลงชาติ	☐ 4 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี
	1.2 ร่วมกิจกรรม	☐ 1 = เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งและต้องร้องขอ
	วันสำคัญทาง	☐ 2 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งและต้องร้องขอ
	ศาสนาที่ตนนับถือ	☐ 3 = เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
		☐ 4 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี
	1.3 ร่วมกิจกรรม	☐ 1 = เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งและต้องร้องขอ
	วันสำคัญที่เกี่ยวกับ	☐ 2 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งและต้องร้องขอ
	การเทิดทูนสถาบัน	☐ 3 = เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
	พระมหากษัตริย์	☐ 4 = เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งด้วยความสมัครใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี

อุไร จักร์ตรีมงคล (2558, หน้า 17) ได้ศึกษาวิจัยและพัฒนามาตรประเมินค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 12-14 ปี โดยนำค่านิยมหลัก 12 ประการ มากำหนดนิยาม และกรอบแนวทางในการเขียนข้อคำถาม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 นิยามและกรอบแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือ (อุไร จักร์ตรีมงคล, 2558, หน้า 17)

ค่านิยม	นิยาม	ทักษะที่แสดงออก
1. รักษาดี ศาสนา พระมหากษัตริย์	ทักษะของบุคคลที่เห็นว่าความรัก ความศรัทธา หวงแหน ปกป้อง ยกย่อง ความเป็นชาติไทย ยึดมั่นศาสนา และจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ เป็นสิ่งที่พึงกระทำ	รู้สึกรักและศรัทธา ปกป้องและ ยกย่องความเป็นชาติไทย เห็นว่า การมีศาสนาจะเป็นแนวทางให้บุคคล มีความสุขในการดำเนินชีวิตรู้สึก เคารพและเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อส่วนรวม	ทักษะของบุคคลที่แสดงถึงการยึดมั่น ในความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง ยอมเสียสละ โดยไม่เสียดายแม้เป็น สิทธิของตน และสามารถควบคุม ตนเองเมื่อประสบกับปัญหาและ ความยากลำบาก	ไม่ต้องการของที่ไม่ใช่ของของตน และไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน ยอมเสียสละสิ่งของของตนโดย ไม่เสียดายแม้จะเป็นสิทธิที่ตนพึงได้ การควบคุมและสำรวมตน ไม่ย่อท้อ ต่ออุปสรรคและความยากลำบาก
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	ทักษะของบุคคลที่เห็นชอบกับ การสำนึกบุญคุณผู้ที่มีพระคุณ โดยแสดงความเคารพ ปฏิบัติตาม คำสั่งสอน และเอาใจใส่ตอบแทน บุญการีและครูอาจารย์	ดูแลเอาใจใส่ตอบแทนความรักของ พ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยเหลืองานพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ตามกำลัง ความสามารถเคารพและเชื่อฟัง คำสั่งสอนของพ่อแม่และครูอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม	ทักษะของบุคคลที่แสดงถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม	มุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ และตั้งใจเรียน ค้นคว้าเรื่องที่เรียนและเรื่องที่สนใจ จากแหล่งความรู้อื่น
5. รักษาวัฒนธรรมและ ประเพณีไทย อันงดงาม	ทักษะของบุคคลที่สะท้อนถึงการเห็น คุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีไทย อนุรักษ์และสืบทอดด้วยความ ภาคภูมิใจ	เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสืบทอด วัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม
6. มีศีลธรรม รักษา ความสัตย์หวังดี ต่อผู้อื่น เพื่อแม่ และแบ่งปัน	ทักษะของบุคคลที่เห็นชอบกับการ ประพฤติปฏิบัติตนที่ดีงาม ยึดคำมั่น สัญญา มีจิตใจโอบอ้อมอารีช่วยเหลือ ผู้อื่น	ประพฤติตามหลักธรรม มีความเมตตาและหวังดีต่อผู้อื่น รักษาคำสัตย์ ยึดมั่นสัญญา การแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ค่านิยม	นิยาม	ทักษะที่แสดงออก
7. เข้าใจ เรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข ที่ถูกต้อง	ทักษะของบุคคลที่เห็นถึงความสำคัญ ของการเป็นประชาธิปไตย เรียนรู้และ ปฏิบัติตามตามสิทธิและหน้าที่ของ ตนเองเคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น	ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ปฏิบัติตาม ตามสิทธิ และใช้สิทธิของตน อย่างเต็มที่ยอมรับความคิดเห็น ที่แตกต่างจากตน โดยใช้เหตุผล ในการโต้แย้งและตัดสินใจ
8. มีระเบียบวินัย เคารพ กฎหมาย ผู้น้อยรู้จัก การเคารพผู้ใหญ่	ทักษะของบุคคลที่เห็นด้วยกับ การยึดถือปฏิบัติตามข้อตกลงและ กฎเกณฑ์ของสังคม ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของโรงเรียน มีความ เคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่	ปฏิบัติตามข้อตกลงและกฎระเบียบ ของโรงเรียน และสังคมรู้กาลเทศะ และมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตาม พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ทักษะของบุคคลที่แสดงออกถึงการนำ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้ในชีวิต ประจำวัน คิดให้ถี่ถ้วนถึงผลดีผลเสีย ที่ตามมาก่อนลงมือทำ และดำรงตน ด้วยความไม่ประมาท	พูดแต่เรื่องที่มีประโยชน์และ ได้สาระเลือกกระทำในสิ่งที่มี ประโยชน์และถูกต้องรักษาตน ให้อยู่ในความไม่ประมาท ระมัดระวังตนเองในการใช้ชีวิต
10. รู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	ทักษะของบุคคลที่เห็นด้วยกับ การดำรงชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รู้จัก อดออม มีวินัยในการใช้จ่ายและรู้จักใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ	วางแผนการใช้จ่ายของตนเองได้ อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มมูลค่า
11. มีความเข้มแข็ง ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจ ฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละเอียดและ เกรงกลัวต่อบาป	ทักษะของบุคคลที่เห็นว่าการปฏิบัติ ตนให้ร่างกายมีความแข็งแรงและ จิตใจเข้มแข็ง ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดี ไม่หลงผิด มัวเมาในอบายมุขสิ่งเสพติดเป็นสิ่ง ที่พึงกระทำ	ไม่หลงคิดมัวเมาในสิ่งเสพติด และอบายมุขมีจิตใจเข้มแข็ง ปฏิเสธ สิ่งชั่วชั่วยุทธและเกรงกลัวต่อ การทำความชั่ว

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ค่านิยม	นิยาม	ทักษะที่แสดงออก
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	ทักษะของบุคคลที่จะปฏิบัติตนให้มีความร่วมมือทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ	เสียสละ ดูแลและรักษาสมบัติทั้งของโรงเรียนและชุมชน ร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติของโรงเรียนและชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2558, หน้า 21) ได้จัดทำแนวทางการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษา ตามค่านิยมของคนไทย 12 ประการ ไว้ดังนี้

1. แบบสังเกต เป็นแบบฟอร์มที่ใช้ในการประเมินพฤติกรรมด้านจิตพิสัยของผู้เรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกประเมินเฉพาะรายการและพฤติกรรมบ่งชี้ที่เกิดขึ้นและสามารถวัดได้ แล้วให้ค่าระดับคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด

ตารางที่ 4 แบบบันทึกการสังเกต (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, หน้า 21)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการพฤติกรรมที่ประเมิน				
		ไฝหาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม			มีระเบียบ วินัย เคารพ กฎหมาย ผู้น้อยรู้จัก เคารพผู้ใหญ่	
		แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	มุ่งมั่นตั้งใจ	แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ	ตรงต่อเวลา	เคารพและนอบน้อมต่อผู้ใหญ่
1						
2						
3				จนบรรลุผลสำเร็จ		

2. แบบตรวจสอบรายการ เป็นแบบฟอร์มที่ประกอบด้วยรายการของพฤติกรรมที่ต้องการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนระหว่างการทำงาน ว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมนั้น ๆ เกิดขึ้นหรือไม่ โดยพิจารณาเป็น 2 ลักษณะ คือ ทำ/ปฏิบัติ-ไม่ทำ/ไม่ปฏิบัติ หรือใช่-ไม่ใช่ แล้วให้ค่าระดับคะแนนเป็น 1 ในกรณีที่ทำ ปฏิบัติ/ ใช่ และให้ 0 ในกรณีที่ไม่ทำ/ ไม่ปฏิบัติ/ ไม่ใช่

ตัวอย่าง แบบตรวจสอบรายการประเมินที่ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

ตารางที่ 5 แบบตรวจสอบรายการ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, หน้า 23)

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใช้วัสดุถูกต้องพอเพียงและเหมาะสมกับงาน		เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สิน สิ่งของให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า		ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามกำหนดโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	
		ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ
1							
2							
3							

3. แบบมาตราประมาณค่า เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินค่าของคุณลักษณะของพฤติกรรมออกมาในระดับต่าง ๆ โดยการสังเกต ผลการประเมินที่ออกมาจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของความรู้สึกรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนในระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานและผลของงานที่ปฏิบัติ ซึ่งผู้ประเมินสามารถกำหนดเกณฑ์ตามลักษณะและพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน แล้วดำเนินการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม

ตารางที่ 6 แบบมาตราประมาณค่า (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558, หน้า 24)

รายการประเมิน	คะแนน ที่ได้	เกณฑ์การให้คะแนน
กระบวนการปฏิบัติงาน		1 = ใช้วัสดุไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมกับงานและสิ้นเปลือง
1. การจัดเตรียม ใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์		2 = ใช้วัสดุถูกต้อง เหมาะสมกับงาน แต่ไม่เกิดประโยชน์ 3 = ใช้วัสดุถูกต้อง เหมาะสมกับงาน และเกิดประโยชน์ 4 = ใช้วัสดุถูกต้องเหมาะสมกับงาน และเกิดประโยชน์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การปฏิบัติงานตามที่ ได้รับมอบหมาย		1 = ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายเมื่อ ถูกร้องขอ 2 = ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายแต่ไม่สำเร็จตามที่กำหนด หรือปฏิบัติงานสำเร็จตามกำหนดแต่ไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพ ของงาน 3 = ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามที่กำหนด อย่างมีคุณภาพโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง 4 = ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามที่กำหนด อย่างมีคุณภาพโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น
ผลงาน		
1. แก้ปัญหา และ พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ		1 = แก้ปัญหาได้ 2 = แก้ปัญหา และพยายามพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ 3 = แก้ปัญหา และพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ได้ 4 = แก้ปัญหา พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ และเป็นแบบอย่างที่ดี
2. คุณภาพของผลงาน (กำหนดรายการ ประเมินและเกณฑ์ การประเมินตาม ลักษณะของผลงาน)		1 = 2 = 3 = 4 =

สรุปได้ว่า การประเมินผลการนำนโยบายค่านิยม 12 ประการไปปฏิบัตินั้น สามารถดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับลักษณะสภาพของแต่ละพื้นที่ การประเมินคุณลักษณะของผู้เรียนตามค่านิยมหลัก 12 ประการ อาจใช้วิธีการประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมหลาย ๆ ครั้ง จำแนกเป็นรายข้อหรือรวมหลาย ๆ ข้อ หรือทั้งหมดในคราวเดียวกัน แล้วเทียบกับเกณฑ์ตัดสินก็ได้

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย รวมทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมา จะเห็นว่าให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมาก เนื่องจากส่งผลต่อเยาวชนของชาติซึ่งจะเป็นพลเมืองของประเทศในอนาคต โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเยาวชนของชาติ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้น จึงเป็นภารกิจที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาให้เด็กและเยาวชนในชาติได้รับการศึกษาและการปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อให้เกิดความตระหนัก การรับรู้ และนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

กลยุทธ์ (Strategic) เป็นเครื่องมือการบริหารจัดการศึกษาที่มีระบบ ทิศทาง และระเบียบแบบแผนที่ช่วยให้เกิดการตัดสินใจและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันสถานศึกษามีการจัดทำแผนกลยุทธ์ โดยเกิดจากกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถเชิงกลยุทธ์ เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ และมีการบริหารจัดการสมัยใหม่ คือ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งมีประโยชน์ต่อองค์กร คือ 1) ช่วยกำหนดทิศทางขององค์กร 2) สร้างความสอดคล้องในการปฏิบัติ 3) สร้างความพร้อมให้แก่องค์กร และ 4) สร้างประสิทธิภาพในการแข่งขัน เพราะการจัดการเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจในภาพรวม ความต้องการขององค์กรและความสามารถในปัจจุบันขององค์กร ทำให้สามารถจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและเป้าหมายซึ่งจะช่วยให้มีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

การนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นการดำเนินงานตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนงานหรือโครงการ เพื่อให้งานที่กำหนดไว้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นหากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการให้โรงเรียนของตนเองประสบความสำเร็จในเรื่องการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาด้านการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วน ผู้บริหารควรมีกลวิธีในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อการพัฒนาองค์กร โดยการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนั้น การนำเอาหลักการของการบริหารกลยุทธ์มาปรับใช้เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา สภาพลักษณะของโรงเรียน

และนักเรียนระดับประถมศึกษาในแต่ละพื้นที่ ก็จะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

การวิจัยและพัฒนาเริ่มมีรูปแบบที่ชัดเจนมากกว่า 5 ทศวรรษ โดยเริ่มมาจากแหล่งอุตสาหกรรมที่มุ่งผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด มีการแข่งขันกันสูง การขยายตลาดสินค้า ผู้บริโภคจึงต้องเน้นทั้งคุณภาพสินค้า ราคาต้นทุน และความน่าเชื่อถือของผู้ผลิต ดังนั้นทุกอุตสาหกรรมจึงมีการวิจัยเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ขึ้นมา และก่อนจะนำไปใช้ได้ทำการประเมินประสิทธิภาพ เมื่อเป็นที่พอใจแล้วจึงเผยแพร่สู่ตลาดผู้บริโภค การวิจัยและพัฒนาที่มีวิวัฒนาการและความเป็นมาที่ผูกพันกับการประดิษฐ์คิดค้น และการพัฒนาความก้าวหน้าของงานด้านวิทยาศาสตร์ ด้านธุรกิจ และด้านอุตสาหกรรมค่อนข้างมาก ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา การวิจัยและพัฒนา มีบทบาทสำคัญและขยายวงกว้างเป็นอย่างมาก และมีได้ทำกับเฉพาะสาขางานดังกล่าวเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ในทุกสาขาวิชา ไม่ว่าจะเป็นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ด้านวิศวกรรม การคมนาคมขนส่ง การบิน การเกษตร การแพทย์ สังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งมีการประยุกต์ใช้การวิจัยและพัฒนาอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าวิธีการ แนวคิด แนวปฏิบัติและเทคนิคใหม่ ๆ (สัน สุวทันพรกุล, 2551, หน้า 74)

ความหมายของรูปแบบ

รูปแบบ (Model) เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่าง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้หลายลักษณะ ดังนี้

Keeves (1988, p. 559) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง การแสดงโครงสร้างเพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร

Longman Dictionary of Contemporary English (1981, p. 668) ให้ความหมายของรูปแบบโดยสรุป 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบย่อส่วนของของจริง เช่น รูปแบบของเรือดำน้ำ
 2. รูปแบบ หมายถึง สิ่งของหรือคนที่น่ามาใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่าง เช่น ครูแบบอย่าง นักเดินแบบ หรือแม่แบบในการวาดภาพศิลป์
 3. รูปแบบ หมายถึง แบบหรือรุ่นของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์
- รุ่น 486 DX

Bardo and Hartman (1982, p. 70) กล่าวถึงรูปแบบในทางสังคมศาสตร์ว่า หมายถึง ชุดของข้อความเชิงนามธรรมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจเพื่อใช้ในการนิยามคุณลักษณะ และหรือ

บรรยายคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้่ายต่อความเข้าใจรูปแบบ จึงไม่ใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม เพราะการทำเช่นนั้น จะทำให้รูปแบบมีความซับซ้อนและยุ่งยากเกินไปในการที่จะทำให้คุณค่าของรูปแบบนั้นค่อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ารูปแบบหนึ่ง ๆ จะต้องมียละเอียดค่าน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสมและรูปแบบ นั้น ๆ การมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีข้อกำหนดเป็นการตายตัว ทั้งนี้ก็แล้วแต่วัตถุประสงค์ของ ผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

Tosi and Carroll (1982, p. 163) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรม ของจริงหรือภาพจำลอง ของสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีรูปแบบอย่างง่าย ๆ ไปจนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อน มาก ๆ และมีทั้งรูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) ที่เป็นรูปแบบจำลองของวัตถุ เช่น แบบจำลอง หอสมุดแห่งชาติ แบบจำลองอาคารศูนย์การค้า เป็นต้น และรูปแบบเชิงคุณลักษณะ (Qualitative model) ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ เช่น รูปแบบเชิงระบบและตามสถานการณ์ (A system contingency model)

Willer (1986, p. 15) กล่าวว่า รูปแบบเป็นการสร้างความคิดรวบยอดของชุดปรากฏการณ์ ด้วยวิธีการของเหตุผลที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดในนิยามความสัมพันธ์ และ ข้อเสนอของระบบรูปร่างที่เกี่ยวข้อง

Stoner and Wankel (1986, p. 12) ให้ทัศนะว่า รูปแบบเป็นการจำลองความจริงของ ปรากฏการณ์ เพื่อให้เราได้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น

Steiner (1988, p. 9) ได้กล่าวว่า รูปแบบ คือ สิ่งของสิ่งหนึ่งที่คล้ายคลึงกับสิ่งของ อีกสิ่งหนึ่ง และได้จำแนกความหมายโดยเฉพาะของ โมเดล เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. โมเดลเชิงกายภาพ (Physical model) แบ่งออกได้ ดังนี้

1.1 โมเดลของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model-of) หมายถึง แบบจำลองที่ออกแบบมาจาก ของจริง เช่น โมเดลหรือแบบจำลองเครื่องบิน เอฟ 16 ลำเล็ก ๆ ที่สร้างจำลองมาจากเครื่องบิน เอฟ 16 เป็นต้น

1.2 โมเดลเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model-for) หมายถึง แบบจำลองสร้างและออกแบบไว้ เพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น โมเดลหรือแบบจำลองที่ทำขึ้นมาเล็ก ๆ เพื่อนำไปขยาย เพื่อสร้างเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่ได้สร้าง

2. โมเดลเชิงแนวคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual model) แบ่งออกได้ ดังนี้

2.1 โมเดลเชิงแนวคิดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual model-of) คือ รูปแบบที่ สร้างขึ้นโดยจำลองมาจากทฤษฎีที่มีอยู่แล้ว

2.2 โมเดลเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Conceptual model-for) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อให้อธิบายตัวสารของทฤษฎี

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์ (2540, หน้า 21-23) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง ชุดของทฤษฎีที่ผ่านการทดสอบความแม่นยำ (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) แล้ว สามารถระบุและพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยวิธีการทางคณิตศาสตร์หรือทางสถิติได้ด้วย

พลสุข หิงคานนท์ (2540, หน้า 50) กล่าวว่า แบบจำลองหรือรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษา

กล่าวโดยสรุปแล้ว รูปแบบ หมายถึง การนำภาพเสมือนจริงมาจำลองให้เล็กลงหรือย่อส่วนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงเหตุผลเชิงกายภาพหรือเชิงคุณลักษณะช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาและเข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย และดีขึ้น โดยไม่มีการกำหนดรูปแบบไว้ตายตัว

ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของรูปแบบไว้หลายลักษณะซึ่งแตกต่างกัน ดังนี้ Keeves (1988, pp. 561-565) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางคณิตศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยยึดแนวทางของ Caplan and Tutsuoka และพัฒนาการใช้รูปแบบทางการศึกษาเป็น 4 ประเภทคือ

1. รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบในการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งอนุมานแนวคิดมาจากการเปิดน้ำเข้าและปล่อยน้ำออกจากถัง นักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบเปรียบเหมือนกับน้ำที่จะไหลออกจากถัง ดังนั้นนักเรียนที่คงอยู่ในระบบจึงเท่ากับนักเรียนที่เข้าสู่ระบบลบด้วยนักเรียนที่ออกจากระบบ เป็นต้น จุดมุ่งหมายของรูปแบบก็เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงประชากรนักเรียนของโรงเรียน

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็น โครงสร้างทางความคิดและใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น แต่จุดอ่อนของรูปแบบประเภทนี้คือขาดความชัดเจนแน่นอน ทำให้ยากแก่การทดสอบรูปแบบ แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีการนำรูปแบบนี้มาใช้ในการศึกษามาก เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical model) เป็นรูปแบบที่ใช้แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปร โดยสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าจะนำไปใช้

ด้านพฤติกรรมศาสตร์มากขึ้น โดยเฉพาะในการวัดและประเมินผลทางการศึกษา รูปแบบลักษณะนี้สามารถนำไปสู่การสร้างทฤษฎีเพราะสามารถนำไปทดสอบสมมติฐานได้ รูปแบบทางคณิตศาสตร์นี้ส่วนมากพัฒนามาจากรูปแบบเชิงข้อความ

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual model) เป็นรูปแบบที่เริ่มจากการนำเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ในการศึกษาเกี่ยวกับพันธุศาสตร์ รูปแบบเชิงสาเหตุทำให้สามารถศึกษารูปแบบเชิงข้อความที่ตัวแปรสลับซับซ้อนได้แนวคิดสำคัญของรูปแบบนี้คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในลักษณะสมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในสภาพการณ์ที่เป็นจริงเพื่อทดสอบรูปแบบ รูปแบบเชิงสาเหตุนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 รูปแบบระบบเส้นเดียว (Recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเส้นโยงที่มีทิศทางของการเป็นสาเหตุในทิศทางเดียว โดยไม่มีความสัมพันธ์ย้อนกลับ

4.2 รูปแบบระบบเส้นคู่ (Non-recursive model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยทิศทางความสัมพันธ์ของตัวแปรภายในตัวแปรหนึ่ง อาจเป็นทั้งตัวแปรเชิงเหตุและเชิงผลพร้อมกันจึงมีทิศทางย้อนกลับได้

Joyce and Weil (1996, p. 106) ได้ศึกษา และจัดประเภทของรูปแบบตามแนวคิดหลักการหรือทฤษฎี ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ และได้แบ่งกลุ่มรูปแบบการสอนไว้ 4 รูปแบบ คือ

1. Information-processing model เป็นรูปแบบการสอนที่ยึดหลักความสามารถในกระบวนการประมวลข้อมูลของผู้เรียน และแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดการกับข้อมูลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. Personal model เป็นรูปแบบการสอนที่จัดไว้ในกลุ่มนี้ ให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลและการพัฒนาบุคคลเฉพาะราย โดยมุ่งเน้นกระบวนการที่แต่ละบุคคลจัดระบบและปฏิบัติต่อสรรพสิ่ง (Reality) ทั้งหลาย

3. Social interaction model เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญ กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและบุคคลต่อสังคม

4. Behavior model เป็นกลุ่มรูปแบบการสอนที่ใช้องค์ความรู้ด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นหลักในการพัฒนารูปแบบ จุดเน้นสำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังเกตได้ของผู้เรียนมากกว่าการพัฒนาโครงสร้างทางจิตวิทยา และพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้

สมาน อิศวภูมิ (2537, หน้า 16) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวว่า ควรมีรายละเอียดขององค์ประกอบอย่างไรรูปแบบจึงจะเหมาะสม เนื่องจากรายละเอียดและองค์ประกอบที่เหมาะสมของรูปแบบจะขึ้นกับลักษณะเฉพาะของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือรูปแบบนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป รูปแบบมีหลายประเภท เช่น รูปแบบทางการศึกษาและทางสังคมศาสตร์ แบ่งออกเป็น รูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นต้น

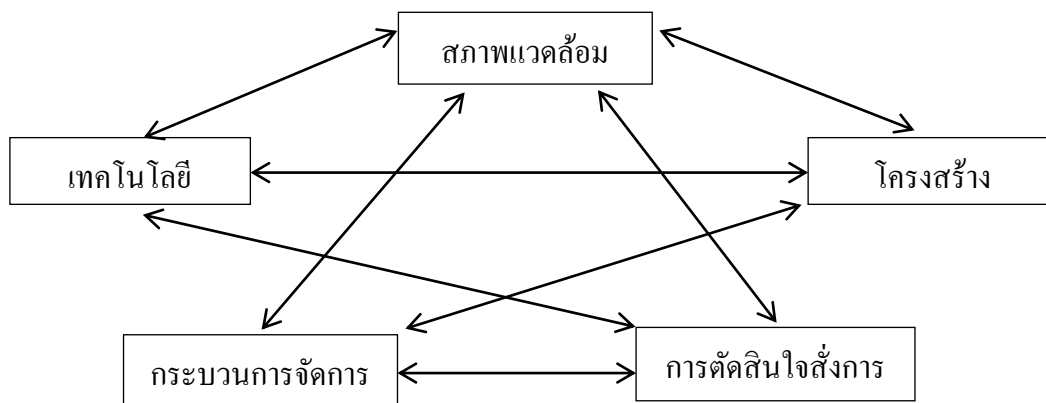
การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic model) เพื่อให้เข้าใจง่ายเนื่องจากเป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยาย มีองค์ประกอบหลัก คือ แผนภูมิ หรือรูปภาพเพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิดขององค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบนั้น ๆ และยังมีการใช้ข้อความในการอธิบายเพื่อให้เข้าใจรูปแบบได้ชัดเจนมากขึ้น

องค์ประกอบของรูปแบบ

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, หน้า 32) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบว่า รูปแบบเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกโยชน์มาก แต่มีข้อให้คิดว่าต้องใช้ให้ถูกกับงานในแต่ละลักษณะ จึงไม่อาจกำหนดให้เป็นหลักเกณฑ์แน่นอนตายตัวได้

Brown and Moberg (1980, pp. 16-17) ได้วิเคราะห์รูปแบบมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System approach) กับหลักการบริหารตามสถานการณ์ (Contingency approach) ดังแสดงในภาพที่ 7 โดยองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. สภาพแวดล้อม (Environment)
2. เทคโนโลยี (Technology)
3. โครงสร้าง (Structure)
4. กระบวนการจัดการ (Management process)
5. กระบวนการตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

ภาพที่ 7 รูปแบบเชิงระบบและสถานการณ์ของ Brown and Moberg (Brown & Moberg, 1980, p. 17)

Keeves (1997, pp. 386-387 อ้างถึงใน ทิศนา แจมณี, 2545, หน้า 218) กล่าวว่า รูปแบบโดยทั่วไปควรมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างเชิงรูปแบบต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้
4. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationships) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative relationships)

สรุปได้ว่า จากการศึกษารูปแบบจากเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ พบว่า ไม่ปรากฏลักษณะที่มั่นคงตายตัวว่าในรูปแบบจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบอะไรบ้าง ส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องที่ศึกษา ความสนใจในการศึกษา ดังนั้น การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบว่าจะประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์เป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ที่เรากำลังศึกษา หรือจะออกแบบแนวคิด ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบแต่ละรูปแบบนั้น ๆ เป็นหลัก

ลักษณะของรูปแบบที่ดี

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของรูปแบบที่ดีไว้ดังต่อไปนี้

ทาคาโอะ มียากาวะ (2529, หน้า 15) กล่าวว่า รูปแบบที่ดีเปรียบเสมือนสิ่งที่ทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาเรื่องนั้น ๆ ได้มีความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อนการศึกษาในแนวคิดต่อไป ดังนั้น การสร้างรูปแบบที่ดีควรมีลักษณะ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปร มากกว่าเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแบบรวม
2. รูปแบบควรนำไปสู่การพยากรณ์ผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเมื่อทดสอบรูปแบบแล้ว ถ้าปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์รูปแบบนั้นต้องถูกยกเลิกไป
3. รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุเชิงผลของเรื่องที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน
4. รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวคิดใหม่หรือความสัมพันธ์ของเรื่องที่ศึกษาได้
5. รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับกรอบทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ

Keeves (1988, p. 560) กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

1. รูปแบบ ควรประกอบด้วย ความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบรวม ๆ (Associative relationship)
2. รูปแบบ ควรใช้เป็นแนวทางการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นสามารถถูกตรวจสอบได้ โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ได้
3. รูปแบบ ควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบ ควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

จากคุณประโยชน์ของรูปแบบที่ช่วยในการสร้างทฤษฎี ลดการอ้างอิงหลักฐานจำนวน มากอธิบายและพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ทำให้มีการนำรูปแบบมาใช้ในการศึกษากันมาก แต่เนื่องจาก รูปแบบมีข้อจำกัด กล่าวคือ รูปแบบอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงบางครั้งรูปแบบก่อให้เกิด ความเข้าใจผิดว่า เรื่องจริงหรือของจริงนั้นเป็นเรื่องง่าย ๆ (Oversimplification) บ่อยครั้งที่พบว่า ทฤษฎีที่สำคัญและมีชื่อเสียงหลายทฤษฎีมีรูปแบบที่ไม่สมบูรณ์ เสนอข้อเท็จจริงของทฤษฎีผิดพลาด แปลความหมายผิด เสนอข้อสรุปโดยอ้างเหตุผลผิด เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้มักวิจยควรรระมัดระวัง

และควรรีกรายการประกอบที่สำคัญและลักษณะของรูปแบบที่ดีเพื่อให้การสร้างรูปแบบมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด (Bertalanffy, 1968, p. 200)

สรุปได้ว่า รูปแบบที่ดีควรมีลักษณะที่ชัดเจน คือ อธิบายแนวคิดของเรื่องที่จะศึกษาได้โดยสื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง ของตัวแปร สามารถทดสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์และควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้แบบจำลองได้

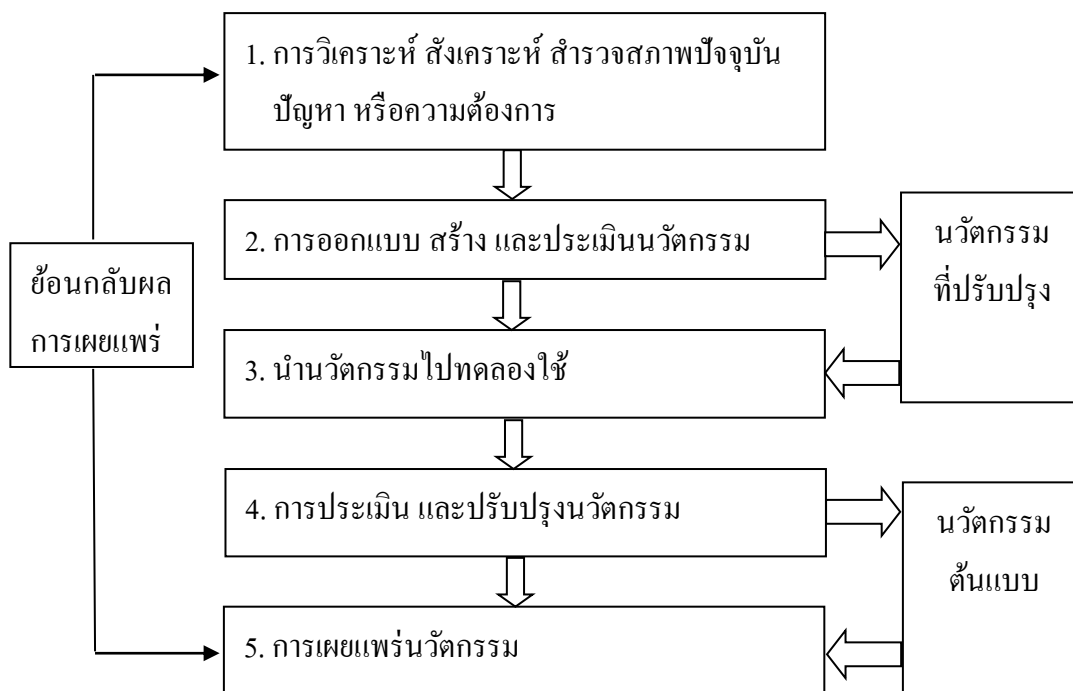
การพัฒนารูปแบบ

Willer (1967, p. 83) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบ อาจจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจจะแบ่งออกเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้างรูปแบบ (Construct) และการหาความตรง (Validity) ส่วนรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนว่ามีการดำเนินการอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและกรอบแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบนั้น ๆ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ พบว่า การพัฒนารูปแบบมีกระบวนการหลัก ๆ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การสร้างรูปแบบ และการทดสอบหรือประเมินรูปแบบ ซึ่งจำเป็นจะต้องดำเนินการควบคู่กัน มีรายละเอียด ดังนี้

การสร้างรูปแบบ

รัตนะ บัวสนธ์ (2554, หน้า 13-15) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนารูปแบบ เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันตามลำดับ กล่าวคือ ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในขั้นตอนหนึ่ง ๆ จะได้รับการนำไปใช้สำหรับการดำเนินงานในขั้นตอนต่อ ๆ ไป ทั้งนี้ในแต่ละขั้นตอนมิได้แยกจากกันโดยเด็ดขาด แต่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยทั่วไปจะประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน โดยความสัมพันธ์ของขั้นตอนทั้ง 5 แสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา (รัตนะ บัวสนธ์, 2554, หน้า 14)

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สํารวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา หรือความต้องการจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ซึ่งก็คือลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) นั่นเอง

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ สร้าง และประเมินนวัตกรรม โดยนำผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการวางแผนออกแบบ หรือสร้างนวัตกรรม และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็จะมีการประเมินตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของนวัตกรรม และประเมินตรวจสอบความเหมาะสมก่อนที่จะนํานวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 นํานวัตกรรมไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ การดำเนินงานจะมีลักษณะการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental research) ต้องมีการสังเกตและวัดผลที่เกิดขึ้นจากการทดลอง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน และปรับปรุงนวัตกรรมจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรม ซึ่งจะดำเนินการในลักษณะการประเมิน โครงการ หรือการวิจัยเชิงปริมาณ (Project evaluation or Evaluation research)

ขั้นตอนที่ 5 การเผยแพร่ นวัตกรรมที่ผ่านการทดลองใช้ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขแล้วออกสู่สาธารณชน ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ การจดสิทธิบัตร หรือการจด

กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งหลังจากการเผยแพร่ไประยะหนึ่งแล้ว ก็อาจเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้นวัตกรรม เพื่อนำมาผลย้อนกลับสู่กระบวนการวิจัยและพัฒนาต่อไป

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึงหลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (ของตัวแปร) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงโดยแบบเส้นแตกต่างจากแบบธรรมดาทั่วไปนั้นก็มีประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา นอกจากนี้รูปแบบจะต้องเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4. นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ใหม่ในเรื่องที่กำลังศึกษาด้วย

การทดสอบรูปแบบ

Madaus, Scriven and Stufflebeam (1983, pp. 399-402) กล่าวว่า การทดสอบหรือการตรวจสอบรูปแบบสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประกัน (Joint committee on standards for educational evaluation) ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ซึ่งจัดเป็นหมวด ดังนี้

1.1 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standards) เป็นการประเมินการสนองต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2. การทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ โดยในบางเรื่องก็ไม่สามารถกระทำได้ด้วยข้อจำกัดของสภาพการณ์ต่าง ๆ ซึ่ง Eisner (1976, pp. 192-193) ได้เสนอแนวคิดของกล่าวว่าการวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการตามหลักการทางวิทยาศาสตร์หรือเชิงปริมาณมากเกินไป และในบางเรื่องก็ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป จึงได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1 การประเมินโดยแนวทางนี้มีได้ประเมินโดยเน้นสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินแบบอ้างอิงเป้าหมาย (Goal based model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินอิงการตัดสินใจ (Decision making model) แต่อย่างไรอย่างหนึ่ง แต่การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกัน ตามวิจรรณญาณของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2 เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วิจัยเนื่องจากการวัดคุณค่า ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องมือใด ๆ ได้และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ต่อมาได้มีการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาระดับสูงในวงการอุดมศึกษามากขึ้นในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ในเรื่องนั้นจริง ๆ มาเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะนั้นผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

2.3 เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือกับผู้เชี่ยวชาญนั้นเพียงกรรมและมีคุณพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้นจะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญนั่นเอง

2.4 เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้เชี่ยวชาญ ตามความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่กำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูลตลอดจนวิธีการนำเสนอ ทั้งนี้การเลือกผู้เชี่ยวชาญจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์และการเป็นที่เชื่อถือ (High credit) ของวิชาชีพนั้นเป็นสำคัญ

Keeves (1988, p. 52) กล่าวว่า ปัญหาที่เป็นอันตรายอย่างสำคัญในการสร้างหรือพัฒนารูปแบบทางวิจัยการศึกษา คือ การสร้างรูปแบบขึ้นมาเพื่ออธิบายเท่านั้น ไม่ได้มีการนำไปทดสอบ

รูปแบบให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นที่ยอมรับ ฉะนั้น การสร้างรูปแบบที่ดีต้องมีการทดสอบ รูปแบบควบคู่ไปด้วย

ศิริชัย กาญจนวาที (2550) ได้สรุปมาตรฐานของการประเมินสำหรับการประเมินเอกสาร และโครงการทางการศึกษา จัดเป็น 4 หมวด ดังนี้

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้
2. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎ ระเบียบ จรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบและสารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ เช่น การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพ ทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมของรุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2548, หน้า 92-93) ซึ่งมีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ได้รับเลือกเป็นโครงการนำร่องการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาสภาพจริงจากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นรูปแบบจำลองระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบเลือกตอบ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการพัฒนารูปแบบระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์การ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติการใช้รูปแบบจำลองจากขั้นตอน

ที่ 2 นำมาศึกษาวิเคราะห์ และกำหนดรูปแบบระบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร ด้วยเทคนิคเคลฟาย 3 รอบ

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์หาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กร เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 การสรุปและนำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรและจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

สมุทร ชำนาญ (2546, หน้า 49-50) ได้พัฒนารูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งศึกษารูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมแบ่งการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วิธีการบริหาร โรงเรียนที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสร้างรูปแบบจำลองเพื่อสร้างรูปแบบการบริหาร โรงเรียนที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ด้วยการสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย เพื่อถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นการพัฒนาแบบบริหารสถานศึกษาที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้เทคนิคเคลฟายจากผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบ (Model) นั้น ไม่มีข้อกำหนดที่ตายตัวแน่นอนว่าต้องทำอะไรบ้าง แต่โดยทั่วไปจะเริ่มต้นจากการศึกษาองค์ความรู้ (Intensive knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่จะสร้างรูปแบบให้ชัดเจน จากนั้นค้นหาสมมุติฐานและหลักการของรูปแบบที่จะพัฒนาแล้วสร้างรูปแบบตามหลักที่กำหนดขึ้น แล้วนำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบหาคุณภาพของรูปแบบ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้รูปแบบที่สร้างขึ้นมีความชัดเจน และเหมาะสม การทดสอบรูปแบบทำได้ 2 ลักษณะ คือ การประเมินทางสถิติ และการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของรูปแบบว่าเป็นแบบใด

การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างรูปแบบ ไว้ดังนี้

1. การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับ แนวคิดระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
2. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถสร้างเป็นกลยุทธ์หลักในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการออกเป็น 3 กลยุทธ์ เมื่อได้กลยุทธ์หลักในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการแล้ว จึงนำข้อมูลที่สรุปได้ไปสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง
4. สร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
5. การตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ การประเมินคุณภาพรูปแบบในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านความเหมาะสมด้านเนื้อหา องค์ประกอบและความเชื่อมโยงองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นในแบบประเมิน ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบเลือกตอบ 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อยและเหมาะสมน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

วีรพงษ์ คล้อยดี (2558) ได้ศึกษาพัฒนาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 10 กลยุทธ์ย่อย 41 โครงการ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 วัฒนธรรมสร้างคุณธรรม รับรู้คุณค่าของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการแก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 15 โครงการ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างยั่งยืน ในการพัฒนาค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 10 โครงการ กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 12 โครงการ และกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพในการกำกับ ติดตามและการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 4 โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม 2. การประเมินการพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมา

เนาวรัตน์ นาคพงษ์ (2555) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชรโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น พบว่า ส่วนใหญ่ดำเนินการในด้านการวางแผน สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก มีหลักเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจน แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานและสถานศึกษามีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาได้ผลดียิ่งขึ้น ส่วนปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ขาดการกำหนดนโยบายการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนที่ส่งเสริมการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนค่อนข้างน้อย การติดตามและประเมินผลไม่ต่อเนื่องและการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขขยายผลและเผยแพร่ยังไม่มีการดำเนินการเชิงประจักษ์

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า 2.1) ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมพบว่า มีจุดแข็ง 13 ข้อ จุดอ่อน 8 ข้อ โอกาส 9 ข้อ และอุปสรรค 6 ข้อ 2.2) กลยุทธ์ที่ได้ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ 4 ด้าน พันธกิจ 4 ด้าน เป้าประสงค์ 4 ด้าน ประเด็นกลยุทธ์ 13 ประเด็น มีกลยุทธ์ 14 ด้าน ตัวชี้วัดและมาตรการ 19 ข้อ

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ มีความสอดคล้องกันในระดับมาก และในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

วิเศษ ชินวงศ์ (2555) ศึกษาเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์ความเป็นเลิศทางวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา มีสภาพ

ปัจจุบัน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มีระดับของมาตรฐานวิชาชีพอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 80 ขึ้นไป มีความต้องการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์กับชุมชน สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ และจรรยาบรรณต่อตนเอง เป็นอันดับแรก โดยมีปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ คือ ขาดทิศทางและนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ระบบการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาเน้นความรู้มากกว่าคุณธรรมและจริยธรรม และการเลื่อนระดับ ตำแหน่ง รวมทั้งการ โยกย้ายยังเกี่ยวข้องกับระบบอุปถัมภ์ของผู้แทนข้าราชการครูในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการเมืองในท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มี 6 ยุทธศาสตร์ คือ

- 1) ยุทธศาสตร์ การสร้างวิสัยทัศน์ ความเป็นเลิศ
- 2) ยุทธศาสตร์ การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม
- 3) ยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา
- 4) ยุทธศาสตร์ การประกันคุณภาพการศึกษา
- 5) ยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และ
- 6) ยุทธศาสตร์ การสะท้อนผลตอบแทน

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2555) ศึกษาเรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์ทางเลือกการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ผลการวิจัย พบว่า สภาพและลักษณะของการบริหารจัดการสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษาโดย
 - 1.1 มีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่แนวคิดและแนวปฏิบัติของสถานศึกษา
 - 1.2 พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ
 - 1.3 ใช้บริบทวิถีชุมชนท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้
 - 1.4 สร้างและใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน
 - 1.5 สร้างวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานร่วมกัน
 - 1.6 ประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอก
2. ครูมีการจัดการเรียนรู้โดย
 - 2.1 ใช้โครงการ/ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.2 เน้นการฝึกปฏิบัติจริง
 - 2.3 บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.4 ใช้ประสบการณ์/ ทักษะในการถ่ายทอดความรู้

3. ความสำเร็จที่ปรากฏขึ้นกับนักเรียน คือ

3.1 มีพื้นฐานทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในท้องถิ่น/ ชุมชน

3.2 ตระหนักในคุณค่าวิถีชีวิตท้องถิ่นของตนเอง

3.3 ช่วยเหลือครอบครัวเพราะมีรายได้ระหว่างเรียน นอกจากนี้ผู้บริหาร ครู

และนักเรียนมีความเข้าใจ รู้คุณค่า ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ลักษณะการบริหารจัดการสถานศึกษาฯ ให้มีความสำคัญกับ การกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้ค่าย/ กิจกรรม/ โครงการพัฒนาผู้เรียน) การเชื่อมโยงบริบทวิถีชุมชนท้องถิ่น การใช้แหล่งเรียนรู้และสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร การสร้างความร่วมมือในการทำงาน การปลูกฝัง/เน้นการใช้ชีวิตในสังคมของนักเรียน

5. กลยุทธ์ทางเลือก มี 4 รูปแบบ คือ กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถทางวิชาการ กลยุทธ์การประยุกต์ใช้การเกษตรและ/ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น กลยุทธ์การประยุกต์ใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และกลยุทธ์เน้นการฝึกปฏิบัติงาน/ การฝึกงาน

6. ผลการประเมินกลยุทธ์ทางเลือกฯ พบว่า แต่ละกลยุทธ์ทางเลือกฯมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยอยู่บนเงื่อนไขบางประการ ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่จะนำนักเรียน ไปสู่การมีทักษะการเรียนรู้จาก การปฏิบัติ การมีทักษะอาชีพ ผู้การมีทักษะชีวิตตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รัชช กงเดิม (2554) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผลการศึกษา พบว่า

1. การศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์ 7 ขั้นตอน คือ การเตรียมการจัดทำแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร การจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ โดยการประยุกต์ใช้แผนที่ผลลัพธ์ (Outcome mapping) การกำหนดประเด็นกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และบูรณาการการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและประเมินผล

2. สภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีสภาพการดำเนินงานในระดับมากทุกขั้นตอน ปัญหาในการจัดทำแผนกลยุทธ์มีปัญหาระดับปานกลาง ส่วนขั้นตอนการกำหนดประเด็นกลยุทธ์มีปัญหาในระดับน้อย

3. รูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์การ (SWOT) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ โดยการใช้หลักธรรมาภิบาล (Good governance) และการประยุกต์ใช้แผนที่ผลลัพธ์ (Outcome mapping) กำหนดประเด็นกลยุทธ์ และกำหนดกลยุทธ์และบูรณาการการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) ขั้นตอนที่ 3 การนำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การควบคุมและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีความเหมาะสม

5. ผลการประเมินรูปแบบการจัดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความถูกต้อง ครบคลุมอยู่ในระดับมาก

สินี กุลพงษ์ (2553, หน้า 52) เปรียบเทียบการรับรู้ค่านิยมความเป็นไทยของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทย ผลการวิจัย พบว่า เด็กอนุบาลชั้นปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทยมีการรับรู้ค่านิยมความเป็นไทยโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านศาสนา พระมหากษัตริย์การ์ละเล่นไทย มารยาทไทยและขนบไทยสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการรับรู้ค่านิยมความเป็นไทยด้านชาติ มีค่าสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มันตริกา วิฑูรชาติ (2551) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัด การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก คือ กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำ ซึ่งมีกลยุทธ์รอง 16 กลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนาครู ซึ่งมีกลยุทธ์รอง 7 กลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนาวิชาการ ซึ่งมีกลยุทธ์รอง 52 กลยุทธ์ กลยุทธ์การบริหารจัดการทั่วไป ซึ่งมีกลยุทธ์รอง 13 กลยุทธ์ กลยุทธ์การพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนและเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งมีกลยุทธ์รอง 8 กลยุทธ์ ผลการประเมินการทดลองใช้กลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาเอกชน พบว่า กลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ ที่พัฒนาขึ้น

ความเหมาะสมทุกกลยุทธ์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 มาตรฐาน คือ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

จิตราภรณ์ ไยศิลป์ (2550) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 7 ด้าน และมี 44 ตัวแปร ดังนี้ องค์ประกอบด้าน โครงสร้างคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ มี 7 ตัวแปร ได้แก่ ผู้อำนวยการเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ ผู้อำนวยการเป็นประธานคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ รองผู้อำนวยการฯ ทุกฝ่ายเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ หัวหน้ากลุ่มสาระ หรือผู้รับผิดชอบเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาหรือตัวแทน จำนวน 3-5 คน เป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ (ที่ดูแลแผนงาน) เป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้างานแผนงาน หรือผู้รับผิดชอบแผนงานเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ องค์ประกอบด้านการเตรียมความพร้อมด้านข้อมูล และบุคลากรเพื่อการจัดทำแผนกลยุทธ์มี 4 ตัวแปร ได้แก่ (กำหนดข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ในการรวบรวมข้อมูลนั้น ๆ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์แก่คณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม รายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ผ่านมา เป็นข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาที่ผ่านมา เป็นข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ องค์ประกอบด้านการนำข้อมูลชุมชนและนโยบายต้นสังกัด มาพิจารณาในการจัดทำแผนกลยุทธ์มี 4 ตัวแปร ได้แก่ ความเข้มแข็ง หรือความร่วมมือที่ได้รับจากชุมชน ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (3) นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีต่อสถานศึกษา นโยบายของรัฐบาลหรือกระทรวงที่กำหนดเป็นมาตรการเร่งด่วน องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในมี 6 ตัวแปร ได้แก่ ความพึงพอใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ความรู้ ความสามารถ ศักยภาพของบุคลากร ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยกำหนดน้ำหนักคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ ผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกของสถานศึกษาจำแนกเป็นรายมาตรฐาน สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ และการใช้งบประมาณในปีที่ผ่านมา องค์ประกอบด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกมี 4 ตัวแปร ได้แก่ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานเชิงสำรวจสภาพแวดล้อมของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำรายงานเชิงสำรวจสภาพแวดล้อมสถานศึกษา เมื่อมีการตรวจสอบ ภารกิจ อำนาจ หน้าที่ของสถานศึกษาแล้ว จัดลำดับความสำคัญ

เพื่อให้เห็นงานหลักด้านต่าง ๆ ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดเป้าประสงค์ การพัฒนาวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของสถานศึกษามี 10 ตัวแปร คือ บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา กำหนดเป้าประสงค์การพัฒนาเพื่อพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมระหว่างสถานการณ์ปัจจุบัน บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาคำึงถึงความเป็นไปได้มากกว่าความคาดหวังที่จะเป็น การกำหนดกลยุทธ์มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุดตามแนวทางที่จะทำให้ภารกิจหลักของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ กลยุทธ์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา กลยุทธ์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาของสถานศึกษา การกำหนดกลยุทธ์มีดัชนีบ่งชี้ ความสำเร็จเพื่อเป็นเกณฑ์ชี้วัดความสำเร็จ องค์ประกอบด้านการควบคุม กำกับ ติดตาม สรุป และรายงานผลแผนกลยุทธ์ มี 9 ตัวแปร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรือเกณฑ์ขั้นต่ำของผลงานที่เกิดขึ้นที่ยอมรับได้ การประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสม และได้ผลในการดำเนินงาน การติดตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน การกำหนดแนวทาง/วิธีการ การควบคุมแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการประเมินกลยุทธ์คือ “เป้าหมาย” ซึ่งพิจารณาจากตัวชี้วัดที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จที่ระบุไว้ การประชาสัมพันธ์/สื่อสาร/ให้ผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและยอมรับในมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ได้กำหนดขึ้น การวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างวัตถุประสงค์ที่ต้องการตามแผนกลยุทธ์กับสถานการณ์ที่เป็นอยู่เพื่อกำหนดเป็นแผนงาน โครงการที่เหมาะสมต่อไป ผู้รับผิดชอบในแผนงาน โครงการ กิจกรรม ในแผนกลยุทธ์ มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ การสรุปผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา

2. รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ผลการทดลอง พบว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติตามรูปแบบที่กำหนดอย่างเป็นรูปธรรม ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ

3. รูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประโยชน์
ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ถูกต้อง ครอบคลุมอยู่ในระดับมาก

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ศึกษารูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ผลการศึกษา พบว่า

1. ระบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการเป็นผลผลิตจากการที่คณะวิจัยได้ช่วยเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความตระหนัก เห็นโอกาส เกิดความสามารถ สร้างและปล่อยพลังความสามารถในการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการด้วยตนเอง โดยมีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ภาวะภาพความสำเร็จ (Success) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้ชัดเจนด้านวิสัยทัศน์ (Vision) จุดมุ่งหมาย (Goals) บทบาท (Role) และภารกิจ (Mission) การกำหนดมาตรฐานตามภารกิจเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (4ร) ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ กำหนดโครงสร้าง (Structure) การบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มงานและมาตรฐานการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อภารกิจหลัก และมีบรรยากาศของการปฏิบัติงานที่เป็นวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การบริหารจัดการศึกษา (Management) จะต้องมีกระบวนการจุดมุ่งหมาย สาระวิธี และทรัพยากร การบริหารโดยใช้ MSPA เป็นตัวขับเคลื่อน ได้แก่ การระดมทรัพยากร (Mobilization) การใช้กลยุทธ์ (Strategy) การมีส่วนร่วม (Participation) และความอิสระ (Autonomy) คล่องตัวในการสร้างความโดดเด่นทางวิชาการ และ 4) ติดตามกำกับ (Monitoring) การบริหารจัดการศึกษาโดยมีการตรวจสอบภายในและติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด (KPI) ที่เป็นรูปธรรมเป็นระยะ ๆ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหา อุปสรรคจนบรรลุจุดมุ่งหมาย

2. กลไกของการแปลงรูปแบบทั่วไปของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการให้เหมาะสมกับแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษานั้น ควรพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวัดภาพความสำเร็จของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย บทบาท และภารกิจที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ปรัชญาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และตอบสนองความจำเป็นของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน การกำหนดโครงสร้างการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยวิเคราะห์งาน ศึกษามาตรฐานการดำเนินงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และองค์การแห่งการเรียนรู้เพื่อกำหนดมาตรฐานกลุ่มงานที่ตอบสนองต่อภารกิจหลัก วางมาตรฐาน กำหนดงาน และตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละกลุ่มงาน ตลอดจนวางแนวทางส่งเสริมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกันที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย การกระจายอำนาจ และความเป็นกัลยาณมิตร การบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา โดยการวางกลยุทธ์ การพัฒนาแผนและโครงการ การนิเทศภายใน ซึ่งต้องอาศัยการระดมทรัพยากร เช่น งบประมาณ บุคลากร แหล่งเรียนรู้ ทั้งภาครัฐและเอกชน การวางกลยุทธ์และการขับเคลื่อนกลยุทธ์ การมีส่วนร่วม และความเป็นอิสระ

คล่องตัว ทันสมัย กระจายอำนาจ มีความโดดเด่นทางวิชาการ ตลอดจนการนิเทศติดตามการดำเนินงานของกลุ่มงานที่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงาน โดยแลกเปลี่ยน เรียนรู้แบบกัลยาณมิตร และการตรวจสอบผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยการศึกษารูปแบบและวางแนวทางติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานและประเมินผลสำเร็จของงานที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

3. สถานศึกษาที่ผู้บริหารได้พัฒนาคู่มือรูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการนำระบบไปใช้และมีการติดตามกำกับอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พบว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 4 ด้านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คุณลักษณะ 4 ด้าน ประกอบด้วย รู้ทัน รู้นำโลก เรียนรู้ชำนาญ เชี่ยวชาญปฏิบัติ รวมพลังสร้างสรรค์สังคม และรักษ์วัฒนธรรมไทย ใฝ่สันติ

ขัตติยา ค้วงสำราญ (2552) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาด ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ วางแผนกลยุทธ์ ประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน กำหนดทิศทางของโรงเรียน กำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน การปฏิบัติตามกลยุทธ์ของโรงเรียน และประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นรูปแบบที่ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

พิศมภ์ นุ่นเกลี้ยง (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบควรเป็นอย่างไร ผลการศึกษาวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 10 ด้าน ได้แก่ ด้านแนวคิด และหลักการการบริหารเชิงกลยุทธ์ ด้านการนำมหาวิทยาลัยโดยผู้นำระดับสูง ด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพใหญ่ ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการถ่ายทอดกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านมุ่งเน้นบุคลากร ด้าน การจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ซึ่งรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 10 ด้าน นั้นมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริงในการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วีรพงษ์ กล้อยดี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการผู้การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กลยุทธ์ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 10 กลยุทธ์ย่อย 41 โครงการ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ผนวกรวมสร้างพันธมิตร รับรู้คุณค่าของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการแก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 15 โครงการ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างยั่งยืน ในการพัฒนา ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 10 โครงการ กลยุทธ์ที่ 3 บูรณาการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การเรียนการสอนในห้องเรียน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ย่อย 12 โครงการ และกลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มศักยภาพในการกำกับ ติดตามและการวัดผล ประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 4 โครงการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม

2. การประเมินการพัฒนากลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Akkary and Rizk (2013) ได้ศึกษาโครงการ TAMAM ซึ่งเป็นการปฏิรูปโรงเรียนครั้งใหม่ในประเทศแถบอาหรับ ที่ผ่านมานั้นการปฏิรูปโรงเรียนในประเทศแถบอาหรับนั้นจะเป็นการใช้ การสั่งการแบบบนลงสู่ล่าง (Top-down) ซึ่งเป็นการสั่งการจากระดับรัฐบาลของชาติ ในขณะที่เดียวกัน วิธีการนั้นก็ไม่ประสบความสำเร็จ นโยบายและแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ นั้นล้มเหลวและดำเนินการไปไม่ถึงในระดับโรงเรียน และอีกด้านหนึ่งโครงการ TAMAM นั้นได้ใช้นโยบายล่างไปหาบน (Bottom-up) กลยุทธ์แบบนำปัญหาเป็นศูนย์กลาง (Problem-centred) พร้อมทั้งให้โรงเรียน ครู และพนักงานได้ร่วมกันระบุประเด็นที่จำเพาะเจาะจงอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ งานวิจัยนี้ต้องการอธิบายการออกแบบของโครงการว่ามีการรับเอาการเปลี่ยนแปลงเข้ามาได้ อย่างไร การเริ่มต้นและการวางแผนที่ต้องต่อสู้กับบริบทแบบเดิม ๆ ของการปฏิรูปโรงเรียน ในอาหรับ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. การวางเป้าหมายของโครงการ TAMAM เริ่มต้นโดยการวางเป้าหมายให้ครอบคลุม ก่อน โดย การสร้างความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการปฏิรูปและกระบวนการดำเนินการที่เป็นฐานรากเชิงประจักษ์ การตอบรับต่อวัฒนธรรมของชุมชนและการสะท้อนถึงประสบการณ์และมุมมองของผู้ปฏิบัติทางการศึกษาในระดับโรงเรียน

2. การพัฒนากลยุทธ์โครงการและกิจกรรม กิจกรรมโครงการมีเรื่องต่าง ๆ มาเกี่ยวข้อง คือ การตัดสินใจเรื่องความจำเป็นของทีมโรงเรียน การทำให้เกิด การสร้างทักษะเชิงปฏิบัติ การติดตามผล การสนับสนุน การเยี่ยมโรงเรียนและการตรวจสอบ และงานเอกสารของกระบวนการวางแผนโครงการและการดำเนินงาน การ Workshop ของโครงการจะทำให้เกิดการร่วมมือกัน

ด้านงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ การสะท้อนการปฏิบัติงาน การวางแผนกลยุทธ์ การตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน และการเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียน

3. การขยายพื้นที่สำหรับการสร้างกิจกรรม การทำให้สมาชิกของทีมโรงเรียนนั้นมีทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนจะได้รับการอบรมความรู้ในเรื่องของการตั้งคำถามวิจัย การพัฒนาเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล การวิเคราะห์และแปลผล การพัฒนาแผนการปฏิบัติงานและการรายงานประสบการณ์วิจัยให้โรงเรียนอื่นในชุมชน โรงเรียนเหล่านี้จะมีการพัฒนาในการใช้ทักษะสามารถประเมินผลโครงการได้ โดยให้สะท้อนความสามารถในเชิงปฏิบัติการผ่าน

1) การสะท้อนทางบทสนทนา 2) การสะท้อนผ่านกระบวนการและการเรียนรู้ 3) การสะท้อนประสิทธิผลจากโครงการฝึกอบรม ท้ายที่สุดจะพยายามกระตุ้นให้โรงเรียนต่าง ๆ นั้นถ่ายทอดประสบการณ์ของโรงเรียนตัวเองผ่านทาง การเขียนบทความ รายงาน เพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ที่ดีเหล่านี้ให้โรงเรียนอื่น ๆ รับประทาน

Sally (2012) ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงโรงเรียน ไม่ว่าจะ เป็น โปรแกรม นโยบายหรือหลักสูตร สำหรับโรงเรียนที่จะต้องวางรากฐานให้เรียบร้อย ต้องพยายามเปลี่ยนแปลง วิถีปฏิบัติในโรงเรียน และจำเป็นที่จะต้องเข้าใจข้อความสำคัญ แบบฝึกหัดที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการ การเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิภาพในโรงเรียนอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับทุกคนในการที่จะดำเนินการต่าง ๆ ด้วยวิธีใหม่ ๆ การเตรียมพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย

1) การวางแผน 2) การออกแบบ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติ

1. การวางแผนเตรียมการ (Introduction preparing for change) Thomson แนะนำว่ามีเรื่องที่สำคัญหลายเรื่องที่จะต้องพิจารณาเมื่อต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ได้แก่ การทำความเข้าใจศูนย์กลางของกระบวนการที่ใช้ในการจัดการการเปลี่ยนแปลง ทำความเข้าใจทั้งกระบวนการการเปลี่ยนแปลงและระบบโรงเรียนที่เป็นแบบหลายชั้น คำนี้ถึงโรงเรียนว่าเป็นสถาบันที่มีลักษณะแบบเครือข่ายและความเป็นผู้นำที่เป็นเครือข่ายเชื่อมต่อกันเช่นกัน การเข้าใจธรรมชาติของระบบการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนเป็นสิ่ง Thomson ได้กล่าวว่า สิ่งสำคัญสองสิ่งในการจะพิจารณาประเด็นดังกล่าวคือ หนึ่งการเปลี่ยนแปลงเป็นการปฏิบัติที่มีลักษณะหลายชั้น (Multilayer) ที่ได้รับผลกระทบโดยตัวแปรภายในและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน สองโรงเรียนนั้นมีลักษณะหลายชั้นโดยตัวเองอยู่แล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกระบวนการเปลี่ยนแปลง จำเป็นต้องมีการวางแผนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในทั้งระนาบ รวมถึงระดับที่ต่างกันด้วย Fullan ได้เสนอว่า จำเป็นต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ดังนั้นเวลาที่วางแผนสำหรับการเปลี่ยนแปลงมีความจำเป็นต้องทำทั้งระนาบในโรงเรียนด้วยไม่ใช่แค่ส่วนใดส่วนหนึ่ง นอกจากนี้ยังต้องพิจารณารวมไปถึงความกว้างหรือขอบเขตของสภาพแวดล้อมนโยบาย

(Environment policy) กระแสกดดันจากโรงเรียนเองที่ส่งผลต่อการสนับสนุนหรือขีดจำกัด ในแรกเริ่มต้น นักพัฒนาในแรกเริ่มนั้นจำเป็นต้องพิจารณาในส่วนของความกว้างของระบบพร้อม ทั้งระบบที่อยู่ภายในโรงเรียน สิ่งเหล่านี้จะสนับสนุนและส่งผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อทิศทาง ของการเปลี่ยนแปลง

2. การวิเคราะห์ห้วงการ (Implementing change) Stoll ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมในโรงเรียน เป็นสิ่งหนึ่งที่คิดขวางไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจะต้องทำการประเมินโรงเรียนเสียก่อนว่า มีความพร้อมแค่ไหนสำหรับการเปลี่ยนแปลงและบริบทของโรงเรียนจะสนับสนุนให้เกิด การเปลี่ยนแปลงได้มากน้อยเพียงใด Stoll and Fink ได้ระบุถึงโรงเรียน 5 ประเภทด้วยกัน โดย ในแต่ละประเภทยังมีความสามารถที่แตกต่างกันไปสำหรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความขาดแคลน ในการสนับสนุนต่าง ๆ ด้วย ดังนี้

2.1 Moving school โรงเรียนขับเคลื่อน เป็นโรงเรียนกำลังพัฒนาและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเหล่านี้จะรู้ทิศทางของโรงเรียนเองว่ากำลังเดินทางไปทางไหน มีความกระตือรือร้น สมครใจ ที่จะเปลี่ยนแปลง รวมถึงมีทักษะในการจัดการการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง

2.2 Cruising school โรงเรียนแล่นช้า เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ โรงเรียนเหล่านี้ นั้นอยู่ในพื้นที่ชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดี มีนักเรียนจำนวนมากที่ประสบความสำเร็จ เพราะคุณภาพของครู โรงเรียนเหล่านี้มีบรรทัดฐานที่ทรงพลัง

2.3 Strolling school โรงเรียนเรื่อย ๆ ในโรงเรียนมีส่วนที่มีประสิทธิภาพและ ไร้ประสิทธิภาพ มีการเคลื่อนตัวในอัตราที่ค่อนข้างช้า มีเป้าหมายที่ไม่ชัดเจนและขัดแย้ง

2.4 Struggling school โรงเรียนหกล้มคลุกคลาน เป็นโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ได้รู้ตัวเอง โรงเรียนเหล่านี้ใช้พลังอย่างมากในการที่จะลองเพื่อให้เกิดการพัฒนา ซึ่งจะสำเร็จ ได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนเหล่านี้มีความสมครใจที่จะเปลี่ยนแปลงแต่ยังขาดทักษะในหลาย ๆ เรื่อง ดังนั้น โรงเรียนเหล่านี้จะได้รับประโยชน์เมื่อมีการสนับสนุน

2.5 Sinking school โรงเรียนจมน้ำ เป็นโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพและพนักงาน ครู เจ้าหน้าที่ทั้งหมดนั้นหมดศรัทธาในตัวเองค์กรรวมถึงไม่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ โรงเรียนเหล่านี้จะไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและพนักงานก็กล่าวโทษชุมชนว่าเป็นสาเหตุ ของปัญหาโรงเรียนเช่นกัน โรงเรียนจำเป็นต้องมีการปฏิบัติที่แข็งแกร่งและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ถูกจุดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

3. การเผยแพร่ (Sustaining and spreading change) Coburn ได้ทำทายกับความมคิ เดิม ๆ ว่า การ Scale-up หรือการยกระดับนั้นคือการขยายหน่วยที่ตั้งเท่านั้น Coburn แนะนำว่า ถ้าการปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถทำให้ยั่งยืนได้ ก็ไม่สามารถเผยแพร่การเปลี่ยนแปลงได้

เช่นกัน Coburn ยังได้เสนอมุมมองที่รอบด้านต่อการ Scale-up อันดับแรก ควรที่จะมุ่งความสนใจ เพื่อให้การปฏิรูปนั้นมีการเปลี่ยนแปลงในระดับลึก ไม่ใช่แค่ผิวเผินเท่านั้น แต่เป็นการเปลี่ยนแปลง ที่ไปสู่โรงเรียนและครูในระดับบรรทัดฐาน หลักการ และความเชื่อ และศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ ที่สำคัญโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการที่ยั่งยืน ครูควรที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนดีกว่าและ ระบบต่าง ๆ ควรจะเสนอการสนับสนุนที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นชุมชนที่เชี่ยวชาญ และนโยบาย ระดับชาติ Spread การปฏิรูปจำเป็นต้องมีการเผยแพร่ มากกว่ากิจกรรมการสอน การเผยแพร่ สามารถเป็นทั้งภายในห้องเรียน หรือทั้ง โรงเรียนตลอดจนระดับเขตและระดับชาติ ภายในห้องเรียน การปฏิรูปเกี่ยวข้องกับการเผยแพร่การปฏิบัติของวิชาที่เพิ่มเติม ภายในโรงเรียนการปฏิรูป ต้องเกี่ยวเนื่องกับการเผยแพร่ระหว่างห้องเรียนและระหว่างครู ในระดับเขตการปฏิรูปควรเป็น การเผยแพร่บรรทัดฐาน หลักการ และความเชื่อรวมถึงทรัพยากรการสอน ความคิดใหม่ ๆ ของโรงเรียน การเผยแพร่ในระดับชาตินั้นเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปของสถาบัน นโยบาย ของรัฐบาลหรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Shipan and Volden (2008) ได้เสนอ 4 เครื่องมือสำคัญในการทำให้เกิดการแพร่กระจาย ของนโยบาย คือ 1) การเรียนรู้ 2) การแข่งขันทางเศรษฐกิจ และ 3) การบังคับใช้ ดังนี้

3.1) การเรียนรู้ (Learning) จากผู้ที่ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายก่อนเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่รัฐ นอกจากรัฐแล้วอาจจะเป็นระบบต่าง ๆ หรือแม้แต่โรงเรียนก็ได้ ซึ่งจะถูกเรียกว่าห้องทดลอง ประชาธิปไตย นักวางแผนนโยบายทั้งหลายสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์จากรัฐอื่น ๆ ถ้ารัฐใด รัฐหนึ่งมีการรับเอานโยบายของรัฐอื่นมาปรับใช้กับรัฐตนจนเกิดผลสำเร็จ ดังนั้น นโยบายนี้ก็ น่าจะสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดีในรัฐอื่น ๆ หรือระบบอื่น ๆ อีกเช่นกัน 3.2) การแข่งขัน ทางเศรษฐกิจ (Economic competition) และการลอกแบบ (Intimation) ประเด็นถัดไปคือเรื่อง การแข่งขันทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะนำไปสู่การแพร่กระจายนโยบาย มาจากการที่เศรษฐกิจมีความเอื้อล้น นอกอาณาเขต ยิ่งถ้าเป็นการเอื้อล้นที่เป็นผลบวก (Positive) แล้วนั้นรัฐบาลก็จะยิ่งรับนโยบายไปใช้ กับรัฐของตนเอง ส่วนการลอกแบบ หมายถึง การเลียนแบบการกระทำของรัฐหนึ่งเพื่อที่จะได้มี ความเหมือนกันนั่นเอง การเรียนรู้และการลอกแบบนั้นมีความแตกต่างกันพอสมควร การเรียนรู้ นั้น จะมุ่งประเด็นให้ความสนใจไปที่การกระทำ (Action) ในขณะที่การลอกแบบนั้นจะเน้นไปที่ผู้กระทำ (Actor) และเครื่องมืออันสุดท้ายก็คือ 3.3) การบังคับใช้ (Coercion) ซึ่งมีความแตกต่างจากเครื่องมือ สามตัวที่กล่าวไปแล้วก่อนหน้านี้ คือ สามเครื่องมือแรกนั้นเป็นการทำโดยความสมัครใจ แต่การบังคับใช้นั้นไม่ใช่ เช่น ประเทศหนึ่งบังคับนโยบายให้เกิดขึ้นกับอีกประเทศหนึ่งโดยผ่านทาง แนวปฏิบัติทางการค้าที่ไม่ยุติธรรม หรือการแทรกแซงเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็น โดยตรงหรือระหว่าง องค์กรนานาชาติ Shipan and Volden ยังได้เพิ่มเติมอีกว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการลอกแบบนั้น

เป็นกระบวนการแพร่ในระลอกที่สั้นกว่าเครื่องมืออื่น ๆ อีกสามตัวทั้งสิ้น ส่วนการเรียนรู้และการแข่งขันทางเศรษฐกิจจะก่อให้เกิดผลกระทบในระยะที่ยาวกว่า ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและปัจจัยต่าง ๆ ของแต่ละประเทศด้วยไม่ว่าจะเป็นการเมืองภายในประเทศหรืออื่น ๆ

Hill (2008) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สามารถทำให้การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นไปได้ในกรณีศึกษาอุปสรรคและผลลัพธ์ พบว่า ปัจจัย 5 ประการ ที่เป็นอุปสรรคในการบริหารเชิงกลยุทธ์ คือ 1) ผลการตอบแทนในการจัดการไม่สามารถกระตุ้นให้ดำเนินการถึงเป้าประสงค์ 2) บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมในทักษะด้านกระบวนการ 3) ทักษะการในองค์กรไม่เพียงพอต่อการจัดการ 4) บุคลากรต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 5) บุคลากรไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านการแก้ปัญหาและเทคนิคในการแก้ปัญหา เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินการ พบว่า มี 3 ปัจจัย คือ 1) การขาดการวางแผนงาน 2) การขาดการฝึกอบรมด้านการบริหารงาน และ 3) การขาดผู้นำเชิงกลยุทธ์

Comin (2004) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก โดยทำการศึกษาด้านภาวะผู้นำการวางแผนเชิงกลยุทธ์และความพึงพอใจของลูกค้ำ/ ผู้มีส่วนร่วม โดยพัฒนาจากมุมมองของผู้มีส่วนร่วมชุมชนและสมาชิกสมาคมผู้ปกครอง พบว่า การใช้ระบบบริหารงานเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพขององค์กรที่ได้ผลดีจะต้องขึ้นอยู่กับ ภาวะผู้นำขององค์กร ในขณะที่ปัจจัยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการให้ความสำคัญกับผู้บริการ/ ผู้มีส่วนได้เสียจะมีน้อย

McWhorter (2001) ศึกษาเรื่อง การประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) การวิเคราะห์เชิงประจักษ์เกี่ยวกับผลของการประเมินแบบสมดุลต่อความพึงพอใจในงานของผู้บริหาร และการประเมินผลองค์กรแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยการศึกษามุ่งศึกษาที่ระดับผู้จัดการเกี่ยวกับผลกระทบของคุณลักษณะต่าง ๆ ของการประเมินแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยกำหนดกรอบที่ศึกษาใน 2 มิติ คือ มิติในด้านการเงิน และมิติที่มิใช่การเงิน และแบ่งเป็น 4 มุมมอง คือ การเงิน ลูกค้ำ กระบวนการภายในและการเรียนรู้และการพัฒนา โดยกลยุทธ์จะต้องสัมพันธ์กับการประเมินผลการดำเนินงาน และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์กร การวางแผนระยะสั้น และระยะยาว รวมถึงตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานในอนาคตด้วย โดยที่คุณลักษณะของการประเมินแบบสมดุลที่ศึกษาทุกตัวเป็นไปในเชิงบวก และส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตทางการบริหารจัดการ การศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินที่สามารถวัดได้เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน และความขัดแย้งในบทบาท โดยพบว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อความพึงพอใจในการทำงานมีมากกว่าการประเมินผลงาน

Price (2001) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การนำแผนกลยุทธ์ที่เสนอไว้ไปปฏิบัติใช้กรณีตัวอย่าง จากเขตพื้นที่โรงเรียน 3 เขต ประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติในแต่ละ เขตพื้นที่ ระดับความตระหนักในการปฏิบัติตามแผนที่แต่ละ โรงเรียนระบุไว้ การประเมินระดับ ความตระหนักในแผนงานในบรรดากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละ โรงเรียน โดยการเปรียบเทียบกับผู้บริหาร โรงเรียน และการประเมินความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประสิทธิภาพการสอน ระดับโรงเรียน (มัธยมศึกษาตอนปลายมัธยมศึกษา ตอนต้น หรือประถมศึกษา) สิ่งที่พบจากการศึกษาเสนอแนะว่าส่วนใหญ่ของเป้าหมายกลยุทธ์ มีการนำไปใช้ในบางระดับตามผู้ดูแลเขตพื้นที่โรงเรียน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้อง ในประเด็น แต่ไม่ตระหนักถึงผลสำเร็จในการนำแผนไปปฏิบัติจริง ประสิทธิภาพการสอนระดับชั้น ที่สอนมีผลเพียงเล็กน้อยต่อผลลัพธ์ (Outcome) อย่างไรก็ตาม ความสนใจของผู้ดูแลเขตพื้นที่ โรงเรียนในแผนกลยุทธ์ มีแนวโน้มว่าสัมพันธ์กับผลลัพธ์ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเขตพื้นที่ โรงเรียนที่มีการนำเสนอแผนต่อเนื่องจัดความสำคัญไว้ระดับต้น ๆ สำหรับผู้ดูแลโรงเรียนครูผู้สอน ก็มีความตระหนักมากขึ้น

Toivanen (2001) ศึกษาเรื่อง การนำการประเมินแบบสมดุล (Balanced scorecard) ไปปฏิบัติ และใช้ในการประเมินในประเทศฟินแลนด์ เนื่องจากมีการนำรูปแบบการประเมิน แบบสมดุลมาใช้ในการประเมินโครงการต่าง ๆ แต่กลับไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร โดยมีการเสนอโมเดลต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินแบบสมดุล โดยเฉพาะ โมเดลของแคพลัน (Kaplan) และนอร์ตัน (Norton) และแนวทางของการประเมินแบบสมดุล ก็พัฒนาขึ้นจนกลายเป็นระบบ การบริหารเชิงกลยุทธ์ แต่เนื่องจากการนำการประเมินแบบสมดุลไปใช้ยังมีปัญหาและอุปสรรค บางประการ การกำหนดรูปแบบใหม่ของการประเมินแบบสมดุล จึงได้รับการพัฒนาขึ้นโดย การวิจัยซึ่งประกอบด้วย การวางแผนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ระบบการควบคุม การพัฒนาเชิงธุรกิจ และการนำโครงการการประเมินแบบสมดุลไปปฏิบัติ โดยได้มีการนำโครงการประเมินแบบสมดุล ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในบริษัทแห่งหนึ่ง และประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม ผลจาก การตอบแบบสอบถาม การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และกรณีศึกษา พบว่า รูปแบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้น ทำให้บริษัทต่าง ๆ สามารถนำการประเมินแบบสมดุลไปปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ

Henderson (2000) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการในการพัฒนา และการนำ แผนประกอบการไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาแผนบูรณาการเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเฉพาะ แต่ละ โรงเรียน เป็นการระบุถึงแหล่งข้อมูลเพื่อสร้างและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุง โรงเรียน ในเอกสารนี้ได้อธิบายถึงวิธีการที่คณะกรรมการวางแผนจะมีปฏิสัมพันธ์ในการไปร่วมในกระบวนการวางแผน และค้นหาว่ากระบวนการใดที่ทำให้คณะกรรมการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ใช้วิธีการศึกษาโดยเข้าไปสังเกตในโรงเรียน และการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว รวมทั้งการวิเคราะห์เอกสาร ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากครูผู้สอนมีภาระงานมาก จึงไม่มีเวลาไปปรึกษาคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแผน จึงทำให้รู้สึกกังวลใจ อีกทั้งคณะครูและผู้ปกครองได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแผนสำเร็จรูปของโรงเรียนจำนวนน้อยหรือไม่ได้รับการฝึกอบรมเลยทำให้ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผน ประกอบกับมีการเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบต้องการอธิบายบทบาทและการติดต่อสื่อสารกับโรงเรียนมากขึ้น การเปลี่ยนบทบาททำให้เกิดความต้องการเป็นเจ้าของ และจุดมุ่งหมายระหว่างคณะกรรมการด้วยกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาไปปฏิบัติ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจในขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างถูกต้องและเป็นระบบ จึงจะสามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and development) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ คือ

1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 (Research 1) การศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 2 (Development 1) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 3 (Research 2) การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 4 (Development 2) การปรับปรุงรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการให้มีความเหมาะสม

R1 การวิจัย โดยศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ที่จะนำมาสร้างรูปแบบ เครื่องมือ คือ แบบประเมินความต้องการจำเป็น และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัดทำ และการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียน เก็บข้อมูลวิจัย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม ระหว่างวันที่ 15 มกราคม ถึงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2559

D1 การพัฒนา โดยการสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ได้ร่างรูปแบบ เครื่องมือ คือ ผลการประเมินความต้องการจำเป็น และแบบประเมินคุณภาพรูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบ ดำเนินการ ระหว่างวันที่ 15 มกราคม ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2560

R2 การวิจัย โดยการศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบประเมินตนเอง และแบบประเมินค่านิยม เก็บข้อมูลวิจัย กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนวัดบางฝ้าย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2561

D2 การพัฒนา โดยการนำผลการทดลองใช้รูปแบบ มาวิเคราะห์ ปรับปรุง แก้ไขรูปแบบให้มีความเหมาะสม และมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน การดำเนินการ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2561

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ กระบวนการส่งเสริมค่านิยมของสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Good practice) และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วจำแนกออกเป็นประเด็นที่สำคัญ ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

ความต้องการจำเป็นในนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

1.1 การศึกษาเชิงปริมาณ โดยการสอบถามความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จากโรงเรียนในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบการบริหารกลยุทธ์ การกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ การพัฒนารูปแบบ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

ประชากร คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัดทำและการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 3,243 คน (ข้อมูลบุคลากรจากโรงเรียนประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 142 โรงเรียน)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัดทำและการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และ เขต 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 348 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจาก 116 โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน เพื่อให้มีความครอบคลุมและเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีให้ได้มากที่สุด การกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้

1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 348 คน ได้มาจากการใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน กำหนดให้ประชากร 3,500 คน มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จำนวน 346 คน แต่เนื่องจากผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 348 คน

2) สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional stratified sampling) โดยแบ่งชั้นภูมิเป็นแต่ละอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง

3) สุ่มเลือกโรงเรียน โดยการจับสลากโรงเรียนในแต่ละพื้นที่อำเภอตามจำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด โดยเก็บข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ดังนี้ อำเภอเมืองสมุทรปราการ 69 คน อำเภอพระประแดง 72 คน อำเภอพระสมุทรเจดีย์ 36 คน อำเภอบางบ่อ 87 คน อำเภอบางพลี 57 คน และอำเภอบางเสาธง 27 คน รวมจำนวน 348 คน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

พื้นที่อำเภอ	ประชากร (N)		กลุ่มตัวอย่าง (n)	
	จำนวน (ร.ร.)	จำนวน (คน)	จำนวน (ร.ร.)	จำนวน (คน)
เมืองสมุทรปราการ	28	726	23	69
พระประแดง	29	620	24	72
พระสมุทรเจดีย์	15	518	12	36
บางปะอ	35	511	29	87
บางพลี	23	492	19	57
บางเสาธง	12	376	9	27
รวม	142	3,243	116	348

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยใช้คำถามแบบตอบสนองคู่ (Dual-response format) ซึ่งเป็นการประเมินระดับสภาพที่ควรจะเป็นกับระดับสภาพที่เป็นจริง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีค่าน้ำหนักตามเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงมากที่สุดร้อยละ 81-100

4 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงในปัจจุบันมากร้อยละ 61-80

3 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงปานกลางร้อยละ 41-60

2 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงน้อยร้อยละ 21-40

1 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงน้อยที่สุดร้อยละ 0-20

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัย ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจในนิยาม โครงสร้างและกรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ แนวคิดการนำค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. จัดทำตารางโครงสร้างและรายละเอียดของแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

3. สร้างแบบประเมินความต้องการจำเป็น ในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ข้อ 1 และ ข้อ 2 มาประกอบการสร้างแบบประเมินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น และการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก

1. การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีผลงานด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอีกครั้ง โดยตรวจสอบ 2 ด้าน คือ การวัดได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
- 1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน
- 1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จำนวน 1 คน (ดังปรากฏรายชื่อ

ในภาคผนวก)

การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง คือ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมินนี้ ใช้ค่าดัชนี IOC (Item objective congruence) โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม (สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ชรรวมวงศ์, 2551) มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อคำถาม ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์
 คะแนน 0 สำหรับข้อคำถาม ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์
 คะแนน -1 สำหรับข้อคำถาม ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องตามจุดประสงค์
 แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการสอบถาม โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item-objective congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเสร็จแล้ว มีค่าความเที่ยงตรงของแบบประเมิน อยู่ระหว่าง 0.5-1.0

2. การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมิน ความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความต้องการจำเป็นที่สร้างขึ้น ไปเก็บข้อมูล (Try out) กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย จำนวน 40 คน ในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .21-.73 และผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพและมีความเหมาะสมไว้ จำนวน 25 ข้อจากทั้งหมด 31 ข้อ จากนั้นนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น แบบสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ความต้องการจำเป็นเท่ากับ .95 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นในระดับสูง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ฉบับสมบูรณ์ ที่ได้แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปเก็บกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกไว้ จำนวน

348 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอให้มีหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และเขต 2 เรื่องขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา พร้อมหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลวิจัยกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 และเขต 2 เรื่องขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการจัดส่งแบบประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ไปทางไปรษณีย์ลงทะเบียน พร้อมทั้งแนบซองเปล่าติดแสตมป์และขอให้สถานศึกษาส่งแบบประเมินกลับมายังผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อและโดยรวม และได้กำหนดการแปลผลระดับสภาพที่ควรจะเป็น และระดับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยมีเกณฑ์การแปลผล (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548, หน้า 279) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/เป็นจริงอยู่ในระดับสูงที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/เป็นจริงอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/เป็นจริงอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/เป็นจริงอยู่ในระดับต่ำที่สุด

การประเมินระดับความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ด้วยการคำนวณค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) สำหรับข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยใช้สูตรดัชนี PNI แบบปรับปรุง หาได้จากผลต่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น (I) กับสภาพที่เป็นจริง (D) แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นจริง (D)

$$PNI_{modified} = \frac{I - D}{D}$$

จากนั้นทำการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ ตามค่าดัชนีที่คำนวณได้ โดยการเรียงลำดับตามค่าดัชนีที่คำนวณได้ จากมากไปหาน้อย ดัชนีที่มีค่ามากกว่าแปลว่ามีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่า ดัชนีที่มีค่าน้อยกว่า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

1.3 ค่า *PNI* แบบปรับปรุง (*PNI_{modified}*)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ โดยใช้ดัชนี ความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับรายการข้อคำถามแต่ละข้อ (IOC)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha method)

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation)

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อศึกษา รวบรวมและสรุป แนวทางการสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 คน ได้มาจากการเลือก แบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารการศึกษาศึกษานิเทศก์ ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ คณาจารย์หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและ เอกชน มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในการบริหารการศึกษ การวางแผนการบริหารกลยุทธ์ของสถานศึกษา รวมทั้งเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์และ

การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 6 คน ดังนี้

1.1 ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2 คน

1.2ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานด้าน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2 คน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคุณธรรมพระราชทาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2 คน

2. คณาจารย์หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐหรือเอกชนที่จบการศึกษาระดับคุณวุฒิปริญญาตรี หรือมีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกลยุทธ์ หรือการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

ผู้วิจัยนำรายชื่อและประวัติของผู้เชี่ยวชาญของแต่ละท่านที่ได้พิจารณาคัดเลือกไว้เสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณากลับกรองให้ได้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และเหมาะสมสำหรับเรื่องที่จะทำการวิจัย

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คือ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ได้มาจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แล้วสร้างเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นหัวข้อที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางการสร้างข้อคำถามการสัมภาษณ์ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในมุมมองสถานการณ์ปัจจุบันของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. นำร่างข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบในเบื้องต้น เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3. นำข้อคำถามที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีผลงานด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา นวจำน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จำนวน 1 คน (ดังปรากฏ

รายชื่อในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมด้านเนื้อหา องค์ประกอบและความเชื่อมโยงขององค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ผู้การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ภาษาที่ใช้ แล้วนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาทำการปรับปรุงแก้ไขหัวข้อและรายละเอียดข้อความคำถามในการสัมภาษณ์ให้มีความชัดเจนสามารถสื่อความหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น

การรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth interview) มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลและนำมาสรุปเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ผู้การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทั้งนี้ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตผู้เชี่ยวชาญใช้เทปบันทึก เพื่อรวบรวมสาระเนื้อหา ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ หรืออาจขอเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้มีความสมบูรณ์ โดยมีลำดับขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นัดหมายกำหนดการ วัน เวลา และสถานที่ ที่มีความเหมาะสมแล้วแจ้งให้ผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการสัมภาษณ์รับทราบล่วงหน้า เพื่อทำการสัมภาษณ์ได้ตรงตามเวลา และสถานที่ที่กำหนด
2. จัดเตรียมสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเลือกสถานที่ที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เชี่ยวชาญมากที่สุด เช่น สถานที่คุ้นเคย บรรยากาศเงียบสงบ อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีเสียงรบกวน แดดไม่ร้อน ไม่มีแมลงรบกวน และไม่ให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่ที่จะทำการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ ตามหัวข้อการสัมภาษณ์ที่ได้จัดเตรียมไว้ ผู้วิจัยกำหนดเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ประมาณ 3 ชั่วโมง ในช่วงเวลา 09.00-12.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่เหมาะสม และให้ผู้เชี่ยวชาญได้พูดคุยเสนอแนะอย่างเต็มที่ โดยมีผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้บันทึกการสนทนา บันทึกข้อมูลข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง วิดีโอ สมุดบันทึก และติดต่อขอเอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ คือ การจดบันทึก การบันทึกเสียง และเอกสารต่าง ๆ นำมาสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ หลักการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion and interpretation) จากปรากฏการณ์หรือข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไป

ปรับปรุงรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้ศึกษานิยามและความหมายของรูปแบบ การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่ผ่านมา รวมทั้งได้นำข้อมูลที่ได้จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็น มาสรุปและกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งผลการศึกษาเอกสาร และการศึกษาความต้องการจำเป็น ในการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ และสามารถกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 4 คือ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ส่วนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับ แนวคิดระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยข้อมูลเชิงปริมาณได้จากการสอบถามความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 348 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถสร้างเป็นกลยุทธ์หลักในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการออกเป็น 3 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการ

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ แล้วจึงนำกลยุทธ์ที่ได้มาประกอบการสร้างเป็นรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

เมื่อได้กลยุทธ์หลักในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการแล้ว จึงนำข้อมูลที่สรุปได้ไปสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งในขั้นตอนต่อไป

4. สร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมจากหัวข้อองค์ประกอบของรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ขอบเขตของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ ค่านิยมเฉพาะ คำอธิบายรูปแบบ แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย การนำรูปแบบไปใช้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ กระบวนการของรูปแบบ แนวทางสำหรับปฏิบัติตามกลยุทธ์ ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ เครื่องมือส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ เพื่อนำไปปฏิบัติในองค์กร เสริมสร้างและพัฒนา งาน พัฒนาคณะ และพัฒนากระบวนการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ทำให้โรงเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย

ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร ทั้ง 3 ส่วน คือ โรงเรียน ครู และนักเรียน รายละเอียดการวิเคราะห์กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีดังนี้

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ (Output)	ผลที่ได้ตามมา (Outcome)
กลยุทธ์ที่ 1 สร้างองค์ความรู้ และกระบวนการ เรียนรู้การปฏิบัติ เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ	- ผู้บริหารจัดตั้งคณะทำงาน ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ สร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ จัดสรรทรัพยากร สนับสนุนงบประมาณ สร้างแหล่ง เรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับหน่วยงานอื่น - ครูศึกษาหลักการค่านิยม 12 ประการ เพื่อนำมาอธิบายและสร้าง ความเข้าใจให้กับนักเรียนของ ตนเอง อบรมพัฒนาตนเอง จัดทำ วิจัยในชั้นเรียน จัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการผลิตสื่อการเรียนรู้อัน ที่ส่งเสริมค่านิยม จัดค่ายพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ - นักเรียน นำหลักการค่านิยม 12 ประการ ไปปฏิบัติจริงใน ชีวิตประจำวัน สร้างความภาคภูมิใจ ให้กับตนเอง - คณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มี การดำเนินการอย่างจริงจัง - ชุมชน ร่วมสร้างเครือข่าย แห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ค่านิยม 12 ประการ	- โรงเรียนมีคุณภาพการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ - โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณธรรม โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียน - โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือ กับหน่วยงานอื่น - ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่นักเรียน ครูมีวิจัย ในชั้นเรียน มีแผนการสอน และสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการนำค่านิยม 12 ประการลงสู่ นักเรียน - นักเรียน ปฏิบัติตามแนวทาง ที่โรงเรียนกำหนด ด้วยความ เข้าใจและเต็มใจ - คณะกรรมการสถานศึกษา ติดตามการรายงานผล การดำเนินงานของโรงเรียน - ผู้ปกครอง สนับสนุนกิจกรรม ของโรงเรียนและให้ความร่วมมือ เมื่อได้รับการต้องการ ความช่วยเหลือ - ชุมชน เป็นเครือข่ายแห่ง การเรียนรู้ ประชาชนมีส่วนร่วม ในการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ ลงสู่นักเรียน	- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีแนวโน้ม ที่สูงขึ้น - นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลัก ค่านิยม 12 ประการ - เป็นโรงเรียนต้นแบบ สถานักเรียนระดับตำบล ประเทศ - เป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 3 ดาว - เป็นโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนสีเขียว - เป็นโรงเรียนต้นแบบ การอนุรักษ์พลังงาน - ได้รับความไว้วางใจจาก ผู้ปกครองในการส่ง บุตรหลานเข้าเรียน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ (Output)	ผลที่ได้ตามมา (Outcome)
<p>กลยุทธ์ที่ 2 สร้างจิตสำนึกให้ ครู ผู้บริหารและ บุคลากร</p>	<p>- ผู้บริหาร แจกนโยบายการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ - ร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำ พัฒนาแผนคุณธรรม - สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น ในการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ - ให้อำนาจนักเรียนที่ปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี - ครูใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย สร้างสื่อหรือแผนการสอนที่ สอดคล้องคุณธรรม 12 ประการ ไว้ในแผนการสอน สร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติ ตามหลักค่านิยม 12 ประการ มีส่วนร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ให้คำชมเชยนักเรียน - นักเรียน ปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการ - คณะกรรมการสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้มี การดำเนินการอย่างจริงจัง</p>	<p>- โรงเรียนมีคุณภาพการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ - ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการให้กับ นักเรียน - ครูและบุคลากรเป็นต้นแบบ ที่ดีในการดำเนินชีวิตโดยใช้ กรอบค่านิยม 12 ประการ เป็นแนวทาง - การจัดการเรียนการสอน ของครูมีคุณภาพมากขึ้น - นักเรียนมีพฤติกรรมด้าน ค่านิยม 12 ประการเพิ่มสูงขึ้น</p>	<p>- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีแนวโน้ม ที่สูงขึ้น - นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลัก ค่านิยม 12 ประการ - เกิดความรักความสามัคคี ของคนในองค์กร - ครูได้รับรางวัลเกี่ยวกับการ ส่งเสริมคุณธรรม - ได้รับการประเมินให้เป็น โรงเรียนต้นแบบสภา นักเรียนระดับประเทศ - ได้รับการประเมินให้เป็น โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 3 ดาว - ได้รับการประเมินให้เป็น โรงเรียนต้นแบบโรงเรียน สีเขียว - ได้รับการประเมิน ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ การอนุรักษ์พลังงาน - ได้รับความไว้วางใจใน การส่งบุตรหลานเข้าเรียน</p>
<p>กลยุทธ์ที่ 3 สร้างสถานศึกษา แห่งการเรียนรู้</p>	<p>- ผู้บริหาร จัดทำแผนพัฒนา คุณธรรม - จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ด้าน การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ในโรงเรียน - การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับ หน่วยงานอื่น - สนับสนุนการพัฒนาวิจัย นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ ค่านิยม 12 ประการ</p>	<p>- โรงเรียนมีคุณภาพการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ - โรงเรียนมีแผนพัฒนาคุณธรรม - มีแหล่งเรียนรู้ด้านค่านิยม 12 ประการ - มีเครือข่ายหน่วยงานภายนอก - มีงานวิจัยรองรับการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการใน สถานศึกษา</p>	<p>- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีแนวโน้ม ที่สูงขึ้น - นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ตามหลัก ค่านิยม 12 ประการ - ได้รับการประเมินให้เป็น โรงเรียนต้นแบบสภา นักเรียนระดับประเทศ</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ปัจจัยนำเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลลัพธ์ (Output)	ผลที่ได้ตามมา (Outcome)
- จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น	- ขก่องชมเชยสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติตนตามค่านิยมหลัก 12 ประการ	- มีนวัตกรรม สื่อที่ใช้พัฒนา ค่านิยม 12 ประการ	- ได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 3 ดาว
- ครู จัดกิจกรรมค่ายเยาวชน	- ครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายเช่นการประกวด การแข่งขัน การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย	- ครูมีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการ ให้กับนักเรียน	- ได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนสีเขียว
- นักเรียน ปฏิบัติตามแนวทางที่โรงเรียนกำหนด ด้วยความเข้าใจ และเต็มใจ	- คณะกรรมการสถานศึกษา จัดประชุมเพื่อติดตามงาน รายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน	- เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ จากเครือข่ายอื่น	- ได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนต้นแบบ การอนุรักษ์พลังงาน
- ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนและให้ความร่วมมือเมื่อได้รับการต้องการความช่วยเหลือ	- นักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการเพิ่มสูงขึ้น	- นักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการเพิ่มสูงขึ้น	- ได้รับความไว้วางใจ จากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน
- คณะกรรมการสถานศึกษา จัดประชุมเพื่อติดตามงาน รายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียน	- ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนและให้ความร่วมมือเมื่อได้รับการต้องการความช่วยเหลือ	- นักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการเพิ่มสูงขึ้น	- ได้รับความไว้วางใจ จากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน

5. การตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เป็นแบบประเมินอันดับคุณภาพมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

การประเมินคุณภาพรูปแบบในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านความเหมาะสมด้านเนื้อหา องค์ประกอบและความเชื่อมโยงองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ และการตรวจสอบรูปแบบ มีเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการประเมินคุณภาพ ของรูปแบบ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก และได้ทำ การปรับปรุงแก้ไขรูปแบบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปทดลองใช้กับ โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบ และมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 โรงเรียน (โรงเรียน วัดบางฝ้าย) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เกณฑ์คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ
2. เป็นโรงเรียนที่มีความต้องการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ และต้องการให้นักเรียนมีค่านิยม 12 ประการ สูงขึ้น
3. เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความสนใจให้ความร่วมมือและ อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย

4. เป็นโรงเรียนที่นักเรียนมีความสนใจและมีความพร้อมในการพัฒนาศักยภาพ
ด้านค่านิยม 12 ประการให้สูงขึ้น

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
ตัวแปรตาม คือ

1. ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ได้แก่ คุณภาพการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ

2. ผลที่เกิดขึ้นกับครู ได้แก่ ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับ
นักเรียน

3. ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ พฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการที่เกิดกับนักเรียน

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การ
ปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ คือ รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม
12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. เครื่องมือที่ใช้วัดผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย
ชุดที่ 1 แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ชุดที่ 2 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนา
ค่านิยม 12 ประการสำหรับครู และ ชุดที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ
มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียน และครู
ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา

2.2 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ สำหรับครู
มีลักษณะเป็นแบบประเมินระดับความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย
และน้อยที่สุด

2.3 แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน มีลักษณะเป็น
แบบประเมิน 4 ระดับ คือ เป็นประจำ บางครั้ง น้อย และไม่เคย โดยให้นักเรียนประเมินระดับ
พฤติกรรมของตนเอง

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง การตรวจสอบความเชื่อมั่น และการตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก มีดังนี้

1. การตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ หรือมีผลงานด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติของสถานศึกษา จำนวน 5 คน ได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยตรวจสอบ 2 ด้าน คือ การวัดได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 2 คน
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ จำนวน 1 คน

ซึ่งการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา นี้ ใช้ดัชนี IOC (Item objective congruence)

โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ โดยการหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการสอบถาม (Index of item-objective congruence: IOC) (สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551) และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อคำถาม ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถาม ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องตามจุดประสงค์

คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องตามจุดประสงค์

แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการสอบถาม

โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of item-objective congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการพิจารณาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดตัวแปรตาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ผลดังนี้ แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนและครู

เพื่อสอบถามคุณภาพการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีค่า IOC ตั้งแต่ .50-1.00 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการสำหรับครู มีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00 แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการของนักเรียน มีค่า IOC ตั้งแต่ .60-1.00 และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะให้ตัดบางข้อออกเนื่องจากข้อคำถามไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการ และแก้ไขปรับปรุงในบางข้อ เพื่อให้มีความเหมาะสม เข้าใจได้ง่ายมากขึ้น โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ และข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญหรือตัดทิ้ง

2. การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด ไปทดลองใช้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha-coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 125-126) ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = สัมประสิทธิ์แอลฟา

n = จำนวนคำถาม

$\sum S_i^2$ = ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

โดยการวิจัยครั้งนี้ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สำหรับผู้บริหาร โรงเรียนและครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ สำหรับครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 และแบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .74

3. การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.28-0.79 แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ สำหรับครู มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.89 และแบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.62

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ไปยังโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่เพื่อการวิจัยและเก็บข้อมูล โดยการทดลองใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการและนัดหมายกำหนดวันเวลาที่จะเริ่มใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ให้กับผู้บริหารโรงเรียนทราบ

3. ผู้วิจัยดำเนินการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2561

4. เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการใช้รูปแบบจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ภาพถ่าย และผลการใช้รูปแบบ โดยเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ชุด อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนการวิเคราะห์ผลต่อไป ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทั้งสิ้น จำนวน 1 เทอม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ (สอบถาม ผู้บริหาร โรงเรียน และครู) เป็นแบบสอบถามระดับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และ น้อยที่สุด = 1 จำนวน 18 ข้อ มีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.1-5.0 หมายถึง มีการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1-4.0 หมายถึง มีการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติมาก

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.1-3.0 หมายถึง มีการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติปานกลาง

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.1-2.0 หมายถึง มีการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติน้อย

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-1.0 หมายถึง มีการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ (ครูประเมินตนเอง) เป็นแบบประเมินระดับความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 และน้อยที่สุด = 1 จำนวน 14 ข้อ มีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.1-5.0 หมายถึง มีความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนมากที่สุด

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.1-4.0 หมายถึง มีความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนมาก

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.1-3.0 หมายถึง มีความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนปานกลาง

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.1-2.0 หมายถึง มีความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนน้อย

มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-1.0 หมายถึง มีความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนน้อยที่สุด

3. แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ (นักเรียนประเมินตนเอง) เป็นแบบประเมินระดับพฤติกรรมของนักเรียน แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ เป็นประจำ = 3 บางครั้ง = 2 น้อย = 1 และไม่เคย = 0 จำนวน 36 ข้อ มีเกณฑ์ในการแปลความหมายของพฤติกรรม ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการเป็นประจำ

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.51-2.50 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการบางครั้ง

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.51-1.50 หมายถึง มีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-0.50 หมายถึง ไม่เคยมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ

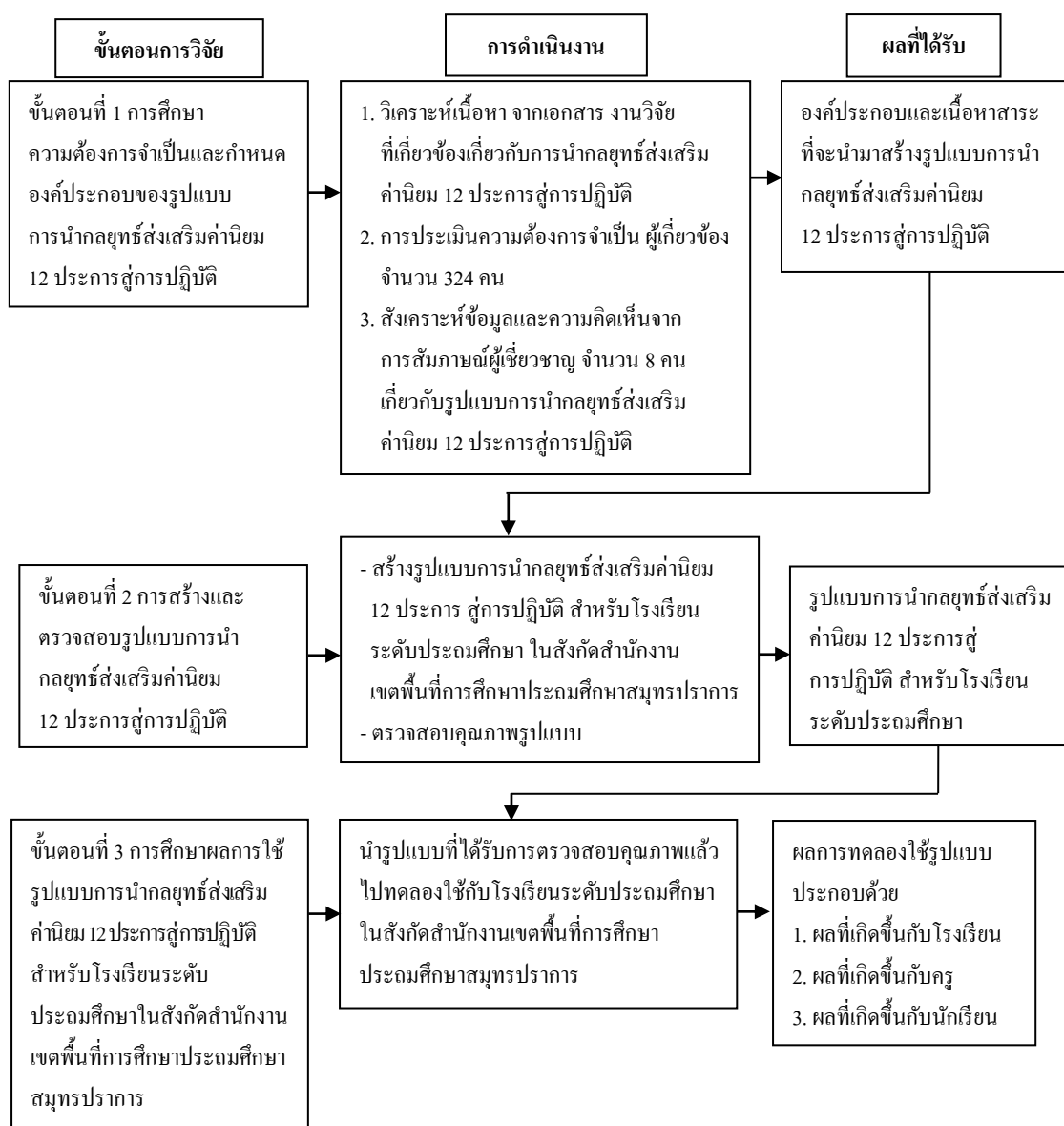
โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างนิยามปฏิบัติการกับรายการข้อคำถามแต่ละข้อ (IOC)

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

(Cronbach's alpha method)

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ขั้นตอน สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 10

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และ ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง
I	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็น
D	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพที่เป็นจริง

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการประกอบด้วย ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านค่านิยม 12 ประการ จำนวน 384 คน โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา บทบาทในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และสิ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด ผู้วิจัยเสนอข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและอายุ

ตัวแปร	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
อายุ						
น้อยกว่า 25 ปี	9	2.60	5	1.40	14	4.00
25-35 ปี	10	2.90	18	5.10	28	8.00
36-45 ปี	18	5.10	9	2.60	27	7.70
มากกว่า 45 ปี	127	36.30	154	44.00	281	80.30
รวม	164	46.90	186	53.10	350	100.00

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและอายุ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยมีเพศหญิงจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 ส่วนเพศชายมีจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 46.90 สำหรับอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อายุมากกว่า 45 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างที่พบน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 25 ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด

ตัวแปร	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระดับการศึกษาสูงสุด						
ปริญญาตรี	116	33.10	122	34.90	238	68.00
ปริญญาโท	45	12.90	58	16.60	103	29.40
ปริญญาเอก	3	0.90	6	1.70	9	2.60
อื่น ๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	164	46.90	186	53.10	350	100.00

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและระดับการศึกษาสูงสุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คือ จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 68 ส่วนระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่พบน้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาเอก มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 116 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 33.10 และเพศหญิงก็มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุดเช่นกัน จำนวน 122 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 34.90

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและบทบาทในการส่งเสริม
ค่านิยม 12 ประการ

ตัวแปร	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง		จำนวน	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
บทบาทในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ						
1. เป็นคณะกรรมการ	9	2.60	16	4.60	25	7.10
2. ดำเนินการด้านเอกสาร	12	3.40	15	4.30	27	7.70
3. ประสานงาน	37	10.60	46	13.10	83	23.70
4. รวบรวมรายงานผล	48	13.70	40	11.40	88	25.10
5. เป็นคณะกรรมการและดำเนินการเอกสาร	37	10.60	50	14.30	87	24.90
6. เป็นคณะกรรมการและประสานงาน	5	1.40	2	0.60	7	2.00
7. เป็นคณะกรรมการและรวบรวมรายงานผล	3	0.90	0	0.00	3	0.90
8. ดำเนินการเอกสารและประสานงาน	4	1.10	2	0.60	6	1.70
9. ดำเนินการเอกสารและรวบรวมรายงานผล	4	1.10	6	1.70	10	2.90
10. ประสานงานและรวบรวมรายงานผล	4	1.10	9	2.60	13	3.70
11. เป็นคณะกรรมการ ประสานงาน และรวบรวมรายงานผล	1	0.30	0	0.00	1	0.30
รวม	164	46.90	186	53.10	350	100.00

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและบทบาทในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการภายในโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีบทบาทในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการมากที่สุด คือ เป็นผู้รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 ส่วนบทบาทในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการน้อยที่สุด คือ ได้รับมอบหมายเป็นคณะกรรมการฯ ดำเนินงาน เป็นผู้ประสานงานและชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน และเป็นผู้รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีบทบาทเป็นผู้รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน มากที่สุด จำนวน 48 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ

13.70 ส่วนเพศหญิงมีบทบาทเป็นผู้ประสานงาน และชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงานมากที่สุด จำนวน 46 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 13.10

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและผู้ที่มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด

ตัวแปร	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จ						
ผู้บริหารสถานศึกษา	132	37.70	149	42.60	281	80.30
ครูผู้รับผิดชอบงานด้านค่านิยม	27	7.70	32	9.10	59	16.90
12 ประการ						
ครูทั่วไป	5	1.40	5	1.40	10	2.90
รวม	164	46.90	186	53.10	350	100.00

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและผู้ที่มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าผู้ที่มีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 80.30 ส่วนผู้ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่ามีความสำคัญน้อยที่สุด คือ ครูทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90

เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า เพศชายส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด จำนวน 132 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 37.07 ส่วนเพศหญิงก็มีความเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุดเช่นกัน จำนวน 149 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 42.60

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา จำแนกตามหัวข้อการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ การกำกับและการติดตามผลการตรวจสอบความสำเร็จ ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และปัญหาและอุปสรรค

ตารางที่ 13 ระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	\bar{X}	SD	ระดับการแปลผล	\bar{X}	SD	ระดับการแปลผล
การวางแผนและจัดสรรทรัพยากร						
1. การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการนำผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมที่ผ่านมาใช้เป็นฐาน	3.22	0.915	ปานกลาง	3.96	0.798	สูง
2. ทีมงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีความสามารถและเหมาะสม	3.38	0.851	ปานกลาง	4.14	0.734	สูง
3. สถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ อย่างเต็มที่	3.46	0.932	ปานกลาง	4.16	0.786	สูง
4. แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	3.53	0.897	สูง	4.26	0.724	สูง
การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ						
5. แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนฯ ให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ	3.20	0.924	ปานกลาง	4.12	0.741	สูง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ การแปลผล	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ การแปลผล
6. ครูจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับแผน กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ	3.35	1.015	ปานกลาง	4.19	0.754	สูง
7. การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติ การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น	3.20	0.942	ปานกลาง	4.08	0.720	สูง
8. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ แนวทาง การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการสอนที่ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ	3.33	0.980	ปานกลาง	4.09	0.828	สูง
การกำกับและการติดตามผล						
9. การสื่อสารสร้างความเข้าใจกระบวนการติดตาม ผลการปฏิบัติ	3.47	0.885	ปานกลาง	4.19	0.779	สูง
10. การติดตามแนวโน้มหรือโอกาสที่จะทำให้ การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ประสบความสำเร็จ	3.41	0.858	ปานกลาง	4.18	0.759	สูง
11. ติดตามกระบวนการ การนำแผนกลยุทธ์ไป ปฏิบัติ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่อาจเป็น อุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ	3.31	0.869	ปานกลาง	4.19	0.763	สูง
การกำกับและการติดตามผล						
12. ติดตามการใช้งบประมาณ ทรัพยากร และ ระยะเวลาให้เป็นไปตามโครงการ/ กิจกรรม/ แผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.42	0.849	ปานกลาง	4.14	0.799	สูง
13. ติดตามการปฏิบัติตามปฏิทินและข้อตกลง ในการทำงาน	3.45	0.861	ปานกลาง	4.21	0.721	สูง
การตรวจสอบความสำเร็จ						
14. การประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ทำให้ได้ สถานการณ์ที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี	3.38	0.931	ปานกลาง	4.14	0.736	สูง
15. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตามแผน กลยุทธ์ฯ ใช้วิธีการที่ตรงและหลากหลาย	3.35	0.905	ปานกลาง	4.16	0.722	สูง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ การแปลผล	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ การแปลผล
16. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ฯ กับตนเองเพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ	3.28	0.949	ปานกลาง	4.10	0.773	สูง
17. ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จ และความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตาม แผนกลยุทธ์	3.24	0.995	ปานกลาง	4.10	0.760	สูง
18. การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผน กลยุทธ์ เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน ให้ประสบความสำเร็จ	3.31	0.906	ปานกลาง	4.15	0.728	สูง
19. การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ให้ประสบความสำเร็จ	3.39	0.919	ปานกลาง	4.19	0.788	สูง
20. การประสานและร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในทิศทางเดียวกัน	3.46	0.897	ปานกลาง	4.19	0.796	สูง
21. การสนับสนุนเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	3.42	0.885	ปานกลาง	4.14	0.801	สูง
22. การประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ปัญหาและอุปสรรค	3.35	0.885	ปานกลาง	4.13	0.792	สูง
23. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ระหว่างปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข การจัดทำแผนอย่างมีคุณภาพ	3.38	0.899	ปานกลาง	4.16	0.776	สูง
24. รายงานปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาให้ ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองทราบ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	3.37	0.917	ปานกลาง	4.16	0.840	สูง
25. นำปัญหาและอุปสรรคที่พบ มาปรับปรุงแผน กลยุทธ์ฯ ให้ดีขึ้น	3.36	0.922	ปานกลาง	4.19	0.795	สูง
รวม	3.36	0.911	ปานกลาง	4.14	0.768	สูง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จากทั้งหมด 25 ข้อ พบว่า พิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.20-3.53 โดยรวมระดับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รองลงมาคือ ข้อ 9 การสื่อสารสร้างความเข้าใจกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติ และลำดับที่สามคือ ข้อ 20 การประสานและร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่ควรจะเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จากทั้งหมด 25 ข้อ พบว่า พิสัยของคะแนนเฉลี่ยมีค่าอยู่ระหว่าง 3.96-4.26 โดยรวมระดับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย รองลงมาคือ ข้อ 13 ติดตามการปฏิบัติตามปฏิทินและข้อตกลงในการทำงาน และลำดับที่สามมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จำนวน 6 ข้อคือ ข้อ 6 ครูจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 9 การสื่อสารสร้างความเข้าใจกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติ ติดตามกระบวนการ ข้อ 11 ติดตามกระบวนการ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ ข้อ 19 การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ ข้อ 20 การประสานและร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน และข้อ 25 นำปัญหาและอุปสรรคที่พบมาปรับปรุงแผนกลยุทธ์ ให้ดีขึ้น ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ตารางที่ 14 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติฯ	<i>PNI</i> <small>modified</small>	ลำดับ
การวางแผนและจัดสรรทรัพยากร		
1. การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติได้มี การนำผลการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมที่ผ่านมา ใช้เป็นฐาน	0.23	1
2. ทีมงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติมีความสามารถและเหมาะสม	0.22	2
3. สถานศึกษานับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดทำ แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติอย่างเต็มที่	0.20	3
4. แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติเกิดจากการมี ส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	0.20	4
การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ		
1. แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบ ความเหมาะสมของแผนฯ ให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไป ปฏิบัติ	0.29	1
2. ครูจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการอย่างสม่ำเสมอ	0.25	4
3. การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	0.27	2
4. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ แนวทางการปฏิบัติ การจัด กิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	0.23	5
5. การสื่อสารสร้างความเข้าใจกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติ	0.21	7
6. การติดตามแนวโน้มหรือ โอกาสที่จะทำให้นำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ประสบความสำเร็จ	0.22	6

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	<i>PNI_{modified}</i>	ลำดับ
7. ติดตามกระบวนการ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อหาทางแก้ไข ปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ การกำกับและการติดตามผล	0.26	3
1. ติดตามการใช้งบประมาณ ทรัพยากร และระยะเวลาให้เป็นไปตาม โครงการ/ กิจกรรม/ แผน ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	0.21	2
2. ติดตามการปฏิบัติตามปฏิทิน และข้อตกลงในการทำงาน การตรวจสอบความสำเร็จ	0.22	1
1. การประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ ทำให้ได้สถานการณ์ที่น่าไปสู่การตัดสินใจที่ดี	0.23	3
2. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ใช้วิธีการที่ตรง และหลากหลาย	0.24	2
3. เปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์กับตนเองเพื่อผลักดัน ให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ	0.25	1
1. ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์	0.27	1
2. การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ เพื่อนำมาปรับปรุง กระบวนการทำงานให้ประสบความสำเร็จ	0.25	2
3. การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหา การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ	0.24	3
4. การประสานและร่วมมือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในทิศทางเดียวกัน	0.21	5
5. การสนับสนุนเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	0.21	5
6. การประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติ ตามแผนกลยุทธ์	0.23	4

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติฯ	<i>PNI</i> _{modified}	ลำดับ
ปัญหาและอุปสรรค		
1. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดทำแผนอย่างมีคุณภาพ	0.23	3
2. รายงานปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองทราบ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	0.24	2
3. นำปัญหาและอุปสรรคที่พบ มาปรับปรุงแผนกลยุทธ์ฯ ให้ดีขึ้น	0.25	1
รวม	0.24	-

จากตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ดังนี้

ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติได้มีการนำผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมที่ผ่านมาใช้เป็นฐาน ปฏิบัติ ลำดับที่ 2 คือ ทีมงานที่รับผิดชอบการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติมีความสามารถและ ลำดับที่ 3 คือ สถานศึกษานับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติอย่างเต็มที่ และแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ ลำดับที่ 2 คือ การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ลำดับที่ 3 คือ ติดตามกระบวนการ การนำแผนกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่อาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ

ด้านการกำกับและการติดตามผล มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ติดตามการปฏิบัติตามปฏิทิน และข้อตกลงในการทำงาน ลำดับที่ 2 คือ ติดตามการใช้งบประมาณทรัพยากร และระยะเวลาให้เป็นไปตามโครงการ/ กิจกรรม/ แผน ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

ด้านตรวจสอบความสำเร็จ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ เปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ๙ กับตนเองเพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น ลำดับที่ 2 คือ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์๙ ใช้วิธีการที่ตรงและหลากหลาย ลำดับที่ 3 คือ การประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ทำให้ได้สถานการณ์ที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี

ด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ลำดับที่ 2 คือ การรับรู้ข่าวสาร ข้อมูลผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ เพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ลำดับที่ 3 คือ การกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแล และแก้ไขปัญหาการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จ

ด้านปัญหาและอุปสรรค มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ นำปัญหาและอุปสรรคที่พบ มาปรับปรุงแผนกลยุทธ์๙ ให้ดีขึ้น ลำดับที่ 2 คือ รายงานปัญหาและอุปสรรคที่ผ่านมาให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองทราบ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกันลำดับที่ 3 คือ การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการจัดทำแผนอย่างมีคุณภาพ

2. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ก. แนวทางการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ควรมีวิธีการ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินการ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การกำหนดแนวทางการดำเนินการ

1.1 ควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรมของโรงเรียนและมีการระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ

1.2 ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยอาจทำเป็นข้อตกลง (MOU) ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา กับสถานศึกษา และให้สถานศึกษายึดถือปฏิบัติตามข้อตกลง

1.3 ควรมีงบประมาณ และกำหนดผู้รับผิดชอบที่พร้อมให้การสนับสนุนงบประมาณรวมทั้งมีการประชุม วางแผนการดำเนินงานขับเคลื่อนกลยุทธ์ไปพร้อมกันด้วย

1.4 ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดกิจกรรม การประชุมวางแผน ในการจัดกิจกรรมทุกครั้ง โดยกิจกรรมสามารถสอดแทรกบูรณาการกับการเรียนการสอน หรือ กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมสวดมนต์ ซึ่งอาจจัดในตอนเย็นวันศุกร์ก็ได้ โดยการขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการต้องเน้นที่การมีส่วนร่วมของทุกคน

1.5 ควรให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการประเมิน และพัฒนาโดยให้ความร่วมมือ และร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการปลูกฝังค่านิยมอย่างเต็มใจ

1.6 การกำหนดนโยบายขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ต้องมีแผนงาน โครงการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการกำหนดรูปแบบและเป้าหมายชัดเจน ครอบคลุมทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน

1.7 ครูต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนและเป็นแบบอย่างที่ดีในการแสดงออกถึง ค่านิยมหลัก 12 ประการ

1.8 ครูต้องมีการคิดอย่างสร้างสรรค์ เน้นกิจกรรมอย่างหลากหลาย ที่แสดงถึงการเสริมสร้างและแสดงออกถึงค่านิยมหลัก 12 ประการ

1.9 ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนต้องรับทราบผลการดำเนินการของสถานศึกษาและ เข้าร่วมกิจกรรมตามโอกาส อย่างเหมาะสม เมื่อมีการจัดประชุม เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรม หรือ โครงการ ตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้

1.10 มีการปรับปรุงกระบวนการให้เข้ากับบริบท โรงเรียน เช่น การจัดการเรียน การสอนตามสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และตามความต้องการของนักเรียนแต่ละโรงเรียน

1.11 ควรมีการวางแผน และเตรียมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง นักเรียน และครูได้มีส่วนร่วม การตรวจเยี่ยม บ้านนักเรียนเพื่อครูจะได้พบกับผู้ปกครองและทำให้ทราบพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งในการวางแผน หรือกิจกรรมต่าง ๆ นั้น ควรจัดให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรง

1.12 ควรลดภาระงานที่ไม่จำเป็นของครูให้น้อยลง เพื่อจะได้มีเวลาจัดเตรียมกิจกรรม การเรียนการสอนให้กับเด็กนักเรียนมากขึ้น

1.13 การดำเนินกิจกรรมแผนงาน เมื่อมีการนำไปใช้จริงอาจเกิดปัญหาได้ ดังนั้น ต้องมีการวางแผนแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ล่วงหน้า

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“ความร่วมมือของคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียน ในการจัดกิจกรรม โดยครูใช้แหล่ง เรียนรู้ในโรงเรียน จัดกิจกรรมที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม ผู้ปกครองได้ช่วยต่อยอดความรู้ความเข้าใจ การนำค่านิยม 12 ประการ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียน และสุดท้าย

นักเรียนต้อง ร่วมมือทำกิจกรรมที่เป็นการสร้างจิตสำนึกค่านิยม 12 ประการ”

(ผู้บริหารโรงเรียน A, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

“การดำเนินการส่งค่านิยม 12 ประการให้ประสบความสำเร็จนั้นควรกำหนดตัวชี้วัด ค่านิยม 12 ประการไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรมด้วย และต้องทำ ความเข้าใจกับทุกภาคส่วนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ”

(ผู้บริหารโรงเรียน A, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

2. การสร้างความรู้ความเข้าใจ

2.1 จัดประชุมคณะทำงาน คณะกรรมการฯ คณะครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ของโรงเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจหลักการของค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ให้กับครูและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ถูกต้องร่วมกัน และสามารถถ่ายทอดให้กับนักเรียนได้

2.2 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องให้ความร่วมมือเข้าร่วมการประชุม เข้าร่วมกิจกรรมที่ โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อให้ได้รับทราบผลการดำเนินการของโรงเรียนดังกล่าวอย่างความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“ต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับคณะทำงาน สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น”

(ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ B, สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2560)

“การประชุม ทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งครูที่รับผิดชอบงานส่งเสริม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูทั่วไป สถานักเรียน ผู้ปกครองและที่สำคัญคือนักเรียน เป็นเรื่อง สำคัญ จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน”

(ผู้บริหารโรงเรียน B, สัมภาษณ์, 18 สิงหาคม 2560)

3. การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความสามารถ

3.1 สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง หน่วยงานราชการที่มีลักษณะงานเป็นค่านิยมที่ดี มีความเสียสละ ทหาร ตำรวจ โรงพยาบาลหรือ หน่วยงานภาคเอกชนที่ไม่แสวงหาผลประโยชน์

3.2 ให้สถานักเรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมของสถานศึกษาด้วย เพื่อช่วยส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานของสถานศึกษาเพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมาย

3.3 ดำเนินกิจกรรมทุกกิจกรรมให้กลายเป็นกิจวัตรประจำวันและปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อสร้างนิสัยให้เกิดขึ้นกับตนเอง

3.4 ครูทุกคนต้องร่วมจัดกิจกรรมที่ได้มีการวางแผนร่วมกันไว้ มีการมอบหมาย และแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ และสามารถนำกิจกรรมไปสอดแทรกในรายวิชาที่ตนเองสอนได้ ตามความเหมาะสมกับหัวข้อ หรือกิจกรรมนั้น ๆ

3.5 สร้างความร่วมมือจากกัมีหน้าทีรับผิชอบทุกภาคส่วน ทั้งภายในโรงเรียน ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ชุมชน สถานที่ราชการ หน่วยงาน เอกชน เพื่อให้การสนับสนุน โรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้ผู้มีหน้าทีรับผิชอบและ ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องรับทราบและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานและนโยบายของ โรงเรียนด้วย

3.6 การประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและหลักการขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3.7 จัดการประชุมครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ค่านิยม 12 ประการ และร่วมกันวางแผนระหว่างผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

3.8 จัดกิจกรรมสร้างค่านิยม 12 ประการ ใน โรงเรียน โดยการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ และกำหนดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน มีสื่อและนวัตกรรมเหมาะสม กับตามวัย

3.9 จัดกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือจัดค่ายกิจกรรมให้กับครูหรือผู้ปกครองเพื่อเป็นแนวทางในการต่อยอด การสร้างค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน รวมถึงการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มี อยู่ในโรงเรียนให้ความรู้กับนักเรียนเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“การดำเนินการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้สำเร็จนั้น ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะทำข้อตกลง MOU ระหว่างเขตพื้นที่กับสถานศึกษาถึงกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้สถานศึกษาถือปฏิบัติ” (ผู้บริหาร โรงเรียน B, สัมภาษณ์, 18 สิงหาคม 2560)

“การประชุมครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการเป็นเรื่องสำคัญ ในขณะที่เดียวกันต้องมีการสร้างบริบท ให้นักเรียนซึมซับการเป็นผู้มี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่นสอดแทรกไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดค่ายคุณธรรม” (ศึกษานิเทศก์ B, สัมภาษณ์, 25 สิงหาคม 2560)

“ควรสร้างความเข้าใจค่านิยม 12 ประการให้กับครูและคณะกรรมการสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการ ระดับโรงเรียนโดยเน้น การมีส่วนร่วม” (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ฯ A, สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2560)

4. การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

4.1 กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ชัดเจนในการกำกับ การติดตาม การนิเทศ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ตามนโยบาย การขับเคลื่อนค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

4.2 ตรวจสอบ ติดตาม ในรูปแบบ การรายงานผล กิจกรรม โดยการสังเกต และนำมาสรุป วิเคราะห์ในการประชุมคณะครู การนิเทศครูผ่านการอบรม PLC และ AAR แล้วนำผลการวิเคราะห์จากกระบวนการ PLC และ AAR มาแก้ไข ปรับปรุง จัดทำเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน

4.3 กำหนดรูปแบบและเป้าหมาย การติดตามและประเมินผลให้ชัดเจน โดยครอบคลุมทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน และควรให้ครู และนักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล และสนับสนุนให้ครูและนักเรียน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม ที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“ให้ทำกิจกรรมโดยบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นเรียน และต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และเป็น การติดตามงานของฝ่ายบริหารไปด้วย ว่าขณะทำงานยังทำงานไปตามแนวทางที่ฝ่ายบริหาร ได้ชี้แจง” (ศึกษานิเทศก์ A, สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2560)

ข. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการไปใช้ ผลการศึกษา พบว่า

1. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ควรประกอบด้วย แนวทางการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา เช่น แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้นในใจผู้เรียน การสร้างพลังบวกให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การให้ผู้เรียนเล่าเรื่องของตนเองในหัวข้อ “ความฝันของคนดี” เพื่อเป็น ทัศนคติความมุ่งมั่นให้ทุกคนปฏิบัติและประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม การประชาสัมพันธ์และ ยกย่องคนที่ทำความดี เกิดประโยชน์ต่อสังคม การจัดกิจกรรมควรเน้นการบูรณาการในทุกกลุ่ม สาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นเรียน ควรได้รับความเห็นและการแนะนำจากฝ่ายบริหาร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการชี้แจง หรือเน้นย้ำวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรม การบูรณาการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรของ โรงเรียน การขยายผลค่านิยม 12 ประการ สู่ผู้ปกครองและชุมชน การจัดกิจกรรม หรือรูปแบบ การจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ ให้สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน สามารถตอบสนองต่อความต้องการของ นักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรภายในโรงเรียน และคนในชุมชน

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“หลักสำคัญในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ได้แก่ โรงเรียน ครู นักเรียน และชุมชน” (อาจารย์ มหาวิทยาลัย A, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

2. ผู้ใช้รูปแบบ เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ผู้ใช้รูปแบบนี้ หมายถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ชุมชน ต้องเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงผลของการส่งเสริมค่านิยมที่ดีต่อผู้เรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าโครงการมีหน้าที่ในการคิดวางแผน โรงเรียน ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ต้องมีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรม และดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ และปฏิบัติเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน มาร่วมขับเคลื่อน สร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา และการนำรูปแบบกลยุทธ์ดังกล่าวไปใช้ สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยการสอดแทรกในกิจกรรมประจำวัน และในบทเรียนส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองตามหลักการค่านิยม 12 ประการได้

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“ปัจจุบันความสำเร็จเกิดจากคนที่แวดล้อมตัวเด็ก เพราะเด็กคือผ้าขาวที่แวดล้อมด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนั้น บุคคลที่แวดล้อมตัวเด็กควรปฏิบัติให้เป็นแบบอย่าง” (อาจารย์มหาวิทยาลัย B, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

3. งบประมาณ ควรมีการจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“ควรกำหนดไว้ในแผนงาน โครงการ โดยมีงบประมาณและมอบหมาย ผู้รับผิดชอบ สนับสนุนอย่างเต็มที่” (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B, สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2560)

“เรื่องของงบประมาณ เป็นเรื่องที่สำคัญมากในการบริหารงานโครงการของโรงเรียน ทุก ๆ โรงเรียน เมื่อไม่มีงบประมาณสนับสนุนก็ยากที่การขับเคลื่อนให้โครงการจะประสบความสำเร็จ (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา A, สัมภาษณ์, 30 สิงหาคม 2560)

ค. ปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้ ผลการศึกษา พบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรค

1.1 เด็กในช่วงวัยระดับประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่สามารถซึมซับสิ่งต่าง ๆ หรือประสบการณ์ที่อยู่รอบตัวได้ง่าย ดังนั้นสถานศึกษา ครู และผู้ปกครอง ควรจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยการกระทำ และเป็นต้นแบบที่ดี ทั้งที่บ้านและโรงเรียน โรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่สอง โรงเรียนจึงต้องวางแผนพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละคนที่มาจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกันด้วย

1.2 การนำรูปแบบนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ไปใช้อาจไม่มีความต่อเนื่อง เพราะสถานศึกษามีภาระงานที่หลากหลายจำนวนมาก ครูมีภาระรับผิดชอบงานสูง จึงต้องมีการวางแผนการดำเนินการไว้ล่วงหน้าเป็นอย่างดี

1.3 การขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองบางส่วน ที่ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“โรงเรียนเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของนักเรียน เมื่อเด็กนักเรียนมาโรงเรียน ครูต้องมีหน้าที่ในการดูแล อบรม ชักจูง พร้อมทั้งเป็นต้นแบบที่ดีในเรื่องของคุณธรรม จริยธรรม เช่น ความสะอาด ความตรงต่อเวลา ดังนั้น โรงเรียนจึงควรจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้โดยการกระทำและมีต้นแบบที่ดี” (อาจารย์มหาวิทยาลัย B, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

2. การนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติไปใช้จริง

2.1 การนำรูปแบบนี้ไปใช้ในระดับประถมศึกษา สามารถทำได้จริง หากโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการได้ตามแผน

2.2 โรงเรียนควรมีการวางแผนและเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนทุก ๆ ด้าน รวมถึงด้านค่านิยม 12 ประการด้วย โดยกำหนดลงไปในแผนปฏิบัติการ โครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน มีการตั้งวัตถุประสงค์ การวัด การประเมินผลให้สอดคล้องกับผู้เรียน มีการนิเทศติดตาม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทำกิจกรรม โครงการ จากนั้นก็สรุปรายงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

2.3 การนำรูปแบบนี้ไปใช้ในระดับประถมศึกษา สามารถทำได้จริง หากสามารถบูรณาการกิจกรรมบูรณาการรูปแบบๆ นี้ เข้าไปในกิจกรรมของสถานศึกษา และสอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความเห็นและความต้องการของฝ่ายบริหาร และจะต้องให้ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนร่วมในการวางแผน และกำหนดแนวทางพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ แต่ถ้าเป็นนโยบายของฝ่ายบริหารอย่างเดียว ผู้ปฏิบัติอาจจะไม่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ หรืออาจไม่เข้าใจวิธีที่ฝ่ายบริหารนำเสนอ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติจึงมีความจำเป็น สิ่งสำคัญ คือ ได้มีการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกันเพื่อนำหลักการไปสู่การปฏิบัติ

2.4 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ข้างต้น สามารถนำไปใช้ได้จริง หากมีการวางแผนเป็นอย่างดี บุคลากรทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญ และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง ยอมรับ ฟังข้อคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยสามารถนำไปสอดแทรก บูรณาการกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ส่วนปัญหาหรืออุปสรรคนั้น ย่อมเกิดขึ้นกับทุกกระบวนการเป็นเรื่องธรรมดา แต่ผู้นำไปใช้ต้องมีการวางแผน หรือเตรียมการรับมือไว้ล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นให้ได้มากที่สุด ตัวอย่างแนวทางในการวางแผนเตรียมงาน แก้ไขปัญหา ดังนี้

1. การหมั่นประชุม เพื่อติดตาม วางแผน แก้ไขปัญหาเล็ก ๆ ให้สำเร็จก่อนจะสะสมไปเป็นปัญหาลูกใหญ่
2. การอบรมทีมงาน ให้ความสำคัญกับทีมงาน มีการแบ่งภาระหน้าที่อย่างเท่าเทียม การสอบถาม การติดตามและการให้กำลังใจ
3. การศึกษาคูงานรูปแบบการจัดกิจกรรมจากโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อนำวิธีการแนวทางมาปรับใช้โดยไม่ต้องลอกเลียนแบบ
4. การประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้ฝ่ายต่าง ๆ เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง เกิดความเข้าใจ มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมช่วยเหลือ ลดปัญหาความคิดเห็นที่ต่างกัน
5. การสร้างความยั่งยืนของกิจกรรม โดยปฏิบัติให้เป็นส่วนหนึ่งของแต่ละวัน

การใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติ และผู้ที่เกี่ยวข้อง การมีนโยบายที่ชัดเจน มีระเบียบปฏิบัติในโรงเรียน และความร่วมมือของคณะทำงานในการจัดกิจกรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจัดกิจกรรมที่เน้นคุณธรรมจริยธรรม การได้รับความร่วมมือของผู้ปกครองในโรงเรียน เพื่อการต่อยอดความรู้ ความเข้าใจการนำค่านิยม 12 ประการไปใช้ในชีวิตประจำวัน จะเป็นการช่วยสร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียน และสุดท้ายคือความร่วมมือของนักเรียนในการทำกิจกรรมที่เป็นการสร้างจิตสำนึกค่านิยม 12 ประการ การนำรูปแบบฯ ไปใช้ อาจจะยังไม่สมบูรณ์นัก เนื่องจากอาจจะขาดความพร้อมในด้านอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับสภาพของโรงเรียน องค์ประกอบของหลักการบริหารก็จะไม่สมบูรณ์ ทำให้การขับเคลื่อนรูปแบบกลยุทธ์ดังกล่าวไม่สมบูรณ์ตามไปด้วย ดังนั้น หากต้องการให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดีก็ต้องมีปัจจัยที่ใช้บริหารทั้ง 4 ด้านให้ครบถ้วน ได้แก่ คน เงิน วัสดุหรือวัตถุดิบ และวิธีการปฏิบัติงาน (Man, money, materials and management)

ดังตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่า

“การทำงานตามรูปแบบนี้ทำได้ง่ายสำหรับโรงเรียนในระดับประถมศึกษา เพราะกิจกรรมที่ฝ่ายบริหารได้บูรณาการเข้าไปในกิจกรรมจะสอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ ที่เห็นภาพชัดเจน

ในทุกเรื่องที่สำคัญผู้นำ จะต้องให้ผู้ปฏิบัติได้มีส่วนในการวางแผน และทราบแนวทางพร้อมนำไปสู่การปฏิบัติ แต่ถ้าเป็นนโยบายของฝ่ายบริหารอย่างเดียว ผู้ปฏิบัติอาจจะตอบว่าตัวเองไม่ได้คิด จึงไม่เข้าใจวิธีที่ฝ่ายบริหารนำเสนอ และสำคัญที่สุด คือ การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อกันเพื่อนำหลักการ ไปสู่การปฏิบัติ” (ศึกษานิเทศก์ A, สัมภาษณ์, 29 สิงหาคม 2560)

“การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สามารถนำไปใช้ได้จริงและไม่มีปัญหาเนื่องจากโรงเรียนมีการวางแผนและเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนทุกๆ ด้าน รวมถึงด้านค่านิยม 12 ประการ ด้วย โดยที่กำหนดลงไปแผนปฏิบัติการ โครงการหรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของค่านิยม 12 ประการ วัตถุประสงค์ การวัด การประเมินผลกับผู้เรียน มีการวัดและประเมินผลหรือนิเทศติดตามทั้งก่อนระหว่างและหลังการทำกิจกรรม โครงการ จากนั้นก็สรุปรายงานเพื่อปรับปรุงและพัฒนาต่อไป” (อาจารย์มหาวิทยาลัย A, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

“เมื่อมีการนำไปใช้อาจเกิดปัญหาได้ ดังนั้นต้องมีการวางแผนแนวทางแก้ไขไว้ ได้แก่ 1) ประชุมคณะครู เพื่อรับฟังผลการดำเนินการ และร่วมวางแผนแนวทางแก้ไข PLC 2) ปรับรูปแบบให้มีความเหมาะสม และ 3) สรุป เสนอแนะ” (ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา B, สัมภาษณ์, 1 กันยายน 2560)

“การนำรูปแบบกลยุทธ์ดังกล่าว สามารถนำไปใช้ได้จริง โดยสอดคล้องในกิจกรรมประจำวัน และในบทเรียน” (อาจารย์มหาวิทยาลัย B, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2560)

สรุปผลการศึกษาความต้องการจำเป็นมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ จำแนกตามด้านต่าง ๆ โดยการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่า การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินการจัดการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ไปพร้อมกันทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องรับทราบการดำเนินการของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการดำเนินการประเมิน และการพัฒนาร่วมกัน โดยการกำกับ ติดตาม และการประเมินผลต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียน และทุกคนที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ สรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติได้มีการนำผลการวิเคราะห์ ผลการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมที่ผ่านมาใช้เป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่กล่าวถึงการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร ข้อมูลเชิงปริมาณ ว่าควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรมของโรงเรียนและมีการระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนและเป้าหมายที่จะพัฒนานักเรียนทุก ๆ ด้าน รวมถึงด้านค่านิยม 12 ประการด้วย โดยกำหนดลงไปในแผนปฏิบัติการ โครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน มีการตั้งวัตถุประสงค์ การวัด การประเมินผลให้สอดคล้องกับผู้เรียน มีการนิเทศติดตาม ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการทำกิจกรรม โครงการ ด้านการกำกับและการติดตามผล ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ควรติดตามการปฏิบัติตามปฏิทิน และสร้างข้อตกลงในการทำงาน ในขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ควรกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ชัดเจนในการกำกับ การติดตาม การนิเทศ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการที่ชัดเจนเป็น ด้านการตรวจสอบความสำเร็จ ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่าควรเปรียบเทียบผลการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ กับตนเอง เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า การตรวจสอบความสำเร็จ การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมให้เกิดขึ้นในใจผู้เรียน ควรสร้างพลังให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า ควรร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน กลยุทธ์ ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ผู้ใช้รูปแบบ เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ผู้ใช้รูปแบบนี้ หมายถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกคน ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร ชุมชน ต้องเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงผลของการส่งเสริมค่านิยมที่ดีต่อผู้เรียน ด้านปัญหาและอุปสรรค ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่าควรนำปัญหาและอุปสรรคที่พบมาปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้ดีขึ้น ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่าเด็กในช่วงวัยระดับประถมศึกษาเป็นช่วงวัยที่สามารถซึมซับสิ่งต่าง ๆ หรือประสบการณ์ที่อยู่รอบตัวได้ง่าย ดังนั้นโรงเรียน ครู และผู้ปกครอง ควรจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยการกระทำ และเป็นต้นแบบที่ดีทั้งที่บ้านและโรงเรียน โรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่สอง โรงเรียนจึงต้องวางแผนพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละคนทีมาจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกันด้วย

การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย นิยามและความหมายของรูปแบบ การพัฒนารูปแบบ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่ผ่านมา ได้สรุปความหมายของรูปแบบ หมายถึง การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ หมายถึง ระบบหรือชุดขององค์ประกอบของวิธีการสำหรับนำวิธีการที่ได้จากกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปปฏิบัติในองค์กร เพื่อเสริมสร้างและพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนากระบวนการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ทำให้โรงเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการส่งเสริมค่านิยมหลักคนไทยของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร ทั้ง 3 ส่วน คือ โรงเรียน ครู และนักเรียน และได้ทำการศึกษาความต้องการจำเป็น โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษา พบว่า

ข้อมูลเชิงปริมาณ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุด คือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 5 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนฯ ให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ รองลงมาลำดับที่ 2 คือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 7 การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และ ด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ข้อ 17 ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า การนำรูปแบบไปใช้ควรมีวิธีการ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินการ มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการหรือกิจกรรมที่มีการระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ มีการจัดการประชุมคณะกรรมการ คณะกรรมการ คณะครู บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน และถ่ายทอดให้กับนักเรียน ในการนำไปจัดกิจกรรม รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ก็ต้องให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประชุม เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ได้รับทราบผลการดำเนินการของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความสามารถ ควรสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ต้อง กำหนด

หลักเกณฑ์และการกำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจนในการกำกับ ติดตาม นิเทศ การประเมินผลการ
 ดำเนินการ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
 คือ รูปแบบควรมีเนื้อหาและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้ใช้รูปแบบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน
 ต้องเล็งเห็นความสำคัญ และต้องมีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตาม
 แผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้ ส่วนปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม
 ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยการกระทำ และมีต้นแบบที่ดี ทั้งที่บ้านและโรงเรียน เปรียบเสมือน
 โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สอง การนำรูปแบบไปใช้อาจไม่มีความต่อเนื่อง เพราะงานในโรงเรียน
 มีหลากหลายงาน ครูมีภาระรับผิดชอบในหลาย ๆ งานสูง จึงต้องมีการวางแผนการดำเนินการไว้
 เป็นอย่างดี รวมทั้งอาจขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองบางส่วน ที่ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด และข้อมูลผลการศึกษาวิจัยข้างต้นมาสรุปเป็นองค์ประกอบ
 ของรูปแบบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ออกเป็น 4 คือ

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนำกลยุทธ์
 ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ขอบเขตของรูปแบบ

ส่วนที่ 2 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียน
 ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย
 ชื่อรูปแบบ ค่านิยมเฉพาะ คำอธิบายรูปแบบ แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม
 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่
 การปฏิบัติ ประกอบด้วย องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ
 องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
 กระบวนการของรูปแบบ แนวทางสำหรับปฏิบัติตามกลยุทธ์ ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้
 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ เครื่องมือส่งเสริม
 ค่านิยม 12 ประการ

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ

1. ผลการสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ
โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบขึ้นตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and development)
เริ่มด้วยการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การ
ปฏิบัติ การคำนวณค่าดัชนี PNI แบบปรับปรุง ($PNI_{modified}$) สำหรับข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยใช้สูตร
ดัชนี PNI แบบปรับปรุง หาได้จากผลต่างระหว่างค่าสภาพที่ควรจะเป็น (I) กับค่าสภาพที่เป็นจริง
(D) แล้วหารด้วยค่าสภาพที่เป็นจริง (D) และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน เพื่อให้ทราบ
ความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แล้วนำข้อมูลที่ได้มา
พัฒนาเป็นรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยใช้หลักการ
บริหารเชิงกลยุทธ์มาปรับใช้การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ การบริหาร
เชิงกลยุทธ์ จึงประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูล การตัดสินใจ การวางแผน
การดำเนินงาน และการควบคุมปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้งานในปัจจุบันประสบความสำเร็จ
และพัฒนางานในอนาคตให้เป็นไปเป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้สรุปหลักการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ
โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาสมุทรปราการ ดังนี้

1. การสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่ข้อง
2. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่
การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ ทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ
3. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างกลยุทธ์หลัก
4. สร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
5. การตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ
โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
การสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับ

ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีองค์ประกอบ
ของรูปแบบ 4 ส่วนที่สำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย

ความเป็นมา นโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ต้องการให้คนไทยปฏิบัติตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คือยึดคนเป็นศูนย์กลาง
และพัฒนาแบบองค์รวม ประกอบกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีงบประมาณพ.ศ. 2561 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ต้องมี
คุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยกำหนดลงพันธกิจข้อที่ 2 เรื่อง
การส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยม
หลักของคนไทย 12 ประการ และได้กำหนดนโยบายการดำเนินงาน เรื่องค่านิยมหลักของคนไทย
12 ประการ ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงว่าด้วยการปลูกฝังผู้เรียน
ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและ
นอกห้องเรียน ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและ
ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) จะเห็น
ได้ว่าค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามแนวทางของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ
มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม โดยมีกลุ่มเป้าหมายอันได้แก่
เด็ก เยาวชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคลากรด้านการศึกษา และประชาชนเพื่อให้ได้รับการปลูกฝัง
หรือปลูกจิตสำนึกที่ดีและนำไปปฏิบัติในวิถีชีวิต ให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา
บูรณาการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เข้าเป็นวิถีชีวิตขององค์กร โดยหน่วยงาน
ทางการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สำคัญคือ
มีแนวทางขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา, 2558, หน้า 1) แต่เนื่องจากการขับเคลื่อน
การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการลงสู่การปฏิบัติ ยังไม่ปรากฏภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน ทั้งนี้
อาจเนื่องจากไม่มีกลยุทธ์หรือรูปแบบที่ตายตัวในการการดำเนินการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
ลงสู่เด็ก ประกอบกับการปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังไม่มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน ผู้วิจัย
จึงได้จัดทำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการลงสู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนใน
ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ขึ้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

1. เพื่อใช้จัดทำแผน โครงการ กิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ
โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

โดยสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้กับโรงเรียนของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอน การส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม 12 ประการของผู้เรียน ให้กับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่น ๆ

3. เพื่อนำไปประยุกต์กับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่ต้องการพัฒนาพฤติกรรม และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้กำหนดขอบเขต ไว้ 3 ส่วนคือ ส่วนของโรงเรียน มีการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของ ผู้บริหาร และการประเมินผลแผนกลยุทธ์อย่างมีคุณภาพ มีกระบวนการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน และ การประเมินผลกลยุทธ์ เพื่อให้การทำงานการพัฒนาครู และสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของครูได้มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนของตนเอง และส่วนนักเรียน มุ่งเน้นให้มีลักษณะ/ พฤติกรรม ด้านค่านิยม 12 ประการ สามารถปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการให้ชัดเจนมากขึ้น ได้แก่ ความเชื่อ ความศรัทธาที่นักเรียนยึดถือเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ และมีอิทธิพลต่อนักเรียน จนกลายเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของนักเรียน

ส่วนที่ 2 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย ชื่อรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

คำนิยามเฉพาะ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ หมายถึง ระบบหรือชุด ขององค์ประกอบของวิธีการที่ได้จากกระบวนการวิจัยและนำไปปฏิบัติในองค์กร เพื่อเสริมสร้าง และพัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนากระบวนการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

ทำให้โรงเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร ทั้ง 3 ส่วน คือ โรงเรียน ครู และนักเรียน

คำอธิบายรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีส่วนประกอบสำคัญอยู่ 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1: สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวมความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ความรักษาวัฒนธรรม และประเพณีไทยอันงดงาม ความมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน ความเข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การเคารพผู้ใหญ่ ความมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายเป็นเกรงกลัวต่อการคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ให้แก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2: สร้างจิตสำนึกให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้างทักษะกระบวนการคิด ให้มีความเชื่อมั่นใน คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างและส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3: สร้างสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ร่วมพลังกันจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา

แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้มาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบประเมินความต้องการจำเป็น จำนวน 348 ฉบับ และ

การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ คณาจารย์หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและ เอกชน จำนวน 8 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อใช้เป็น แนวทางในการสร้างและพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

ส่วนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ ประกอบด้วย

องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง ทศนะของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสังคมนั้น ๆ เช่น ค่านิยมของคนไทยที่เชื่อ ว่าคุณงามความดีและการทำงานให้คุณเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา การเคารพเชื่อฟังบิดามารดา และการกตัญญูรู้คุณเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง

องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ

การจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ด้วยการทำให้ ความกระฉับ ในค่านิยมและการวิเคราะห์คุณค่า เป็นวิธีกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์คุณค่า ให้เหตุผลของการกระทำ ได้อย่างอิสระ ด้วยตนเอง และเมื่อเกิดความกระฉับในค่านิยมนี้ ๆ แล้ว ผู้เรียนจะตัดสินใจปฏิบัติเองโดยไม่มีกำบังจากภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 24) การทำความเข้าใจในค่านิยม เป็นกระบวนการเสริมสร้างค่านิยมที่ เชื่อว่าพัฒนามาจากพื้นฐานของความต้องการของตน โดยไม่มีอำนาจภายนอกมาบังคับ โดยการทำให้ ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงค่านิยมที่ตนเองยึดถือและเปรียบเทียบกับค่านิยมของเพื่อน ผู้ใหญ่ หรือกลุ่ม ต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนสังคมอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน โดยมุ่งหวังว่า เมื่อผู้เรียนได้เพิ่ม ความตระหนักรู้มากขึ้น จะมีการย้อนคิดพิจารณาทบทวน ปรับเปลี่ยนค่านิยมที่เห็นว่าไม่เหมาะสม หรือยังคงยืนยันในค่านิยมที่ตนเองยึดถือมากขึ้น

องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

การนิเทศบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถนำมาเป็นแนวทางการเสริมสร้างค่านิยม หลักของคนไทย 12 ประการ ได้อย่างเป็นรูปธรรม สาระที่เกี่ยวข้องดังกล่าวประกอบด้วยเรื่อง สำคัญ 4 เรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 41-43) ได้แก่

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ กับการส่งเสริม/ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิถีชีวิต/กิจวัตรประจำวัน การเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่ม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน พร้อมตัวอย่างการออกแบบหน่วย การเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษา

2. การเชื่อมโยงสาระในค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ กับสาระในคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ 8 ข้อ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ข้อ จุดเน้น โรงเรียนสุจริต 5 ข้อ และจุดเน้นของค่านิยมหลัก ในแต่ละระดับชั้น

3. ตัวชี้วัดและตัวอย่างพฤติกรรมแสดงออกที่สอดคล้องกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

4. การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญในการนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อใช้ประโยชน์ในการนิเทศ

ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้ ประกอบด้วย

กระบวนการของรูปแบบ

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มุ่งเน้นที่กระบวนการการนำ กลยุทธ์ทั้ง 3 ข้อ ไปปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับ ค่านิยม 12 ประการ ให้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาก่อน แล้วสร้างจิตสำนึก ให้กับนักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา และกลยุทธ์สุดท้ายคือการสร้างสถานศึกษา ให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

1. ได้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยสถานศึกษา ในสังกัดสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ปฏิบัติ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการสามารถนำรูปแบบที่ สร้างขึ้น มากำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตอื่น ๆ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบด้านการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สามารถนำ รูปแบบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาของตนเองได้ หรือใช้เป็น แนวทางในการนำไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ ไปปฏิบัติได้อย่าง เป็นรูปธรรม ชัดเจน เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

เครื่องมือในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ มี 2 ลักษณะ คือ 1) เครื่องมือใช้ในการปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบค่านิยม 12 ประการ ประกอบด้วยแบบสอบถามการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ แบบประเมินความสามารถของครูในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ผู้นำนักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการของนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ปฏิบัติ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการสามารถนำรูปแบบที่สร้างขึ้น มากำหนดเป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอื่น ๆ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบด้านการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สามารถนำรูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาของตนเองได้ หรือใช้เป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนนำค่านิยมหลัก 12 ประการ ไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

กระบวนการของรูปแบบ

การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มุ่งเน้นที่การนำกลยุทธ์ทั้ง 3 ข้อ ไปปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ให้แก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาก่อน แล้วจึงสร้างจิตสำนึกให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา และกลยุทธ์สุดท้ายคือการสร้างสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติให้กับนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 กลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ที่ 1: สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ

กลยุทธ์ที่ 2: สร้างจิตสำนึกให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3: สร้างสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้ และได้กำหนดขั้นตอนการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ศึกษาหลักการของค่านิยมหลักของคนไทย

12 ประการ

รวมทั้งนิยาม และพฤติกรรมบ่งชี้ และพิจารณาว่ารายการใดครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะกิจกรรมหรืองานที่มอบหมายแก่ผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม

12 ประการสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาเครื่องมือและวิธีการใช้เครื่องมือเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และเครื่องมือวัดผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

ขั้นตอนที่ 4 จัดทำคำสั่ง ฯ เพื่อมอบหมายผู้รับผิดชอบ และกำหนดแนวทางการทำงาน (ตามยุทธศาสตร์ที่ 1)

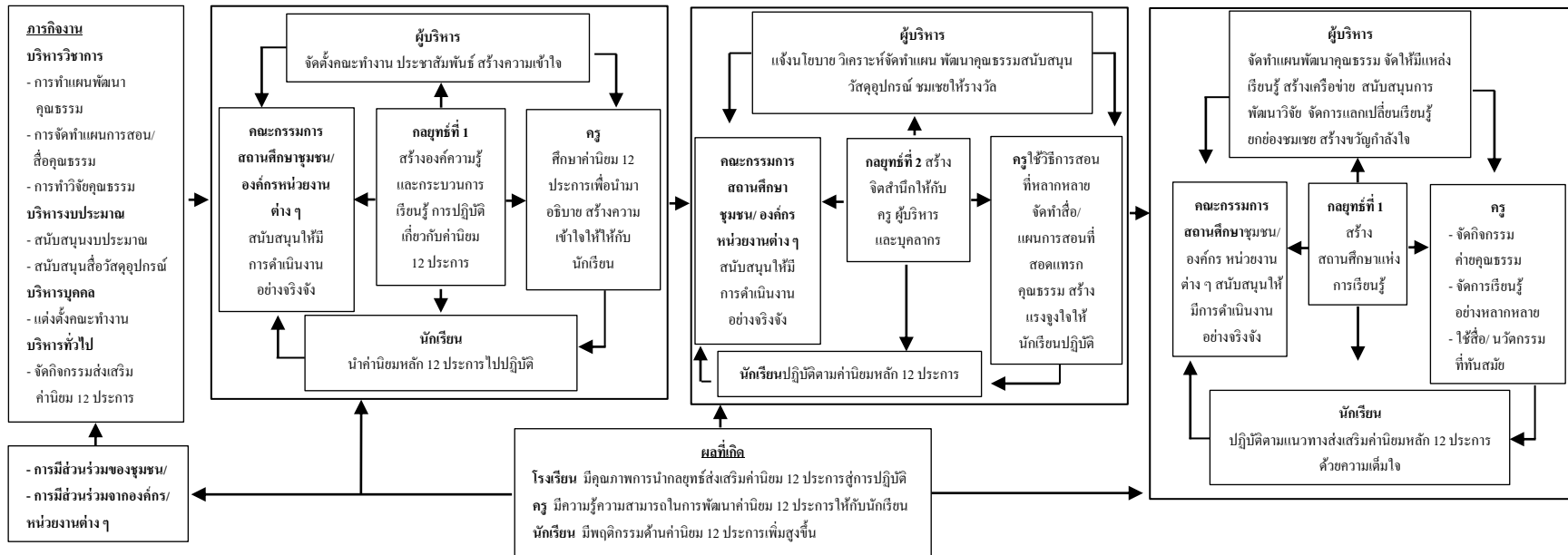
ขั้นตอนที่ 5 จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ (ตามยุทธศาสตร์ที่ 2)

ขั้นตอนที่ 6 จัดกิจกรรมค่ายเยาวชน (ตามยุทธศาสตร์ที่ 3)

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานผลการจัดกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 8 สรุปผลการการใช้รูปแบบฯ นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบ ฯ ให้มีความเหมาะสม

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาสมุทรปราการ

ภาพที่ 12 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง โดยแนวทางที่กำหนดขึ้นนี้ สามารถนำไปใช้หรือปรับเปลี่ยน ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้ได้มากที่สุด และเป็นไปตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เครื่องมือส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ เครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยได้จัดทำ และพัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน เพื่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ในแต่ละระดับการศึกษา เครื่องมือดังกล่าวจึงมีความ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับทางสถานศึกษาว่าต้องการจะใช้รูปแบบการเสริมสร้างแบบใดหรือจะเลือกใช้ ทั้งหมดทั้งการบูรณาการค่านิยมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบรรจุค่านิยมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือการจัดทำโครงการเฉพาะเพื่อเสริมสร้างค่านิยม การพิจารณาควรเลือกให้เหมาะสมกับเด็ก นักเรียน โดยให้สอดคล้องกับบริบทสภาพและคุณลักษณะของนักเรียนกับเป็นไปตามความสามารถใน การดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในงานวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ คือ รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบการปลูกฝังค่านิยม 12 ประการ คือ เครื่องมือที่ใช้ สอบถามความคิดเห็นหรือการปฏิบัติตามสถานการณ์ ประเมินพฤติกรรมของนักเรียน การตรวจสอบ ความรู้ความเข้าใจ แล้วแปลผลระดับความคิดเห็น หลักการนี้สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์จะสะท้อนถึงระดับความคิดเห็น ระดับการปฏิบัติหรือ ระดับพฤติกรรมค่านิยมของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ในงานวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สำหรับผู้บริหาร ครู
- 2) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ สำหรับครู
- 3) แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สำหรับนักเรียน

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่ การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านการสอน

ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้ปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 2 คน (ดังปรากฏรายนามในภาคผนวก) เพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมด้านเนื้อหา องค์ประกอบและ
ความเชื่อมโยงองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
ความเหมาะสมของเนื้อหา			
ส่วนที่ 1 บทนำ			
1. ความเป็นมา	3.8	0.83	เหมาะสมมาก
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	4.0	0.70	เหมาะสมมาก
3. ค่านิยมเฉพาะ	4.4	0.54	เหมาะสมมาก
4. ขอบเขตของรูปแบบ	4.8	0.44	เหมาะสมมากที่สุด
ส่วนที่ 2 รูปแบบ			
1. ชื่อรูปแบบ	4.2	0.44	เหมาะสมมาก
2. คำอธิบายรูปแบบ	4.0	0.70	เหมาะสมมาก
3. กระบวนการของรูปแบบ	4.2	0.44	เหมาะสมมาก
4. แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	4.6	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
5. องค์ประกอบของรูปแบบ	4.6	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
ส่วนที่ 3 องค์ความรู้			
1. องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม	4.4	0.54	เหมาะสมมาก
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ	4.6	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
3. องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	4.2	0.44	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้			
1. การจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	4.4	0.54	เหมาะสมมาก
2. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	4.5	0.54	เหมาะสมมาก
3. เครื่องมือส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	4.2	0.44	เหมาะสมมาก
องค์ประกอบของแต่ละส่วน	4.4	0.54	เหมาะสมมาก
ความเชื่อมโยงขององค์ประกอบแต่ละส่วน	4.5	0.54	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย	4.4	0.54	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 15 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก รายการประเมินที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีจำนวน 4 รายการ คือ ขอบเขตของรูปแบบ แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ส่วนรายการอื่นอีก 11 รายการ มีระดับความเหมาะสมมาก และรายการที่มีผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบน้อยที่สุด คือ ความเป็นมา

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา ด้านคุณภาพในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ สอบถามครูและผู้บริหารในโรงเรียน เพื่อประเมินระดับคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ มีดังนี้

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

รายการ	\bar{X} Pretest	\bar{X} Pretest	แปลผล
ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร			
1. การจัดตั้งคณะทำงานของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	3.30	4.17	เพิ่มขึ้น
2. การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่เอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ ฯ ของโรงเรียน	3.40	3.67	เพิ่มขึ้น
3. การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน ได้อาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากบุคคลภายนอก	2.93	3.47	เพิ่มขึ้น
4. อุปกรณ์และเทคโนโลยีของโรงเรียนมีเพียงพอในการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	2.77	3.57	เพิ่มขึ้น
ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร			
5. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียน	3.40	4.20	เพิ่มขึ้น
6. ข้าพเจ้าได้รับแรงจูงใจให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ฯ อย่างต่อเนื่อง	3.47	4.27	เพิ่มขึ้น
7. การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ให้พร้อมก่อนนำไปปฏิบัติจริง	2.73	3.60	เพิ่มขึ้น
ด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ			
8. ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถและพร้อมทำงานด้านการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	3.13	4.23	เพิ่มขึ้น
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน	3.73	4.33	เพิ่มขึ้น
10. ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	2.60	3.53	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 16 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	\bar{X}	แปลผล
	Pretest	Pretest	
11. โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนนโยบายการนำกลยุทธ์ ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ	3.40	3.47	เพิ่มขึ้น
12. ข้าพเจ้าได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีการ หรือหลักการ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับ นักเรียน	2.83	3.60	เพิ่มขึ้น
ด้านการติดตามผล ประเมินผล			
13. ข้าพเจ้าได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดค่านิยม 12 ประการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลนักเรียน	2.83	4.07	เพิ่มขึ้น
14. ข้าพเจ้าทราบวิธีการ เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์ การประเมินพฤติกรรมค่านิยม 12 ประการของนักเรียน	2.77	3.47	เพิ่มขึ้น
15. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนา หรือสร้างเครื่องมือ ประเมินค่านิยม 12 ประการของนักเรียน	2.77	4.33	เพิ่มขึ้น
16. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการประเมินค่านิยม 12 ประการหรือ พฤติกรรมของนักเรียน ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้	2.87	4.20	เพิ่มขึ้น
17. การจัดประชุมย่อยเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามผล การดำเนินงานด้านการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ	3.33	4.33	เพิ่มขึ้น
18. โรงเรียนได้ทำสรุปผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ของนักเรียน ตามหลักการและแนวทางที่ได้โรงเรียน กำหนดไว้	3.47	4.33	เพิ่มขึ้น
รวมเฉลี่ย	3.13	3.93	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 16 พบว่า หลังการทดลองโรงเรียนมีคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเพิ่มขึ้น มากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลอง โรงเรียนมีระดับคุณภาพในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เฉลี่ย 3.13 คะแนน และหลังการทดลอง มีระดับคุณภาพในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เฉลี่ย 3.93 คะแนน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ เพื่อประเมินระดับความสามารถของครูในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนของตนเอง

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนของตนเอง

รายการ	\bar{X} Pretest	\bar{X} Pretest	แปลผล
1. ข้าพเจ้าสามารถศึกษาหลักการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และนำมาปรับใช้กับนักเรียนของตนเองได้	2.70	4.03	เพิ่มขึ้น
2. ข้าพเจ้าอธิบายและสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักเรียนที่มาเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าได้	2.67	4.03	เพิ่มขึ้น
3. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในวันสำคัญตามประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา	3.10	4.23	เพิ่มขึ้น
4. ข้าพเจ้ายินดีที่จะสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน	3.17	4.20	เพิ่มขึ้น
5. ข้าพเจ้าใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน	2.67	3.63	เพิ่มขึ้น
6. ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการอยู่เสมอ	2.70	3.93	เพิ่มขึ้น
7. เมื่อนักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมตามหลักค่านิยม 12 ประการ ข้าพเจ้าจะว่ากล่าวตักเตือนให้ปรับปรุงแก้ไขทันที	3.33	4.33	เพิ่มขึ้น
8. ข้าพเจ้าให้รางวัลหรือยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักค่านิยม 12 ประการ	3.13	4.13	เพิ่มขึ้น
9. ข้าพเจ้าส่งเสริมให้นักเรียนใช้วัสดุที่มีอย่างพอเพียงและเหมาะสมกับงานที่ต้องทำ	3.30	3.73	เพิ่มขึ้น
10. ข้าพเจ้าแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเก็บออมทรัพย์สินของตนเองและใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด	3.20	4.10	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	\bar{X}	แปลผล
	Pretest	Pretest	
11. ข้าพเจ้าติดตามผลงานหรือการบ้านที่มอบหมายให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.27	4.23	เพิ่มขึ้น
12. ข้าพเจ้าสามารถประเมินผลการดำเนินงานการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบ	3.23	4.03	เพิ่มขึ้น
13. ข้าพเจ้าทำสรุปผลการดำเนินงานการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของนักเรียนให้ผู้บริหารทราบ	3.27	4.33	เพิ่มขึ้น
รวมเฉลี่ย	3.05	4.07	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 17 พบว่า หลังการทดลองครูมีระดับความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนของตนเอง เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองครูมีระดับความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 3.05 คะแนน และหลังการทดลองครูมีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 4.07 คะแนน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ ของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เพื่อประเมินระดับพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ ของนักเรียน

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการของนักเรียน

รายการ	\bar{X} Pretest	\bar{X} Pretest	แปลผล
ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์			
1. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อมีใครกล่าวถึงประเทศไทย ในทางเสื่อมเสีย	2.37	3.67	เพิ่มขึ้น
2. ข้าพเจ้ามักจะไปทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา	3.27	3.80	เพิ่มขึ้น
3. ข้าพเจ้าให้ความสำคัญและปฏิบัติตามหลักคำสอนเรื่อง ความพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9	3.03	3.33	เพิ่มขึ้น
ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อส่วนรวม			
4. ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองและไม่ให้เพื่อนลอกการบ้าน	3.00	3.90	เพิ่มขึ้น
5. ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ	3.37	4.00	เพิ่มขึ้น
6. ข้าพเจ้ามักจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน	3.57	3.93	เพิ่มขึ้น
ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์			
7. ข้าพเจ้าแสดงความเคารพด้วยการไหว้พ่อหรือแม่ใน ตอนเช้า	3.03	3.80	เพิ่มขึ้น
8. ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูทุกคนในโรงเรียน	2.87	3.90	เพิ่มขึ้น
9. ข้าพเจ้าอาสาช่วยงานพ่อแม่ที่บ้านหรือช่วยงานครูที่โรงเรียน	2.87	3.77	เพิ่มขึ้น
ความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม			
10. ข้าพเจ้าตั้งใจฟังที่ครูสอนเมื่อเข้าเรียนในชั้นเรียน	3.00	3.90	เพิ่มขึ้น
11. ข้าพเจ้าไม่ชวนเพื่อน ๆ ในห้องเรียนคุยในขณะที่ครูสอน	2.87	3.67	เพิ่มขึ้น
12. ข้าพเจ้าส่งการบ้านหรืองานที่ครูสั่งได้ทันตามกำหนดเวลา	3.53	3.93	เพิ่มขึ้น
การรักษาวัฒนธรรม และประเพณีไทยอันงดงาม			
13. ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญตามประเพณีของไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา	3.03	3.93	เพิ่มขึ้น
14. ข้าพเจ้ามักจะแต่งกายชุดนิยมไทยมาโรงเรียนในวันที่ โรงเรียนกำหนดให้แต่ง	3.83	3.93	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	\bar{X}	แปลผล
	Pretest	Pretest	
15. ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดขึ้น ในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันภาษาไทย ความมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และ แบ่งปัน	3.57	3.97	เพิ่มขึ้น
16. ข้าพเจ้ามักจะช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของ ของตนเองให้กับ ผู้อื่น	2.90	3.67	เพิ่มขึ้น
17. ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบและรู้หน้าที่ของตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาเตือนให้ปฏิบัติตาม	2.90	3.27	เพิ่มขึ้น
18. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือ ช่วยเหลืองานของโรงเรียนถึงแม้จะไม่ได้รับสิ่งใด ๆ ตอบแทน ความเข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง	3.47	3.90	เพิ่มขึ้น
19. ข้าพเจ้าจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่เห็นต่างจาก ตนเอง	3.33	4.00	เพิ่มขึ้น
20. ข้าพเจ้าจะยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากกระทำ ของตนเอง	2.80	4.00	เพิ่มขึ้น
21. ข้าพเจ้ามักจะพูดให้เพื่อนที่โกรธกัน หายโกรธและกลับมา ดีกัน ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การเคารพผู้ใหญ่	1.97	3.10	เพิ่มขึ้น
22. ข้าพเจ้ามาโรงเรียน ทันตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด	3.33	4.00	เพิ่มขึ้น
23. ข้าพเจ้าจะเข้าแถวเพื่อรับบริการต่าง ๆ โดยไม่แซงคิวเพื่อน	3.07	3.93	เพิ่มขึ้น
24. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนและไม่พูดคุยขณะที่ครูพูดหรือสอน	3.33	3.67	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	\bar{X} Pretest	\bar{X} Pretest	แปลผล
ความมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว			
25. ข้าพเจ้าฝึกการทำสมาธิหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้เกิด สมาธิ	3.70	4.00	เพิ่มขึ้น
26. ก่อนทำสิ่งใดจะไตร่ตรองถึงผลได้ผลเสียและประโยชน์ ที่จะได้รับ ซึ่งจะสอดคล้องกับคำว่า รู้คิด รู้ทำ มากกว่า	2.50	3.57	เพิ่มขึ้น
27. ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	2.83	3.27	เพิ่มขึ้น
การรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
28. ข้าพเจ้ามีความสนใจกิจกรรมเสริมรายได้ระหว่างเรียน	1.67	2.67	เพิ่มขึ้น
29. ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินที่มีอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม	2.57	2.83	เพิ่มขึ้น
30. ข้าพเจ้ามีความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ พลังงานหรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	2.40	3.33	เพิ่มขึ้น
ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาป			
31. ข้าพเจ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอและเหมาะสมกับวัยของ ตนเอง	2.83	3.20	เพิ่มขึ้น
32. ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน อันตรายจากยาเสพติด	2.50	3.03	เพิ่มขึ้น
33. ข้าพเจ้ามักจะแนะนำให้เพื่อนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของโรงเรียนและไม่กระทำความผิด ๆ ที่ผิดกฎระเบียบ	2.83	3.00	เพิ่มขึ้น
การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง			
34. ข้าพเจ้ามักจะบริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วแก่ผู้อื่น	1.63	2.13	เพิ่มขึ้น
35. ข้าพเจ้าเชิญชวนเพื่อน ๆ หรือคนที่ข้าพเจ้ารู้จัก ให้ร่วม บริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วแก่ผู้อื่น	1.37	2.20	เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	\bar{X}	แปลผล
	Pretest	Pretest	
36. ข้าพเจ้ามักจะช่วยดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โต้ะ เก้าอี้	2.33	3.33	เพิ่มขึ้น
รวมเฉลี่ย	2.87	3.54	เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 18 พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลอง นักเรียนมีระดับพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 2.87 คะแนน และหลังการทดลอง นักเรียนมีระดับพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 3.54 คะแนน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลองใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ จากผลการทดลองและจากการสอบถามพูดคุยกับครูและนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการไปปฏิบัติในโรงเรียนวัดบางฝ้าย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม สามารถสรุปผลที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร มีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติไปใช้ในการวางแผนและการจัดสรรทรัพยากรให้ประสบความสำเร็จ สามารถทำได้ เนื่องจากการนำค่านิยม 12 ประการไปเป็นกลยุทธ์ของสถานศึกษา ที่ต้องมีการนำไปสู่นโยบาย เป้าหมาย การวางแผนงานและโครงการของสถานศึกษา ประกอบกับ การวางแผนงานที่ต้องมีการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานและบริบทขององค์กรที่ต้องการพัฒนา โดยการวางแผน และการจัดสรรทรัพยากรอยู่ภายใต้ค่านิยมที่ต้องใช้รูปแบบที่ชัดเจนในการดำเนินการเกี่ยวกับ ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด มีการระบุทรัพยากรที่ต้องการใช้สำหรับการสนับสนุนการทำงานที่ต้องระบุให้ชัดเจนในแผนงาน

“ครูใหญ่จะพูดถึงค่านิยม 12 ประการเสมอ ครูใหญ่จะอบรมพวกรุ่นพี่และโรงเรียนของเรา พวกหนูก็ทำโครงการคุณธรรมกันด้วยค่ะ”

(นักเรียน A, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“ผู้อำนวยการ โรงเรียนจะชี้แจงทำความเข้าใจ เรื่องการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยใช้หลักค่านิยม 12 ประการเป็นกรอบการพัฒนา พวกเราช่วยกันวิเคราะห์คุณธรรมที่ต้องการให้เกิดภายในโรงเรียน มีการออกคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายหน้าที่ และผู้อำนวยการยังนิเทศติดตาม การดำเนินการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ในช่วงทำกิจกรรมหน้าเสาธง ในห้องเรียนอย่างเป็นทางการนิเทศ” (ครู A, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

“ผู้อำนวยการ โรงเรียน จะแจ้งในที่ประชุมครู เพื่อสอบถามความต้องการในการใช้วัสดุ อุปกรณ์เพื่อผลิตสื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และจัดสรรให้ตามความต้องการผ่านพัสดุของ โรงเรียน” (ครู B, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

2. ด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ มีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ เมื่อนำไปใช้แล้วสามารถเกิดผลประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากในด้านของผู้บริหาร มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติและการควบคุมงานแต่ละส่วน โดยผู้บริหาร กำหนดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้ครูดำเนินการพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะมีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบไปปฏิบัติ มีการจัดสรรทรัพยากร สนับสนุน และการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ในด้านของ ครูก็มีการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ได้แก่ การทำวิจัยในชั้นเรียน แผนการเรียนรู้ที่แทรกค่านิยม 12 ประการ สื่อการสอน และอื่น ๆ ที่การปฏิบัติทั้งฝ่ายผู้บริหารและครูเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นทางด้านการปฏิบัติที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนในสถานศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงของนักเรียน

“ทุก ๆ เข้าหนูต้องรีบมาโรงเรียนก่อนเจ็ดโมงครึ่งค่ะ เพราะจะได้มากอดกับครูใหญ่ แล้วเราก็จะได้ช่วยกันทำกิจกรรม 5 ส ด้วยค่ะ หนูคิดว่ากิจกรรม 5 ส ดีมากเลยค่ะเพราะมันทำให้โรงเรียนของเราสะอาด วัตถุประสงค์ด้วยค่ะ เพราะมีน้อง ป. 3 ไปทำค่ะ” (นักเรียน A, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“ผู้อำนวยการ โรงเรียน จะส่งเสริมให้ครูก็มีการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ทั้ง การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่แทรกค่านิยม 12 ประการ สื่อการสอน และอื่น ๆ ส่งเสริมให้มีการจัดทำโครงการคุณธรรมทุกชั้นเรียน จนปัจจุบันโรงเรียนของเรามีชื่อเสียงด้านคุณธรรมมาก จนทำให้ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในการร่วมประกวดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 3 ดาว ของเขตตรวจราชการที่ 3” (ครู B, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

3. ด้านการติดตามผล ประเมินผล มีความเห็นว่า การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ในด้านการติดตามผลและประเมินผลเกิดประสิทธิผล ประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากเป็นการนิเทศติดตามตรวจสอบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ แนวทาง ในการดำเนินงานตามแผนงาน โดยที่ผู้บริหารเป็นผู้ให้คำแนะนำครูในการดำเนินงาน ประเมินผล จากการสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนว่าผลที่เกิดขึ้นหรือไม่ รูปแบบและกระบวนการดำเนินงานที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ควรปรับปรุงอย่างไรจึงจะเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่โรงเรียนที่กำหนด

“หนูมีเงินฝากในบัญชีของโรงเรียนเยอะค่ะ เวลาจะซื้อของก็ไม่ต้องขอแม่ค่ะ”

(นักเรียน B, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“โรงเรียนของเรา มีการประชุมทุกสัปดาห์ ผู้อำนวยการจะติดตามการดำเนินการ เสริมสร้างคุณธรรมในสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีแบบรายงานต่าง ๆ ที่คณะครูต้องนำส่งประจำ สัปดาห์ เช่นแผนการสอนที่สอดคล้องกับค่านิยม 12 ประการ บันทึกความดีของผู้เรียน บันทึกการฝาก ออมทรัพย์ บันทึกการตรวจสุขภาพของนักเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ เมื่อครูไปอบรม ต้องรายงาน การอบรมและขยายผลสู่เพื่อนครูในเวลาประชุมของทุกสัปดาห์ มีการจัดทำข้อมูลคุณธรรม อัตลักษณ์ประจำห้องเรียน และต้องรายงานผลโครงการคุณธรรมอัตลักษณ์ของห้องเรียนเมื่อสิ้น ภาคการศึกษาด้วย” (ครู C, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้แก่

1. ผู้บริหาร ครู บุคลากร บุคคลในสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน ถ่ายทอดองค์ความรู้รูปแบบในวิธีการที่หลากหลาย ไปสู่การปฏิบัติ ค่านิยม 12 ประการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ เช่น การแสดงออกที่เน้นให้เห็นการเป็นแบบอย่างที่ดี ให้กับนักเรียน

“คุณครูจะพาพวกเราไปเก็บกวาด ทำความสะอาดในชุมชนบางฝ่ายเดือนละครั้งค่ะ ทำให้ชุมชนของเราสะอาดมากค่ะ หนูชอบที่ชุมชนของเราสะอาดเพราะไม่อยากให้โรงเรียนเรา สะอาดอย่างเดียวค่ะ” (นักเรียน C, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“คำสั่งของโรงเรียนเราทุกคำสั่ง คุณครูทุกคนจะมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ผู้อำนวยการ จะบอกพวกเราเสมอว่า โรงเรียนต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครูตลอดจนสถานักเรียน ท่านบอกว่าการทำงาน เป็นทีมเป็นหัวใจของความสำเร็จในการดำเนินงานในทุก ๆ เรื่อง” (ครู D, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

“โรงเรียนของเรา คุณครูทุกคนจะมาโรงเรียนเช้ามาก คิดว่าน่าจะเป็นโรงเรียนเดียวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ครูมาเช้าก่อนเจ็ด โมงครึ่ง เพราะพวกเราเกรงใจท่านผู้อำนวยการ ท่านเป็นคนที่มาโรงเรียนเช้ามากก่อนหกโมงเช้าอีก ท่านเป็นตัวอย่างที่ดี ของเรื่อง การมีวินัย ตรงต่อเวลา และเป็นคนที่สะอาดมาก ๆ” (ครู F, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

2. อาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีการสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ นำไปสู่การสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ทั้งบรรยากาศภายในห้องเรียน และภายนอกห้องเรียน รวมถึงแหล่งเรียนรู้ต่างๆรอบบริเวณโรงเรียน

“ที่โรงเรียนของเราจะมีการไหว้กันครับ นักเรียนจะไหว้คุณครู น้องจะไหว้พี่ ที่สำคัญโรงเรียนของเรามีการกอดกันด้วยครับ” (นักเรียน E, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“โรงเรียนของเราสวยมากครับ มีหลายสี แต่ละอาคารก็คนละสีครับ และหน้าห้องของพวกเราทุกห้องก็มีสุภาษิตติดไว้ทุกห้องด้วยครับ” (นักเรียน E, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“ท่านผู้อำนวยการจะมอบหมายให้ครูทุกตึก ทั้งตึกปตท. ตึกเสรี ตึกร่วมใจและอาคารผาดภูเกตุ จัดตกแต่งห้องเรียนและอาคารเรียนให้สะอาดสวยงาม มีคุณธรรมอัตลักษณ์ประจำห้องเรียน มีพุทธสุภาษิตทุกห้องตลอดจนถึงทางเดิน และให้มีมุมคุณธรรมประจำตึก เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้ ซึมซับไปอย่างไม่รู้ตัว” (ครู E, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

3. สภาพสังคมนอกโรงเรียน โดยเฉพาะครอบครัวหรือบ้านของนักเรียนที่มีความสำคัญเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การแสดงพฤติกรรมเชิงบวก รวมถึงชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ที่เน้นการสร้างความอบอุ่น สงบสุข มีตัวแบบที่ดีในการเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน

“หน้าโรงเรียนของเรามีทางม้าลายครับ ครูสอนเราว่า ต้องรู้จักการข้ามทางม้าลาย ต้องเคารพกฎจราจร มีน้ำใจให้กัน และผมได้มาทำหน้าที่จราจรหน้าโรงเรียนผมภูมิใจมากครับ เพราะทำให้ชีวิตทุกคนปลอดภัยครับ” (นักเรียน D, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“โรงเรียนของเรา ท่านผู้อำนวยการจะมอบหมายให้ครูออกเยี่ยมบ้านนักเรียน 100 เปอร์เซ็นต์ เพื่อติดตามดูความเป็นอยู่ สภาพและสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวของนักเรียน และเพื่อเป็นข้อมูลในการให้การช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น ซึ่งการออกเยี่ยมบ้านเด็กได้เสียงตอบรับดีมาก ผู้ปกครองชื่นชมว่าลูกหลานมีพฤติกรรมน่ารักขึ้น รู้จักช่วยเหลือแบ่งเบางานบ้านได้” (ครู A, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

4. สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในปัจจุบันซึ่งในปัจจุบันนักเรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และรับรู้ได้เร็ว ดังนั้นควรมุ่งเน้นการรับรู้ข่าวสารที่ดี มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตส่งผลให้เกิดค่านิยมในตัวนักเรียนและมีผู้แนะนำการรับข้อมูลข่าวสารที่ดีและเหมาะสม

“คุณครู จะสอนการไหว้พวกเราค่ะ หนูจำได้ว่า มี 3 ระดับ กลับไปบ้านหนูก็ไหว้พ่อ กับแม่ค่ะ และก็กอดพ่อกับแม่ด้วยค่ะ” (นักเรียน F, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“ท่านผู้อำนวยการจะมอบหมายให้ดิฉันรายงานข้อมูล และกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ผ่านช่องทาง เฟสบุ๊กของ โรงเรียนและเผยแพร่ลงในข่าวสารประชาสัมพันธ์ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งเสียงตอบรับจากผู้ปกครองดีมาก เพราะได้รับรู้ความเป็นไปในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน” (ครู C, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

5. ปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ มีดังนี้

5.1 การประสบความสำเร็จค่อนข้างช้า เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยเวลา ในการสังเกตผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน จึงต้องมีการประเมินผลพฤติกรรม ของนักเรียนเป็นระยะ

“ตั้งแต่คุณครูเอาเรื่องค่านิยม 12 ประการมาสอนพวกเรา มันทำให้หนูมีระเบียบวินัย มากขึ้นมาโรงเรียนเข้าชั้น ในห้องเรียนและบริเวณที่รับผิดชอบตามกิจกรรม 5 ส ก็สะอาดขึ้น” (นักเรียน D, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2561)

“ผู้อำนวยการจะให้คณะครูดำเนินการพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน โดยให้แต่ละห้อง จัดทำคุณธรรมอัตลักษณ์ในห้องเรียนและต้องทำแบบประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนตามแต่ คุณธรรม อัตลักษณ์ที่ครูแต่ละห้องจัดทำเพื่อติดตามพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนของตนเอง” (ครู D, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

5.2 การจัดกิจกรรมเน้นกิจกรรมที่ต้องบูรณาการกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น จึงอาจทำให้เกิดการประเมินผล ติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมได้ยากในบางส่วน โดยต้องเน้น การประเมินองค์รวมที่เกิดขึ้นมากกว่าการประเมินผลรายด้าน

“คุณครู จะให้นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก ได้ฝึกอ่านตอนเย็น และเราก็จะมีคลินิก ภาษา พี่พาน้องอ่าน สนุกดีครับ ทำให้น้อง ๆ อ่านคล่องขึ้นครับ” (นักเรียน A, สัมภาษณ์, 18 พฤษภาคม 2561)

“ทุกกิจกรรมของโรงเรียนเราจะทำแบบรายงาน โครงการ เพื่อนำข้อมูลใช้เป็นฐาน พัฒนาในการดำเนินกิจกรรมต่อไป” (ครู E, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

5.3 การปลูกฝังให้นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวก มีคุณธรรมนั้นจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร โดยเฉพาะต้องแข่งขันกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 มาปฏิบัติก็เป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ต้องอาศัยระยะเวลาเพื่อให้เห็นผลอย่างชัดเจน

“คุณครูสอนพวกเราว่า โรงเรียนเป็นบ้านหลังที่ 2 ของเรา เพราะฉะนั้น เราต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดค่ะ แม่ก็ชมว่าหนูกวาดและถูบ้านสะอาดขึ้นค่ะ” (นักเรียน F, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2561)

“ตั้งแต่ผู้อำนวยการย้ายมาอยู่ที่โรงเรียนเรา สิ่งที่ผมสังเกตเห็นคือท่านจะให้ความสำคัญกับนักเรียนอยู่เสมอ ท่านจะอบรมนักเรียนหน้าเสาธงทุกวัน ท่านบอกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดีของเด็กนั้น ต้องอาศัยเวลา เราเปลี่ยนแปลงคนภายในหนึ่งวันไม่ได้ ดังนั้นครูทุกคนต้องช่วยกัน” (ครู G, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2561)

5.4 ความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ต้องมีการประเมินผลจากการดำเนินชีวิตของนักเรียน การประสานความร่วมมือจากส่วนต่าง ๆ เช่น คนในครอบครัว คนในชุมชน คนในสังคม ที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในการเป็นหูเป็นตา เป็นผู้มีส่วนในการประเมินผลถึงการแสดงออกพฤติกรรมของนักเรียน และพร้อมทั้งเป็นตัวอย่งที่ดีให้กับนักเรียนด้วย จึงต้องอาศัยการติดตามประสานงานอย่างใกล้ชิดและอย่างต่อเนื่อง

“ผมภูมิใจมากที่โรงเรียนของเราได้รับรางวัลเหรียญทองการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนครับ งานสภาทำให้ผมกล้าแสดงออกมากขึ้น รู้จักรับฟังความเห็นของเพื่อนคนอื่น ทำให้โรงเรียนของเรามีระเบียบครับ” (นักเรียน D, สัมภาษณ์, 15 พฤษภาคม 2561)

“เดี๋ยวนี้เวลาขึ้นรถโดยสาร จะไม่ได้ยินเด็ก ๆ พุดจาหยาบคาย มีน้ำใจมากขึ้น รู้จักลูกให้ผู้ใหญ่และเด็กนึ่ง คุณครูมีการนำเด็กออกมาทำความสะอาดชุมชนและวัดทำให้เด็ก ๆ รู้จักทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมก็ต้องขอขอบใจโรงเรียนเป็นอย่างมาก” (ผู้ปกครองนักเรียน A, สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2561)

จากการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ มาใช้ให้เกิดผลทำให้นักเรียนมีความประพฤติที่ดีและมีคุณธรรมแล้ว ยังส่งผลพลอยได้ให้กับโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีแนวโน้มที่สูงขึ้นในทุก ๆ ปี นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โรงเรียนได้รับการประเมินให้เป็นโรงเรียนต้นแบบสถานักเรียนระดับต้นประเทศ โรงเรียนสีเขียว โรงเรียนคาร์บอนต่ำของ (กฟผ.) โรงเรียนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม 4 ดาว (กฟผ.) โรงเรียนคุณธรรม สพฐ 3 ดาว โรงเรียนสุจริตรุ่นที่ 2 มีผลการประเมินสูงสุดของเขตพื้นที่ ได้รับรางวัลรักษาดูทาง เสริมสร้างชีวิตสุจริต จาก ป.ป.ช. ประจำปี

2560 และนักเรียนของโรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย อาทิ นักเรียนได้รับรางวัลการบรรยาย
 ธรรมลำดับที่ 2 ของสำนักพุทธศาสนาจังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนได้รับรางวัลเหรียญทองลำดับ
 ที่ 5 การแข่งขันสถานักเรียนระดับประเทศ งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ 67 นักเรียนได้รับ
 คัดเลือกและยกย่องว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีจากพุทธสมาคมจังหวัดสมุทรปราการ เป็นต้น
 จากการที่โรงเรียนนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการมาใช้แล้ว ส่งผลทำให้
 ผู้บริหารและครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และมีแนวทางในการวางแผนการเสริมสร้างค่านิยม
 หลัก 12 ประการ เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีในปลูกฝังค่านิยมให้กับนักเรียน ส่งผลการดำเนินงาน
 ของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือได้นักเรียนที่มีค่านิยมที่เป็นที่ต้องการและยอมรับ
 จากสังคม มีนิสัยรักและศรัทธาในการทำสิ่งที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อตนเองและสังคม การจัด
 กระบวนการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์จึงทำให้เกิดง่ายขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีคุณธรรม
 จริยธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาทั้งนี้ นักเรียน
 ได้รับการส่งเสริมและการพัฒนาที่เน้นการทำตามต้นแบบ การปรับพฤติกรรมเชิงบวกที่ยั่งยืน
 มีความมุ่งมั่นและเห็นคุณค่ามนุษย์ที่จะต้องยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า รวมทั้งสามารถ
 ทำการวิเคราะห์ แยกแยะและอธิบายความแตกต่างของความดีงามและความชั่วร้ายได้อย่างมีเหตุผล
 ไม่ทนต่อความทุจริต มีการยอมรับและให้เกียรติ รับผิดชอบต่อความคิดเห็นของซึ่งกันและกัน มีความคิด
 อิงอยู่บนพื้นฐานความเป็นเหตุเป็นผล ใฝ่หาความรู้และไตร่ตรองก่อนการตัดสินใจที่เน้นคุณค่า
 การยอมรับในศักดิ์ศรีของบุคคลที่อยู่ร่วมกันในสังคม จนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นที่ยอมรับ
 ยกย่อง ให้ความเชื่อมั่นนับถือจากบุคคลในสังคมอย่างเหมาะสมต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ กระบวนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัย การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ โดยนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษา และวัดผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ โดยใช้เครื่องมือจำนวน 3 ชุด คือ 1) แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ 2) แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ และ 3) แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ

สรุป

สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นและกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษามากที่สุดลำดับที่ 1 คือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 5 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนฯ ให้พร้อมทั้งก่อนระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ รองลงมาลำดับที่ 2 คือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 7 การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และ ด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ข้อ 17 ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ส่วนข้อที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาลำดับสุดท้าย ลำดับที่ 9 คือ ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร ข้อ 3 สถานศึกษาสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติอย่างเต็มที่ และข้อ 4 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า

1) แนวทางการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ควรมีวิธีการ ขั้นตอน และแนวทางการดำเนินการ สรุปได้ว่า ควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรมที่มีการระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ มีการจัดการประชุมคณะทำงาน คณะกรรมการฯ คณะครู บุคลากรทุกฝ่าย

ของโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน และถ่ายทอดให้กับนักเรียน ในการนำไปจัดกิจกรรม รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องก็ต้องให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประชุม เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ได้รับทราบผลการดำเนินการของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความสามารถ ควรสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ต้อง กำหนดหลักเกณฑ์และการกำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจน ในการกำกับ ติดตาม นิเทศ การประเมินผลการดำเนินการ

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ไปใช้ ประกอบด้วย รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ควรมีเนื้อหาและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้ใช้รูปแบบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องเล็งเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงผลของกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการที่จะส่งผลที่ดีต่อผู้เรียน และต้องมีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้

3) ปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ โดยการกระทำและมีต้นแบบที่ดี ทั้งที่บ้านและโรงเรียน เปรียบเสมือนโรงเรียนเป็นบ้านหลังที่สอง การนำรูปแบบไปใช้อาจไม่มีความต่อเนื่อง เพราะงานในโรงเรียนมีหลากหลายงาน ครูมีภาระรับผิดชอบในหลาย ๆ งานสูง จึงต้องมีการวางแผนการดำเนินการไว้เป็นอย่างดี รวมทั้ง อาจขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองบางส่วน ที่ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน

ตอนที่ 2 ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ผลการสร้างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ส่วนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติและ ส่วนที่ 4 การนำรูปแบบไปใช้

ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านต่าง ๆ พบว่า รายการประเมินที่มีระดับความเหมาะสมมากที่สุด มีจำนวน 4 รายการ คือ ขอบเขตของรูปแบบ แนวคิดรูปแบบการนำ

กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ องค์ประกอบของรูปแบบ และองค์ความรู้เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ส่วนรายการอื่นอีก 11 รายการ มีระดับความเหมาะสมมาก และรายการที่มีผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบน้อยที่สุด คือ ความเป็นมา

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโรงเรียนมีคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ โดยใช้แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ พบว่า หลังการทดลองโรงเรียนมีคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลอง โรงเรียนมีระดับคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เฉลี่ย 3.31 คะแนน และหลังการทดลองโรงเรียนมีระดับคุณภาพการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เฉลี่ย 3.93 คะแนน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ พบว่า หลังการทดลองครูมีระดับความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้กับนักเรียนของตนเอง เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองครูมีระดับความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 3.05 คะแนน และหลังการทดลองครูมีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ คะแนนเฉลี่ย 4.07 คะแนน

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการของนักเรียน โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ พบว่า หลังการทดลองนักเรียนมีพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลอง โดยก่อนการทดลองนักเรียนมีระดับค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 2.87 คะแนน และหลังการทดลองนักเรียนมีระดับพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เฉลี่ย 3.54 คะแนน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลองใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ส่งผลทำให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และมีแนวทางในการวางแผนการเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีในปลูกฝังค่านิยมให้กับนักเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อภิปรายผล

การวิจัยและพัฒนา รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า รายการข้อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 5 แผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ได้มีการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ให้พร้อมทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีผลต่อการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ จึงทำให้ต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตราภรณ์ ไยศิลป์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีตัวแปร ที่สำคัญ ได้แก่ การประเมินผลในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานเพื่อปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมและได้ผลในการดำเนินงานการติดตามแผนกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน และการกำหนดแนวทาง/วิธีการ การควบคุมแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารงานของ โรงเรียน และงานวิจัยของวีรพงษ์ คล้อยดี (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการกำกับ ติดตาม การวัดและประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ย่อย 4 โครงการ ผู้บริหารที่มีความสามารถในการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ นั้น จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของแผนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถบริหารแผนให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับข้อมูล เชิงคุณภาพ ที่สรุปความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญได้ว่า ควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการ โครงการ หรือกิจกรรมที่มีการระบุตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม 12 ประการ มีการจัดการประชุมคณะทำงาน คณะครู บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน และถ่ายทอดให้กับนักเรียนในการนำไปจัดกิจกรรม รวมทั้งผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องก็ต้องให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประชุม เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้ได้รับทราบผลการดำเนินการของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาความสามารถ ควรสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ชัดเจนในการกำกับ ติดตาม นิเทศ และการประเมินผล

12. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ข้อมูลเชิงปริมาณ พบว่า ข้อที่มีความต้องการจำเป็นรองลงมา มีสองรายการ คือ ด้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อ 7 การประชุมย่อยเพื่อปรับเปลี่ยนแผนการปฏิบัติการส่งเสริม

ค่านิยม 12 ประการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และด้านปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ข้อ 17 ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ คือ เนื้อหาและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ที่ผ่านมามีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ และยังไม่ตระหนักถึงการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการที่ส่งผลที่ดีต่อผู้เรียน และไม่มีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้ จึงทำให้สอดคล้องกับงานวิจัยของพสุ เดชะรินทร์ (2551) ได้ศึกษาปัญหาของการขับเคลื่อนกลยุทธ์ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร มักไม่ค่อยให้ความสำคัญและไม่ให้ความสนใจกับการวางแผนกลยุทธ์มากนัก ทำให้แผนกลยุทธ์ไม่ได้นำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ไปใช้ ประกอบด้วย รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ควรมีเนื้อหาและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ผู้ใช้รูปแบบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องเล็งเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงผลของกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการที่จะส่งผลที่ดีต่อผู้เรียน และต้องมีการจัดเตรียมงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของสุพานี สฤษฏ์วานิช (2553) ที่กล่าวไว้ว่า ความสำคัญหรือล้มเหลวของการบริหารกลยุทธ์มี องค์ประกอบของกระบวนการบริหารกลยุทธ์ที่สำคัญคือ ได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมอย่างเพียงพอหรือไม่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่ ต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของ กลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์การ และผลประโยชน์ตอบแทน เพื่อการจูงใจผู้ปฏิบัติงานหรือไม่ ถ้าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ไม่มี ความสอดคล้องเข้ากันได้ การนำแผนกลยุทธ์มาปฏิบัติจะเกิดปัญหาได้ และต้องมีการควบคุมและติดตามผลหรือไม่ และได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกลยุทธ์แผนงานวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ใดๆหรือไม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

4. ปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ไปใช้ ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยการกระทำและมีต้นแบบที่ดี ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากการนำรูปแบบฯ ไปใช้อาจไม่มีความต่อเนื่อง เพราะงานในโรงเรียนมีหลากหลายงาน ครูมีภาระรับผิดชอบในหลาย ๆ งานสูง จึงต้องมีการวางแผนการดำเนินการไว้เป็นอย่างดี รวมทั้งอาจขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองบางส่วน ที่ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียน สอดคล้องกับ Camillus (2008, pp. 100-101) ที่ได้จำแนกปัญหาการวางแผน

กลยุทธ์ที่สำคัญคือ ต้องเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลากหลาย โดยบุคคลและกลุ่มหลากหลาย นั้นต่างก็มีค่านิยมและความต้องการเร่งด่วนต่างกัน ซึ่ง ฉันทฐพันธ์ เจริญนันท์ (2552, หน้า 197-198) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อกลยุทธ์ว่า สภาพแวดล้อมทั่วไป ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั่วไป เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี ส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม และสอดคล้องกับผลการศึกษา วิเศษ ชินวงศ์ (2555, หน้า 22) ที่ได้ศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์ความเป็นเลิศทางวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ประการหนึ่งคือ ขาดทิศทางและนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของพลุ เดชะรินทร์ (2551) ที่ได้ศึกษาปัญหาของการขับเคลื่อนกลยุทธ์ พบว่า อุปสรรคสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อน กลยุทธ์ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ประกอบด้วย 1) ทัศนคติและกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นขาดการสื่อสารและถ่ายทอดไปยังผู้บริหารระดับต่าง ๆ และพนักงาน 2) ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และบุคลากรยังขาดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตามกลยุทธ์ 3) ผู้บริหารระดับสูงขององค์กร มักไม่ค่อยให้ความสำคัญ และให้ความสนใจกับการวางแผนกลยุทธ์มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wheelen and Hunger (2012, p. 199) ที่ได้เสนอรูปแบบในการประเมินและควบคุมกลยุทธ์ออกเป็น 5 ขั้นตอน กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเกณฑ์และมาตรฐาน วัดผลการปฏิบัติงาน เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน และการปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้ โดยเปิดโอกาสให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร โรงเรียน ครู นักเรียน ประชาชน ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับที่ 1
2. การนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้ ควรมีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนา หรือกิจกรรมของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหาร โรงเรียน ครู บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การวางแผน การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน และเป็นการสำรวจความต้องการที่จะพัฒนาค่านิยม 12 ประการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนด้วย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการนำรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการไปใช้ ที่สำคัญมี 2 ประการ คือ 1) การจัดสภาพแวดล้อมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ 2) การนำรูปแบบไปใช้อาจไม่มีความต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและมีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต้องร่วมมือกัน จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน เช่น การจัดทำแผนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูและบุคลากร การจัดหาแหล่งข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องและสภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน เช่น การประสานงานกับชุมชนใกล้เคียง การจัดกิจกรรมเข้าค่าย การศึกษาดูงาน โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และพร้อมให้ความร่วมมือกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยที่ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ของนักเรียนระดับประถมศึกษาและใช้เครื่องมือวัดผลแบบอื่นที่มีความสามารถในการวัดได้หลากหลาย ครอบคลุมนิยามของค่านิยม 12 ประการ อาทิ การใช้แบบบันทึกเหตุการณ์ การตรวจรายการปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การสอบถามความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง การสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน โดยอาจใช้คำถามปลายเปิด เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากพฤติกรรมค่านิยมประการของนักเรียนเป็นพฤติกรรมที่ละเอียดอ่อน มีความเกี่ยวข้องกับความรู้สึก อารมณ์ และการแสดงออก

2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาอื่น ๆ โดยนำรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแนวทางหรืออาจใช้เทคนิคหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). การศึกษาการวางแผนการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ของ
กระทรวงศึกษาธิการในเขตตรวจราชการที่ 4. เข้าถึงได้จาก
www.inspect4.moe.go.th/research_ins4/rs8.doc
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). แนวทางการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษาตามค่านิยมหลัก
ของคนไทย 12 ประการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา.
- กฤษณา วงษาสันต์. (2542). โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ของนักศึกษากลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: เซอร์คเวฟ
เอ็นดูเคชั่น.
- กล้า ทองขาว. (2552). แผนกลยุทธ์ทางการศึกษา สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
80 พรรษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ขจรวุฒิ นำศิริกุล. (2553). กลยุทธ์กับธุรกิจ *Strategy & business*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ขัตติยา ค้างสำราญ. (2552). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตรารักษ์ ไยศิลป์. (2550). การพัฒนารูปแบบการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์การศึกษาศุภบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชัยวัฒน์ วัชรมัย. (2534). การศึกษาค่านิยมทางการประชากรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชูใจ เอี้ยวอักษร. (2549). การบริหารเชิงกลยุทธ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ:
บพิตรพมข มหาเมฆ.
- ณัฐพันธ์ เสงรนนท์. (2552). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิงษ์. (2540). นโยบายสาธารณะ: ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ.
กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ทาคาโอะ มียากาวะ. (1986). *เศรษฐมิติเบื้องต้น*. แปลโดย คงศักดิ์ สันติพฤกษ์. กรุงเทพฯ: ฐู้งแจ็ง.
- ชงทอง จันทรางศู. (2553). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2552* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ฟริกหวานกราฟฟิอก.
- ชวัช คงเด็ม. (2554). *การพัฒนาารูปแบบการจ้ดทำแผนกลยุทธ์แบบบูรณาการของสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาคุยฎึบัณจิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณจิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- นันทพร กำเชื้อ. (2555). *บทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม
ที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนในสังกัดสถานงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรดิถถ์. วารสารบัณจิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์,
6(3).*
- เนาวรัตน์ นาดพงษ์. (2555). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดกำแพงเพชร
โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคุยฎึบัณจิต,
สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา, บัณจิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร.*
- บุญมี แทนแก้ว. (2539). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นดิ้งเฮาส์.
- ปกรณั ปรียากร. (2553). *การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 14).
กรุงเทพฯ: เสมารธรรม.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2534). *เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษา หน่วยที่ 1-7* (พิมพ์ครั้งที่ 9).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประยงคั มีใจเชื้อ. (2542). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือสื่อเสริมกรุงเทพ.
- ป้ณรส มาลากุล ณ อยุธยา. (2551). *การพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนานนโยบาย
และการจัดการ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พวงผกา ประเสริฐศิลป์. (2543). *วิถีไทย*. กรุงเทพฯ: เฮอร์คเวฟ เอ็นคูเคชั่น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พสุ เดชะรินทร์. (2551). *Balanced scorecard รู้ลึกในการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). ม.ป.ท.
- พัคตรีผอง วัฒนสิน และพสุ เดชะรินทร์. (2542). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พูนสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดการของวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิสัย นุ่นเกลี้ยง. (2556). การบริหารเชิงกลยุทธ์สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏรูปแบบควรเป็นอย่างไร. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 24(2), 79-90.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2553). *นโยบายสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- มณฑริกา วิจารณ์. (2551). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาเอกชน ชั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- ยุทธนา พรหมณี. (2555). *การนำแผนสู่การปฏิบัติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.pncc.ac.th/pncc/wrod/plan.doc>
- ยุพา นันทะไชย. (2540). *จริยธรรมและจรรยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัตนะ บัวสนธิ์. (2554). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2548). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2554). *ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2555). *การพัฒนายุทธศาสตร์ความเป็นเลิศทางวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดสุรินทร์*. สุรินทร์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- วีรพงษ์ คล้อยดี. (2558). *กลยุทธ์การขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *รูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2550). *นโยบายสาธารณะ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมควร สนองอุทัย. (2531). *ความรู้และค่านิยมทางประชากรศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมาน อัสวภูมิ. (2537). *การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาในระดับจังหวัด*.
คุยฎีนิพนธ์ครุศาสตรคุยฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมุทร ชำนาญ. (2546). *การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*.
ใน *เอกสารการประชุมทางวิชาการ หลักสูตรการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*.
กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสภาผู้บริหาร.
- สัน สุวทันพรกุล. (2551). *การวิจัยและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสาระท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนประถมศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักโฆษกรัฐบาล. (2559). *วิสัยทัศน์ คสช. 9 ยุทธศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaigov.go.th/th/news1/item/84708-id84708.html>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ. (2558). *รายงานผลการประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2558*. สมุทรปราการ: สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์. (2559). *คู่มือการดำเนินงานค่านิยม 12 ประการ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.surin3.go.th/maindown.php?No=1495>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). *แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: สกายพรีนติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *แนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558 ก). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสุจริต*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558 ข). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2558). *แนวทางการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนอาชีวศึกษาตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สันทวิกิจ พรินต์ติ้ง (สำนักงานใหญ่).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554)*. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2560). *ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด*. สมุทรปราการ: สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). *สารานุกรมวิชาชีพครู เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา*. กรุงเทพฯ: สกสศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). *พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สินี กุลพงษ์. (2553). *ผลของการใช้แผนการจัดประสบการณ์เพื่อปลูกฝังค่านิยมความเป็นไทยที่มีต่อการรับรู้ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดพระทรง จังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรี, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- สุทธิเกียรติ ภูมิพิชชนสุข. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานีวิทยุ FM 93.5 YES RADIO RETRO PROGRAM*. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการและภาคเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนทรี่ โคมิน และสนิท สมัครการ. (2522). *ระบบค่านิยมของไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2553). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ : แนวคิดและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ชรรวมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม. เข้าถึงได้จาก http://mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php? article_id=656& articlegroup_id=146
- สุวัฒน์ สิรินิรันดร์. (2549). *บทสรุปการวางแผนกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซี แอนด์ เอ็น.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2555). *การนำเสนอกลยุทธ์ทางเลือกการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน: School-based management*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุไร จักษ์ตรีมงคล. (2558). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนามาตรประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการสำหรับผู้เรียนอายุระหว่าง 12-14 ปี*. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- Bardo, J. W., & Hardman, J. J. (1982). *Urban sociology: A systematic introduction*. New York: F.E. Peacock Publishers.
- Bertalanffy, L. V. (1968). *General system theory: Foundations, development, applications*. New York: George Braziller.
- Brown, W. B., & Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and management: A macro approach*. New York: John Wiley and Sons.
- Camillus, J. C. (2008). Strategy as a wicked problem. *Harvard Business Review Article*, 3, 98-106.
- Carl, D., Glickman, S., Gordon, P., & Jovita, M. Ross-Gordon. (2010). *Supervision and instructional leadership* (8th ed.). Boston: Pearson Education.
- Chandler, A. (1962). *Strategy and structure: Chapters in the history of the American industrial*. n.p.
- Comin, M. C. (2004). *Continuous improvement in New York state school district: A case study*. Retrieved from <http://www.nber.org/papers/w17177>

- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism: Their form and function in education evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 37(9), 192-193.
- Fullan. (2007). *White paper on education reaching every student a smarter Ontario*. Retrieved from <http://michaelfullan.ca/articles/>
- Gerston, L. N. (1983). *Making public policy: From conflict to resolution*. Illinois: Scott, Foreman.
- Glueck, W. F. (1977). *Management hinsdle*. III.; The Dryden Press.
- Grindle, M. S. (1980). *Policy content in implementation in politic and policy implementation in the third world*. Princetown, NJ: Princeton University Press.
- Henderson, L. K. (2000). The development of elementary school consolidated plan for improvement: A case study of a Newly established Kentucky school-based decision-making committee structure. *Dissertation Abstracts International*, 30(12), 11-A.
- Hill, D. A. (2008). *What makes total quality management work: A study of obstacles and outcomes*. Dissertation Doctor of Philosophy in Management, Capella University.
- James Brian Quinn Henry Mintzberg. (1996). *The strategic process concepts, contexts,cases*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of teaching*. Boston: Allyn and Bacon.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2006). *Alignment: Using the balanced scorecard to create corporate synergies*. Boston: Harvard Business School Press.
- Keeves, P. J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Madaus, G. F., Scriven, M. S., & Stufflebeam, D. L. (1983). *Evaluation models viewpoints on educational and human services evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1989). *Implementation and public policy*. Maryland: University Press of America.
- McMillan, J. H., & Schumacher, S. (2001). *Research in education: A conceptual introduction*. New York: San Francisco.

- McWhorter, L. B. (2001). *The balanced scorecard: An empirical analysis of its effect on management' job satisfaction and performance evaluation*. USA: University of Kentucky.
- Pressman, J. L., & Wildavsky, A. B. (1973). *Implementation* (2nd ed.). Sanfranciso: University of California Press.
- Price, M. J. (2001). Strategic and the link to implementation in selected Illinois school districts. *Dissertation Abstracts International*, 62(7), 207-A.
- Sally, B. (2012). *Key messages about change in schools a literature scan for sport New Zealand*. Retrieved from <http://www.nzcer.org.nz/research/publications/key-messages-about-change-schools-literature-scan-sport-new-zealand>
- Steiner, E. (1988). *Methodology of theory building* (pp. 39-40). Sydney: Educology Research Associates.
- Stoner, A. F., & Wankel, C. (1986). *Management* (3rd ed.). New Delhi: Prentice-Hill.
- Toivanen, J. E. (2001). *Implementation of the balanced scorecard and the current use of the balanced scorecard in Finland*. Finland: Lapeenranan Teknillinen Korkeakoulu.
- Tosi, H. L., & Carroll, S. J. (1982). *Management*. New York: John Wiley and Sons.
- Van, H., Carl, E., & Van, D. S. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration & Society*, 6, 445-488.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2012). *Strategic management and business policy* (11th ed.). S4Carlisle Publishing Services.
- Willer, D. (1986). *Scientific sociology: Theory and method*. Englewood Cliff, NJ: Prentice Hill.
- Willer, R. H. (1967). *Leader and leadership process*. Boston: Irwin/ McGraw-Hill.
- Williams, W. (1971). *Social policy research and analysis*. New York: Elserier.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรม

แบบรายงานผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

๑. ชื่อวิทยานิพนธ์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย) การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม ๑๒ ประการสู่
การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ) A DEVELOPMENT OF STRATEGIC MODEL FOR
SUPPORTING ๑๒ NATIONAL MAIN VALUES PRACTICE FOR PRIMARY SCHOOL LEVEL IN
SAMUT PRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

๒. ชื่อ นิสิต ว่าที่ ร.ต.หญิงสายสวาท สุขวิชัย หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

รหัสประจำตัว ๕๖๘๑๐๐๗๑ สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

ภาคปกติ

ภาคพิเศษ

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย:

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ เรื่องดังกล่าวข้างต้นแล้ว
ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ

- ๑) การเคารพในศักดิ์ศรี และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างการวิจัย
- ๒) วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการวิจัย
(Informed consent) รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
- ๓) การดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็น
สิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มีมติเห็นชอบ ดังนี้

(✓) อนุมัติโครงการวิจัย

() ไม่อนุมัติ

๔. วันที่ให้การอนุมัติ:.....๒๓.....เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ประธานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	ที่ปรึกษาพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา)
ดร.คณาพร คมสัน	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา)
ฉันทภรณ์ นิลอรุณ	รองศึกษาธิการจังหวัดชุมพร (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)
นายอัมพร สุวรรณจันทร์	อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดสวนส้ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา)
นายวรพจน์ สิงหาราช	ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดคลองสวน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ)

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เชิงลึก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์เชิงลึก

1. ดร.ชูชาติ แก้วนอก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
2. นายภูมิอนันท์ ขวัญเมือง รักษาการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
3. นายชอดิษฐ์ ทองรอด ศึกษาานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานด้านโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
4. นางสุทธีณี กรินทร์ากุล ศึกษาานิเทศก์ผู้รับผิดชอบงานด้านโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
5. นายธวัช โพธิ์แก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสวนส้ม
โรงเรียนคุณธรรมพระราชทาน รุ่นที่ 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
6. นายนภดล อารมณีสุโข ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์
โรงเรียนคุณธรรมพระราชทาน รุ่นที่ 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
7. ผศ.สันติ สุขสัตย์ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
(ฝ่ายประถม)
8. ดร.จตุศักดิ์ สุขสบาย รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

ภาคผนวก ค

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ว 170

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 มกราคม 2559

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นายรังสรรค์ มณีเล็ก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย 1 ชุด

ด้วย นางสาวสวาท สุขวิชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในความควบคุมดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอขอบขอมอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/91

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

15 มกราคม 2559

เรื่อง ขออนุญาตใช้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต1

ด้วย นางสาวสวาท สุขวิชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณี คณะศึกษาศาสตร์ จึงความประสงค์ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับบุคลากรในสถาบันของท่าน

ทั้งนี้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุมัติพิจารณาจริยธรรมการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้ได้ขออนุญาตสถานที่ก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218/ ว 93

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 มกราคม 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพระสมุทรเจดีย์

ด้วย นางสาวสาธิต สุทธิชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในความควบคุมดูแลของ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความประสงค์ขออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังข้อมูลต่อไปนี้

1. สภาพบริบทของทางโรงเรียน
2. แนวปฏิบัติของกลยุทธ์การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการในสถานศึกษา
3. เอกสารรายละเอียดการดำเนินการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการในสถานศึกษา
4. ข้อมูลสถานศึกษา

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เรียบร้อยแล้ว จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ 6618/ว 92

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 มกราคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุขสวัสดิ์

ด้วย นางสาวสวาท สุขวิชัย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ในความควบคุมดูแลของรองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือหนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **เชษฐ ศิริสวัสดิ์**

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์. 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ง

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่น มีค่าเท่ากับ 0.9621	หมายเหตุ: ค่าอำนาจจำแนกแบบ Item total correlation และค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา		
วิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	ค่าอำนาจจำแนก	Sig	แปลผล
ข้อที่ 1	0.82	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	0.66	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	0.65	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	0.67	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	0.85	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	0.80	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	0.85	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	0.81	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	0.73	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	0.82	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	0.79	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 12	0.71	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	0.77	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	0.78	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	0.77	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	0.88	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	0.84	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	0.74	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	0.80	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	0.80	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	0.75	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	0.88	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	0.78	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 24	0.81	0.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	0.80	0.00	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบประเมินความต้องการจำเป็น เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ
- แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
- แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
- แบบประเมินความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำ กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
- แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
- รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

แบบประเมินความต้องการจำเป็น

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

เรียน ผู้บริหารสถานศึกษา, ครูผู้รับผิดชอบงานด้านค่านิยม 12 ประการ, และครูทั่วไป

ด้วยข้าพเจ้า สายสวาท สุขวิชัย นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการนำ
กลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ” และขณะนี้ในอยู่ขั้นตอนการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยสอบถามความต้องการจำเป็น ฯ จากผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูที่ได้รับมอบหมายงานด้านค่านิยม 12 ประการ และครูทั่วไป จำนวนโรงเรียนละ
3 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นจริง ตรงตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ในการนี้
จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ตอบแบบประเมินความต้องการจำเป็น ฯ ฉบับนี้ ตามความเป็นจริง
ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้นำไปใช้โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น คำตอบ ของท่านจะ
เป็นความลับและไม่มีผลกระทบเสียหายใด ๆ แก่ท่านทั้งสิ้น แบบประเมิน ฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการการพัฒนารูปแบบ
การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่โปรดกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าของท่าน
และให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมิน ฯ ในครั้งนี้

ขอแสดงความเคารพอย่างสูง

สายสวาท สุขวิชัย

ผู้วิจัย

โทร. 0898566291

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ ตามข้อมูลที่เป็นจริงและตรงกับตัวของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ

- (1) น้อยกว่า 25 ปี (2) 25-35 ปี
 (3) 36-45 ปี (4) มากกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ

- (1) ปริญญาตรี (2) ปริญญาโท
 (3) ปริญญาเอก (4) อื่น ๆ ระบุ.....

4. ท่านมีบทบาทอย่างไรบ้างในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการภายในโรงเรียน

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) ได้รับมอบหมายเป็นคณะกรรมการ ฯ ดำเนินงาน
 (2) เป็นผู้ดำเนินการด้านเอกสารและร่วมประชุม
 (3) เป็นผู้ประสานงานและชี้แจงรายละเอียดการดำเนินงาน
 (4) เป็นผู้รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงาน
 (5) อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ท่านคิดว่าการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ท่านใดที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด

- (1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 (2) ครูผู้รับผิดชอบงานด้านค่านิยม 12 ประการ
 (3) ครูทั่วไป

6. หากผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบขึ้นมา และต้องการนำไปใช้กับโรงเรียนของท่าน ท่านจะยินดีให้นำไปใช้หรือไม่

- (1) ไม่แน่ใจ
 (2) ไม่ให้นำมาใช้
 (3) ยินดีให้นำมาใช้ได้

7. รางวัลเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม 12 ประการ ที่โรงเรียนได้รับ

- (1) ไม่เคยได้รับ
 (2) เคยได้รับ ได้แก่.....

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์
ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

ข้อ 1 แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น
ในการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ขอให้ท่านพิจารณาข้อความด้านล่าง
แล้วตอบคำถามในช่องสภาพที่ควรจะเป็น และสภาพที่เป็นจริง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนด ข้อละ 2 ตำแหน่ง ดังนี้

ตำแหน่งแรก ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “สภาพที่ควรจะเป็น”

ตำแหน่งที่สอง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง “สภาพที่เป็นจริง”

ข้อ 2 เกณฑ์ในการประเมิน มีดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงมากที่สุด ร้อยละ 81-100

4 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงในปัจจุบันมาก ร้อยละ 61-80

3 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงปานกลาง ร้อยละ 41-60

2 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงน้อย ร้อยละ 21-40

1 หมายถึง มีสภาพที่ควรจะเป็น/ เป็นจริงน้อยที่สุด ร้อยละ 0-20

ตัวอย่างการตอบแบบประเมิน

รายการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	← มาก-น้อย →					← มาก-น้อย →				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0. โรงเรียนมีการระดมความคิดของผู้เกี่ยวข้องใน การจัดทำกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการ					✓			✓		

ตามตัวอย่าง ข้อ 0. หมายความว่า สภาพที่เป็นจริงมีการระดมความคิดของผู้เกี่ยวข้อง
เห็นน้อยที่สุด แต่สภาพที่ควรจะเป็นคือ โรงเรียนควรมีการระดมความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการ
จัดทำกลยุทธ์เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการระดับปานกลาง

รายการ	สภาพที่เป็นจริง					สภาพที่ควรจะเป็น				
	← มาก-น้อย →					← มาก-น้อย →				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ แนวทางการปฏิบัติ การจัดกิจกรรมการสอน ที่ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ										
การกำกับและการติดตามผล										
9. การสื่อสารสร้างความเข้าใจกระบวนการ ติดตามผลการปฏิบัติ										
10. การติดตามแนวโน้มหรือโอกาสที่จะทำให้ การนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ประสบความสำเร็จ										
11. ติดตามกระบวนการ การนำแผนกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่อาจเป็น อุปสรรคต่อความสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ										
การกำกับและการติดตามผล										
12. ติดตามการใช้งบประมาณ ทรัพยากร และระยะเวลาให้เป็นไปตาม โครงการ/ กิจกรรม/ แผน ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง										
13. ติดตามการปฏิบัติตามปฏิทิน และข้อตกลง ในการทำงาน										
การตรวจสอบความสำเร็จ										
14. การประเมินผลการนำแผนกลยุทธ์ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ทำให้ได้ สถานการณ์ที่นำไปสู่การตัดสินใจที่ดี										
15. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติตาม แผนกลยุทธ์ ฯ ใช้วิธีการที่ตรง และหลากหลาย										

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเหตุใด อาทิ 1) ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร 2) ด้านนำไปสู่การปฏิบัติ 3) ด้านการติดตามประเมินผล
2. ท่านคิดว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
3. ท่านคิดว่าการใช้รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร

แบบสอบถามการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูทั่วไป และครูผู้รับผิดชอบงาน
ด้านการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
2. มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัย โดยการสอบถามความคิดเห็น ที่มีต่อรูปแบบการนำกล
ยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ
4. ขอความกรุณาจากท่าน โปรดอ่านและตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงที่ปรากฏ
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาของท่าน ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบเหล่านี้จะไม่มีผลกระทบต่อ
การปฏิบัติงานใด ๆ ของท่านทั้งสิ้น

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า และให้ความอนุเคราะห์
ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ในครั้งนี้

สายสวาท สุขวิชัย

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามข้อมูลที่เป็นจริงและตรงกับท่าน

1. เพศ

- (1) ชาย (2) หญิง

2. อายุ

- (1) น้อยกว่า 25 ปี
 (2) 25-35 ปี
 (3) 36-45 ปี
 (4) มากกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ

- (1) ปริญญาตรี
 (2) ปริญญาโท
 (3) ปริญญาเอก
 (4) อื่น ๆ ระบุ.....

4. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด

(ระบุ).....

5. ตำแหน่งปัจจุบัน

- (1) ผู้บริหารสถานศึกษา
 (2) รองผู้บริหารสถานศึกษา
 (3) ครูที่ได้รับมอบหมายงานด้านค่านิยม 12 ประการ
 (4) ครูทั่วไป

6. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา

- (1) น้อยกว่า 5 ปี
 (2) ระหว่าง 5-15 ปี
 (3) ระหว่าง 16-25 ปี
 (4) มากกว่า 25 ปี

**ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาตามความเป็นจริงว่า โรงเรียนของท่าน มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติในระดับใด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ พฤติกรรมที่ตรงกับตามความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมากที่สุด ร้อยละ 81-100
 ระดับ 4 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมาก ร้อยละ 61-80
 ระดับ 3 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 41-60
 ระดับ 2 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อย ร้อยละ 21-40
 ระดับ 1 หมายถึง มีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติน้อยที่สุด ร้อยละ 0-20

รายการ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร					
1. การจัดตั้งคณะทำงานของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ					
2. การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่เอกสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ฯ ของโรงเรียน					
3. การจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน ได้อาศัยความร่วมมือและสนับสนุนจากบุคคลภายนอก					
4. อุปกรณ์และเทคโนโลยีของโรงเรียนมีเพียงพอในการจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ					
ด้านการวางแผนและจัดสรรทรัพยากร					
5. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติของโรงเรียน					
6. ข้าพเจ้าได้รับแรงจูงใจให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ฯ อย่างต่อเนื่อง					
7. การตรวจสอบความเหมาะสมของแผนกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ ให้พร้อมก่อนนำไปปฏิบัติจริง					

รายการ	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
ด้านการนำไปสู่การปฏิบัติ					
8. ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถและพร้อมทำงานด้านการส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ					
9. โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการของโรงเรียน					
10. ผู้ปกครองของนักเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ สู่การปฏิบัติ					
11. โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนนโยบายการนำกลยุทธ์ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ					
12. ข้าพเจ้าได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีการ หรือหลักการที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน					
ด้านการติดตามผล ประเมินผล					
13. ข้าพเจ้าได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดค่านิยม 12 ประการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลนักเรียน					
14. ข้าพเจ้าทราบวิธีการ เกณฑ์การให้คะแนน และเกณฑ์การประเมิน พฤติกรรมค่านิยม 12 ประการของนักเรียน					
15. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการพัฒนา หรือสร้างเครื่องมือประเมินค่านิยม 12 ประการของนักเรียน					
16. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการประเมินค่านิยม 12 ประการหรือพฤติกรรม ของนักเรียน ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้					
17. การจัดประชุมย่อยเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ					
18. โรงเรียนได้ทำสรุปผลการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของนักเรียน ตามหลักการและแนวทางที่ได้โรงเรียนกำหนดไว้					

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

แบบประเมินความสามารถในการพัฒนา ค่านิยม 12 ประการ
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ สำหรับครู
 2. มีวัตถุประสงค์เพื่อการวิจัย โดยการประเมินความสามารถของครูในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน
 3. แบบประเมินตนเองฉบับนี้ มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ
 4. ขอความกรุณาจากท่าน โปรดอ่านและประเมินระดับความสามารถของท่านตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบเหล่านี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานใด ๆ ของท่านทั้งสิ้น
- ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่โปรดกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า และให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบประเมินตนเอง ในครั้งนี้

สายสวาท สุขวิชัย

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคุณ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามข้อมูลที่เป็นจริงและตรงกับท่าน

1. เพศ

(1) ชาย

(2) หญิง

2. อายุ

(1) น้อยกว่า 25 ปี

(2) 25-35 ปี

(3) 36-45 ปี

(4) มากกว่า 45 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุดที่ได้รับ

(1) ปริญญาตรี

(2) ปริญญาโท

(3) ปริญญาเอก

(4) อื่น ๆ ระบุ.....

4. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาขั้นสูงสุด

(ระบุ).....

5. ประสบการณ์การทำงานในสถานศึกษา

(1) น้อยกว่า 5 ปี

(2) ระหว่าง 5-15 ปี

(3) ระหว่าง 16-25 ปี

(4) มากกว่า 25 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละข้อและพิจารณาว่าท่านว่ามีความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการในระดับใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง มีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม ร้อยละ 81-100

มาก หมายถึง มีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม ร้อยละ 61-80

ปานกลาง หมายถึง มีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม ร้อยละ 41-60

น้อย หมายถึง มีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม ร้อยละ 21-40

น้อยที่สุด หมายถึง มีระดับความสามารถในการส่งเสริมค่านิยม ร้อยละ 0-20

ข้อ	รายการ	ระดับความสามารถ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ข้าพเจ้าสามารถศึกษาหลักการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และนำมาปรับใช้กับนักเรียนของตนเองได้					
2	ข้าพเจ้าอธิบายและสร้างความภาคภูมิใจให้กับนักเรียน ที่มาเข้าแถวเคารพธงชาติในตอนเช้าได้					
3	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ในวันสำคัญตามประเพณีไทย เช่น วันเข้าพรรษา					
4	ข้าพเจ้ายินดีที่จะสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน					
5	ข้าพเจ้าใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียน					
6	ข้าพเจ้าสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการอยู่เสมอ					
7	เมื่อนักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสมตามหลักค่านิยม 12 ประการ ข้าพเจ้าจะว่ากล่าวตักเตือนให้ปรับปรุงแก้ไขทันที					
8	ข้าพเจ้าให้รางวัลหรือยกย่องนักเรียนที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามหลักค่านิยม 12 ประการ					
9	ข้าพเจ้าส่งเสริมให้นักเรียนใช้วัสดุที่มีอย่างพอเพียง และเหมาะสมกับงานที่ต้องทำ					
10	ข้าพเจ้าแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเก็บออมทรัพย์สินของตนเองและใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด					
11	ข้าพเจ้าติดตามผลงานหรือการบ้านที่มอบหมายให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
12	ข้าพเจ้าสามารถประเมินผลการดำเนินงานการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่ได้รับมอบ					
13	ข้าพเจ้าทำสรุปผลการดำเนินงานการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการของนักเรียนให้ผู้บริหารทราบ					

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถามจนครบทุกข้อ

แบบประเมินพฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียน
ระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ชื่อ-นามสกุล..... เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความและพิจารณาตามความเป็นจริงว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือ
 การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่
 ตรงกับนักเรียน

ข้อ	รายการ	ระดับพฤติกรรม			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อย	ไม่เคย
	ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
1	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจเมื่อมีใครกล่าวถึงประเทศไทย ในทางเสื่อมเสีย				
2	ข้าพเจ้ามักจะไปทำบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนา				
3	ข้าพเจ้าให้ความสำคัญและปฏิบัติตามหลักคำสอนเรื่อง ความพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9				
	ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม เพื่อส่วนรวม				
4	ข้าพเจ้าทำการบ้านด้วยตนเองและไม่ให้เพื่อนลอกการบ้าน				
5	ข้าพเจ้าตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้วยความเต็มใจ				
6	ข้าพเจ้ามักจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน				
	ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์				
7	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพด้วยการไหว้พ่อหรือแม่ในตอนเช้า				
8	ข้าพเจ้าเชื่อฟังคำสั่งสอนของครูทุกคนในโรงเรียน				
9	ข้าพเจ้าอาสาช่วยงานพ่อแม่ที่บ้านหรือช่วยงานครูที่โรงเรียน				

ข้อ	รายการ	ระดับพฤติกรรม			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อย	ไม่เคย
	ความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม				
10	ข้าพเจ้าตั้งใจฟังที่ครูสอนเมื่อเข้าเรียนในชั้นเรียน				
11	ข้าพเจ้าไม่ชวนเพื่อน ๆ ในห้องเรียนคุยในขณะที่ครูสอน				
12	ข้าพเจ้าส่งการบ้านหรืองานที่ครูสั่งได้ทันตามกำหนดเวลา				
	ความรักชาติวัฒนธรรม และประเพณีไทยอันงดงาม				
13	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญตามประเพณีของไทย เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา				
14	ข้าพเจ้ามักจะแต่งกายชุดนักเรียนไทยมาโรงเรียนในวันที่โรงเรียนกำหนดให้แต่ง				
15	ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม ที่โรงเรียนจัดขึ้นในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันภาษาไทย				
	ความมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน				
16	ข้าพเจ้ามักจะช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของ ของตนเองให้กับผู้อื่น				
17	ข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบและรู้หน้าที่ของตนเอง โดยไม่ต้องมีใครมาเตือนให้ปฏิบัติตาม				
18	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกลึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือช่วยเหลืองานของโรงเรียนถึงแม้จะไม่ได้รับสิ่งใด ๆ ตอบแทน				
	ความเข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง				
19	ข้าพเจ้าจะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่เห็นต่างจากตนเอง				
20	ข้าพเจ้าจะยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากกระทำของตนเอง				
21	ข้าพเจ้ามักจะพูดคุยให้เพื่อนที่โกรธกัน หายโกรธและกลับมาดีกัน				

ข้อ	รายการ	ระดับพฤติกรรม			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อย	ไม่เคย
	ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การเคารพผู้ใหญ่				
22	ข้าพเจ้ามาโรงเรียน ทันตามเวลาที่โรงเรียนกำหนด				
23	ข้าพเจ้าจะเข้าแถวเพื่อรับบริการต่าง ๆ โดยไม่แซงคิวเพื่อน				
24	ข้าพเจ้ามักจะตั้งใจเรียนและไม่พูดคุยขณะที่ครูพูดหรือสอนอยู่				
	ความมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว				
25	ข้าพเจ้าฝึกรการทำงานสมาธิหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดสมาธิ				
26	ก่อนทำสิ่งใดจะไตร่ตรองถึงผลได้ผลเสียและประโยชน์ ที่จะได้รับ ซึ่งจะสอดคล้องกับคำว่า รู้คิด รู้ทำ มากกว่า				
27	ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ ในชีวิตประจำวัน				
	การรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง				
28	ข้าพเจ้ามีความสนใจกิจกรรมเสริมรายได้ระหว่างเรียน				
29	ข้าพเจ้าใช้จ่ายเงินที่มีอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม				
30	ข้าพเจ้ามีความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน หรืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
	ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเป็นเกรงกลัวต่อบาป				
31	ข้าพเจ้าออกกำลังกายสม่ำเสมอและเหมาะสมกับวัยของตนเอง				
32	ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน อันตรายจากยาเสพติด				
33	ข้าพเจ้ามักจะแนะนำให้เพื่อนปฏิบัติตามกฎระเบียบของ โรงเรียนและไม่กระทำความผิด ๆ ที่ผิดกฎระเบียบ				

ข้อ	รายการ	ระดับพฤติกรรม			
		เป็นประจำ	บางครั้ง	น้อย	ไม่เคย
	การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง				
34	ข้าพเจ้ามักจะบริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วแก่ผู้อื่น				
35	ข้าพเจ้าเชิญชวนเพื่อน ๆ หรือคนที่ข้าพเจ้ารู้จัก ให้ร่วมบริจาค สิ่งของของตนเองที่ไม่ใช้แล้วแก่ผู้อื่น				
36	ข้าพเจ้ามักจะช่วยดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ของ โรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โต้ะ เก้าอี้				

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ
 สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา
 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

รูปแบบนี้เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือนิพนธ์ ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
 จัดทำโดย
 สายสวาท สุขวิชัย

“...วิชาการต่าง ๆ ที่เรียนที่สอบไล่กันได้นั้น
 โดยลำพังไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเอาตัวรอดได้
 และไม่ใช่สิ่งที่จะช่วยสร้างสรรค์สิ่งใด
 ให้เป็นประโยชน์แก่ตัว แก่ผู้อื่น แก่บ้านเมืองได้
 ผู้มีวิชาการแล้วจำเป็นจะต้องมีคุณสมบัติในตัวเองนอกจากวิชาความรู้ด้วย
 จึงจะนำตนนำชาติให้รอดและเจริญได้
 คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับทุกคนนั้น ได้แก่ความละเอียดซื่อสัตย์สุจริต
 ความซื่อสัตย์สุจริตทั้งในความคิดและการกระทำ
 ความกตัญญูรู้คุณชาติบ้านเมืองและผู้ที่อยู่ภาวะตัวมา
 ความไม่เห็นแก่ตัวไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น
 หากแต่มีความจริงใจมีความปรารถนาดีต่อกันเอื้อเฟื้อกันตามฐานะและหน้าที่
 และที่สำคัญอย่างมากก็คือความขยันหมั่นเพียร
 พยายามฝึกหัดประกอบการทำงานทั้งเล็กใหญ่่ง่ายยากด้วยตนเอง
 ด้วยความตั้งใจไม่ทอดธุระเพื่อหาความสะดวกสบายจากการเกียจคร้าน
 ไม่มีก่ายหยาบคายสะเพร่า...”

พระบรมราชาบาท

พระราชทานแก่คณะอาจารย์ครูและนักเรียน โรงเรียนวังไกลกังวล

วันที่ 8 มิถุนายน 2522

ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ

1. มีความรักชาติศาสนาพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์เสียสละอดทนมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
3. กตัญญูต่อพ่อแม่ผู้ปกครองครูบาอาจารย์
4. ใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
6. มีศีลธรรมรักษาความสัตย์หวังดีต่อผู้อื่นเพื่อแผ่และแบ่งปัน
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
8. มีระเบียบวินัยเคารพกฎหมายผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
9. มีสติรู้ตัวรู้คิดรู้ทำรู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. รู้จักดำรงตนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรู้จักอดออมไว้เมื่อยามจำเป็นมีไว้พอกินพอใช้ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อมเมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลสมีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตน

คำนำ

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ต้องการให้คนไทยปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ต้องยึดคนเป็นศูนย์กลางและพัฒนาแบบองค์รวม ประกอบกับวิสัยทัศน์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องการให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเสมอภาคเป็นธรรมและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามแนวทางของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีเป้าหมายที่จะส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงงาม โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กเยาวชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคลากรด้านการศึกษา และประชาชน เพื่อให้ได้รับการปลูกฝังหรือปลูกจิตสำนึกค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการและสามารถนำไปปฏิบัติในวิถีชีวิตให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษานูรณาการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการเข้าเป็นวิถีชีวิตขององค์กร โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมสร้างค่านิยมในชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สำคัญคือ มีแนวทางขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ และนำข้อมูลที่ได้ไปสร้างรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับสถานศึกษา ครู และนักเรียน แล้วนำรูปแบบฯ ไปทดลองใช้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยจะนำผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบมาประเมินและปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สายสวาท สุขวิชัย

ผู้จัดทำ

ส่วนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

นโยบายของรัฐบาลปัจจุบัน ต้องการให้คนไทยปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คือยึดคนเป็นศูนย์กลาง และพัฒนาแบบองค์รวม ประกอบกับนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ไว้คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ต้องมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยกำหนดลงพันธกิจข้อที่ 2 เรื่องการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และได้กำหนดนโยบายการดำเนินงาน เรื่องค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงว่าด้วยการปลูกฝังผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) จะเห็นได้ว่าค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการตามแนวทางของรัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการ มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม โดยมีกลุ่มเป้าหมายอันได้แก่ เด็ก เยาวชน ข้าราชการ ครู อาจารย์ บุคลากรด้านการศึกษา และประชาชนเพื่อให้ได้รับการปลูกฝังหรือปลูกจิตสำนึกที่ดีและนำไปปฏิบัติในวิถีชีวิต ให้สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา บูรณาการสร้างค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เข้าเป็นวิถีชีวิตขององค์กร โดยหน่วยงานทางการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม มีส่วนร่วมในชุมชนอย่างยั่งยืน ที่สำคัญคือมีแนวทางขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการสู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2558, หน้า 1)

จากสภาพของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเน้นการพัฒนาทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาด้านจิตใจ ความเลื่อมทางด้านศีลธรรมจึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยเป็นอย่างมาก และนับวันปัญหาดังกล่าวก็ยิ่งมีความรุนแรงมากขึ้น โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่อบรม บ่มเพาะ สร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้ดำเนินการสร้างคุณธรรม จริยธรรมตามหลักค่านิยม 12 ประการให้กับผู้เรียน โดยปลูกฝัง สอดแทรกไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน หากแต่ผลที่ปรากฏกลับมองไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม หรือ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริม ค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการขึ้น ซึ่งรูปแบบนี้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีค่านิยมหลัก 12 ประการเป็นกรอบในการพัฒนา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนคณะครูและผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง ที่จะใช้เป็นแนวทางในการนำรูปแบบกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาของตน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

1. เพื่อใช้จัดทำแผน โครงการ กิจกรรมส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ โดยสถานศึกษาในสังกัดสามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมค่านิยม 12 ประการ ให้กับโรงเรียนของตนเอง ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอน การส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม 12 ประการของผู้เรียน ให้กับสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอื่น ๆ
3. เพื่อนำไปประยุกต์กับสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่ต้องการพัฒนาพฤติกรรม และส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับ ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้กำหนดขอบเขต ไว้ 3 ส่วน คือ ส่วนของโรงเรียน มีการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของ ผู้บริหาร และการประเมินผลแผนกลยุทธ์อย่างมีคุณภาพ มีกระบวนการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และ การประเมินผลกลยุทธ์ เพื่อให้การทำงานการพัฒนาครู และสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ในส่วนของครูได้มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม

12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนของตนเอง และส่วนนักเรียน มุ่งเน้นให้มีลักษณะ/ พฤติกรรม
ด้านค่านิยม 12 ประการ สามารถปฏิบัติตามหลักค่านิยม 12 ประการให้ชัดเจนมากขึ้น ได้แก่
ความเชื่อ ความศรัทธาที่นักเรียนยึดถือ เกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ และมีอิทธิพลต่อนักเรียน
จนกลายเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของนักเรียน

ส่วนที่ 2

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ

ในส่วนนี้จะนำเสนอในรายละเอียดของรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ที่ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย ชื่อของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ คำอธิบายรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และองค์ประกอบของรูปแบบ

ชื่อรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ

ค่านิยมเฉพาะ

1. รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ หมายถึง ระบบหรือชุดขององค์ประกอบของวิธีการที่ได้จากกระบวนการวิจัยและนำไปปฏิบัติในองค์กร เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนากระบวนการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ทำให้โรงเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาการส่งเสริมค่านิยมหลักของคนไทยในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นภายในองค์กร ทั้ง 3 ส่วน คือ โรงเรียน ครู และนักเรียน ดังนี้

1.1 โรงเรียนมีการวางแผนกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของผู้บริหาร และการประเมินผลกลยุทธ์อย่างมีคุณภาพ มีกระบวนการดำเนินงาน ที่มุ่งเน้นเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน และการประเมินผลกลยุทธ์ เพื่อให้การทำงานการพัฒนาครู และสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถในการพัฒนาค่านิยม 12 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนของตนเอง

1.3 นักเรียน มีลักษณะ/ พฤติกรรมด้านค่านิยม 12 ประการ สามารถปฏิบัติตามหลักค่านิยม 13 ประการให้ชัดเจนมากขึ้น ได้แก่ ความเชื่อ ความศรัทธาที่นักเรียนยึดถือ เกี่ยวกับค่านิยม 13 ประการ และมีอิทธิพลต่อนักเรียนจนกลายเป็นเครื่องนำทางพฤติกรรมของนักเรียน

2. ค่านิยม 12 ประการ หมายถึง แนวคิดหลักของคนไทยที่กำหนดขึ้นมา เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ประกอบด้วย

2.1 ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน หมายถึง รู้สึกรักและศรัทธา ปกป้องและยกย่องความเป็นชาติไทย เห็นว่าการมีศาสนาจะเป็นแนวทาง ใ้บุคคลมีความสุขในการดำเนินชีวิตรู้สึกเคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2.2 ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม หมายถึง ไม่ต้องการของที่ไม่ใช่ของของตนและไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตนยอมเสียสละสิ่งของของตนโดยไม่เสียดายแม้จะเป็นสิทธิที่ตนพึงได้การควบคุมและสำรวมตน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความยากลำบาก

2.3 ความกตัญญู ต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ หมายถึง ดูแลเอาใจใส่ตอบแทนความรักของพ่อแม่ ผู้ปกครองช่วยเหลืองานพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ตามกำลังความสามารถเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่และครูบาอาจารย์

2.4 การใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ทางตรงและทางอ้อม หมายถึง มุ่งมั่นใฝ่หาความรู้ และตั้งใจเรียนค้นคว้าเรื่องที่เรียนและเรื่องที่สนใจจากแหล่งความรู้อื่น

2.5 รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม หมายถึง เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีไทยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสืบทอดวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีงาม

2.6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน หมายถึง ประพฤติตามหลักธรรม มีความเมตตาและหวังดีต่อผู้อื่นรักษาคำสัตย์ ยึดมั่นสัญญาการแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นด้วยความเต็มใจ

2.7 เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หมายถึง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ปฏิบัติตนตามสิทธิ และใช้สิทธิของตนอย่างเต็มที่ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากตน โดยใช้เหตุผลในการโต้แย้งและตัดสินใจ

2.8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง ปฏิบัติตามข้อตกลงและกฎระเบียบของโรงเรียน และสังคมรู้กาลเทศะและมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่

2.9 มีสติ รู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง พุดแต่เรื่องที่มีประโยชน์และได้สาระเลือกกระทำในสิ่งที่มีประโยชน์และถูกต้องรักษาดนให้อยู่ในความไม่ประมาท ระมัดระวังตนเองในการใช้ชีวิต

2.10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วางแผนการใช้จ่ายของตนเองได้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า และใช้ทรัพยากรเพื่อเพิ่มมูลค่า

2.11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หมายถึง ไม่หลงคิดมัวเมาในสิ่งเสพติดและอบายมุขมีจิตใจเข้มแข็ง ปฏิเสธสิ่งชั่วชลาและเกรงกลัวต่อการทำความชั่ว

2.12 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และต่อชาติ มากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง หมายถึง ดูแลและรักษา ร่วมพัฒนาสาธารณสมบัติทั้งของ โรงเรียนและชุมชน

คำอธิบายรูปแบบ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติสำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ มีส่วนประกอบสำคัญอยู่ 3 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1: สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ การปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยม 12 ประการ ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวมความกตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ความรักชาติวัฒนธรรม และประเพณีไทยอันงดงาม ความมีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน ความเข้าใจ เรียนรู้การเป็น ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง ความมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย การเคารพผู้ใหญ่ ความมีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว การรู้จักดำรงตนอยู่ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาป การคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ให้แก่นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 2: สร้างจิตสำนึกให้กับครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา โดยการสร้าง ทักษะกระบวนการคิด ให้มีความเชื่อมั่นใน คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นรากฐานในการสร้างและ ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการให้กับนักเรียนในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3: สร้างสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้ โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ร่วมพลังกันจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติให้กับนักเรียนระดับ ประถมศึกษา

แนวคิดรูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ

รูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ ได้มาจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเชิงปริมาณใช้แบบประเมินความต้องการจำเป็น จำนวน 348 ฉบับ และการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากผู้บริหารการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ คณาจารย์หรือนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน จำนวน 8 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนารูปแบบการนำกลยุทธ์ส่งเสริมค่านิยม 12 ประการสู่การปฏิบัติ สำหรับโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ